

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO

Szczecin, dnia 05 lutego 2024 r.

Poz. 767

UCHWAŁA NR LXXVII/847/2024 RADY GMINY SZCZECINEK

z dnia 16 stycznia 2024 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Szczecinek na lata 2024-2027

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U z 2023 r. poz. 40, poz. 572, poz 1463 i poz. 1688) oraz art. 87 ust. 3 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2022 r. poz. 840, poz. 951 i poz. 1688) Rada Gminy Szczecinek uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy Szczecinek na lata 2024 – 2027 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Szczecinek.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Zachodniopomorskiego.

Przewodniczący Rady Gminy

Andrzej Usik

Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy Szczecinek na lata 2024-2027

Zamawiający:

Gmina Szczecinek
ul. Piłska 3
78-400 Szczecinek

Wykonawca:

Westmor Consulting Urszula Wódkowska
Biuro: ul. Królewiecka 27, 87-800 Włocławek
Siedziba: ul. 1 Maja 1A, 87-704 Bądkowo

Zespół autorów pod kierownictwem
Karoliny Drzewieckiej – Kierownika Projektu:
Joanna Kaszubska – Konsultant
Martyna Ciska – Analityk Stażysta

Spis treści

<u>Spis treści</u>	4
<u>1. Wstęp</u>	5
<u>2. Podstawa prawna opracowania programu opieki nad zabytkami</u>	6
<u>3. Uwarunkowania prawne ochrony i opieki nad zabytkami w Polsce</u>	7
<u>4. Uwarunkowania zewnętrzne ochrony dziedzictwa kulturowego</u>	9
<u>4.1. Strategiczne cele polityki państwa w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami</u>	9
<u>4.2. Relacje programu opieki nad zabytkami z dokumentami wykonanymi na poziomie województwa i powiatu</u>	11
<u>5. Uwarunkowania wewnętrzne ochrony dziedzictwa kulturowego</u>	15
<u>5.1. Relacje gminnego programu opieki nad zabytkami z dokumentami wykonanymi na poziomie Gminy (analiza dokumentów programowych gminy)</u>	15
<u>5.2. Charakterystyka zasobów i analiza stanu dziedzictwa i krajobrazu kulturowego Gminy</u>	24
<u>5.2.1. Zarys historii obszaru Gminy</u>	25
<u>5.2.2. Krajobraz kulturowy</u>	28
<u>5.2.3. Zabytki nieruchome</u>	31
<u>5.2.4. Zabytki ruchome</u>	32
<u>5.2.5. Zabytki archeologiczne</u>	33
<u>5.2.6. Zabytki w zbiorach muzealnych i innych</u>	37
<u>5.2.7. Dziedzictwo niematerialne</u>	37
<u>5.3. Zabytki objęte prawnymi formami ochrony</u>	38
<u>5.4. Zabytki w gminnej ewidencji zabytków</u>	43
<u>5.5. Zabytki o najwyższym znaczeniu dla Gminy</u>	44
<u>6. Ocena stanu dziedzictwa kulturowego – analiza szans i zagrożeń</u>	65
<u>7. Założenia programowe</u>	66
<u>7.1. Priorytety programu opieki nad zabytkami</u>	66
<u>7.2. Kierunki działań i zadania programu opieki</u>	67
<u>8. Instrumentarium realizacji programu opieki nad zabytkami</u>	68
<u>9. Zasady oceny realizacji programu opieki nad zabytkami</u>	69
<u>10. Źródła finansowania programu opieki nad zabytkami</u>	70
<u>11. Załączniki</u>	72
<u>Spis tabel i rysunków</u>	1

1. Wstęp

Dziedzictwo kulturowe stanowi dorobek materialny i duchowy poprzednich pokoleń, a także dorobek czasów współczesnych. Jest to wartość materialna i niematerialna określająca nasze pochodzenie i kulturę. Na dorobek ten składają się zarówno elementy przyrodnicze, jak również wytwory i osiągnięcia cywilizacyjne ludzkości, m.in. w zakresie nauki, sztuki, architektury czy techniki. Elementem dziedzictwa kulturowego są zabytki, w tym: zabytki ruchome, zabytki nieruchome oraz zabytki archeologiczne. Są one nie tylko cennym źródłem informacji nt. życia naszych przodków, ale również ważnym elementem rozwoju społeczno-gospodarczego, bowiem bogate i różnorodne dziedzictwo kulturowe stanowi istotną dla rozwoju lokalnych samorządów atrakcję turystyczną. Dziedzictwo kulturowe jest zatem fundamentem tożsamości danej społeczności, dlatego ważna jest jego ochrona w celu zachowania tego dorobku dla przyszłych pokoleń.

Obowiązek sporządzenia programu opieki nad zabytkami wynika z ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Przyjęty w formie uchwały program stanowi element polityki samorządowej i służy podejmowaniu działań w zakresie inicjowania, wspierania oraz koordynowania prac z dziedziny ochrony zabytków i krajobrazu kulturowego, a także promowania dziedzictwa kulturowego. Powinien być narzędziem mającym na celu eksponowanie walorów krajobrazu kulturowego, jak również wykorzystanie dorobku kulturowego na cele społeczne, gospodarcze i edukacyjne. Głównym odbiorcą programu jest lokalna społeczność, w tym właściciele i użytkownicy obiektów zabytkowych, ale także wszyscy mieszkańcy danej jednostki samorządu terytorialnego, którzy poprzez swoją działalność, wpływają na zachowanie i pielęgnowanie dziedzictwa kulturowego danego obszaru.

Celem opracowania **Gminnego Programu Opieki nad zabytkami Gminy Szczecinek na lata 2024-2027** jest dążenie do poprawy stanu zasobów lokalnego dziedzictwa kulturowego, a przez to zachowanie piękna krajobrazu kulturowego. Program ma pomóc w aktywnym zarządzaniu zasobem stanowiącym dziedzictwo kulturowe Gminy Szczecinek. Wskazane w Programie działania są skierowane na poprawę stanu zabytków oraz zwiększenie dostępności dla mieszkańców i turystów. Głównymi odbiorcami niniejszego dokumentu są mieszkańcy gminy, którzy bezpośrednio odczuwają efekty jego wdrażania. Poprzez działania edukacyjne, realizacja Programu może budzić w lokalnej społeczności świadomość wspólnoty kulturowej, roli i znaczenia lokalnych wartości. Wspólna dbałość o zachowanie wartości kulturowych wzmacnia poczucie tożsamości oraz zacieśnia procesy integracyjne w społeczności lokalnej.

Reasumując, przedmiotem niniejszego opracowania jest dziedzictwo kulturowe w granicach administracyjnych Gminy Szczecinek, a celem jest określenie zasadniczych kierunków działań i zadań na rzecz ochrony i opieki nad zabytkami.

2. Podstawa prawna opracowania programu opieki nad zabytkami

Podstawą prawną ochrony dziedzictwa kulturowego w Polsce i opracowania programu opieki nad zabytkami jest ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. 2022 poz. 840 ze zm.). Ustawa określa przedmiot, zakres i formy ochrony zabytków oraz opieki nad nimi, zasady tworzenia krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami oraz finansowania prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytkach, a także organizację organów ochrony zabytków.

Ustawa wprowadza obowiązek sporządzania programów przez samorządy, zarówno na szczeblu wojewódzkim, powiatowym, jak i gminnym. W myśl art. 87 ustawy, programy opieki nad zabytkami opracowywane są na 4 lata i mają na celu w szczególności:

1. uwzględnianie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej;
2. zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania;
3. wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego;
4. podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami;
5. określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem tych zabytków;
6. podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami.

Wojewódzki, powiatowy i gminny program opieki nad zabytkami przyjmuje odpowiednio sejmik województwa, rada powiatu i rada gminy, po uzyskaniu opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków. Z realizacji programu zarząd województwa, powiatu lub wójt (burmistrz, prezydent miasta) co 2 lata sporządza sprawozdanie, które przedstawia odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu lub radzie gminy. Kolejne sporządzane programy opieki powinny uwzględniać pojawiające się nowe uwarunkowania prawne i administracyjne, zmieniające się warunki społeczne, gospodarcze i kulturowe, nowe kryteria oceny i aktualny stan zachowania zasobu oraz prowadzone okresowo oceny efektów wdrażania obowiązującego programu.

Dotychczas na terenie gminy Szczecinek nie obowiązywał Program opieki nad zabytkami. Były jednak prowadzone działania z zakresu ochrony zabytków, m.in. Gmina dofinansowała prace zabezpieczające przy zabytkach znajdujących się na jej terenie. Ponadto Gmina posiada plan ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych.

3. Uwarunkowania prawne ochrony i opieki nad zabytkami w Polsce

Zabytki w Polsce objęte zostały ochroną zadeklarowaną jako konstytucyjny obowiązek państwa i każdego obywatela. Art. 5 Konstytucji RP brzmi: *„Rzeczpospolita Polska strzeże niepodległości i nienaruszalności swojego terytorium, zapewnia wolności i prawa człowieka i obywatela oraz bezpieczeństwo obywateli, strzeże dziedzictwa narodowego oraz zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju”*. Zaś w art. 6 ust. 1 Konstytucji RP czytamy: *„Rzeczpospolita Polska stwarza warunki upowszechniania i równego dostępu do dóbr kultury, będącej źródłem tożsamości narodu polskiego, jego trwania i rozwoju”*. Natomiast art. 86 Konstytucji RP wskazuje, że *„każdy jest obowiązany do dbałości o stan środowiska i ponosi odpowiedzialność za spowodowane przez siebie jego pogorszenie”*.

Głównym aktem prawnym regulującym zasady ochrony i opieki nad zabytkami w Polsce jest wspomniana ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. 2022 poz. 840 ze zm.).

Zgodnie z art. 3 pkt 1 ww. ustawy zabytek to *„nieruchomość lub rzecz ruchoma, ich części lub zespoły, będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową”*.

W ww. ustawie zdefiniowano również zabytek nieruchomy, zabytek ruchomy i zabytek archeologiczny. Zabytek nieruchomy to *„nieruchomość, jej część lub zespół nieruchomości”*, o których mowa w art. 3 pkt 1, zabytek ruchomy to *„rzecz ruchoma, jej część lub zespół rzeczy ruchomych”*, o których mowa w art. 3 pkt 1, zabytek archeologiczny to *„zabytek nieruchomy, będący powierzchniową, podziemną lub podwodną pozostałością egzystencji i działalności człowieka, złożoną z nawarstwień kulturowych i znajdujących się w nich wytworów bądź ich śladów albo zabytek ruchomy, będący tym wytworem”*.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 ww. ustawy *„Ochronie i opiece podlegają, bez względu na stan zachowania:*

1) *zabytki nieruchome będące, w szczególności:*

- a) *krajobrazami kulturowymi,*
- b) *układami urbanistycznymi, ruralistycznymi i zespołami budowlanymi,*

- c) *dziełami architektury i budownictwa,*
 - d) *dziełami budownictwa obronnego,*
 - e) *obiektami techniki, a zwłaszcza kopalniami, hutami, elektrowniami i innymi zakładami przemysłowymi,*
 - f) *cmentarzami,*
 - g) *parkami, ogrodami i innymi formami zaprojektowanej zieleni,*
 - h) *miejscami upamiętniającymi wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji;*
- 2) *zabytki ruchome będące, w szczególności:*
- a) *dziełami sztuk plastycznych, rzemiosła artystycznego i sztuki użytkowej,*
 - b) *kolekcjami stanowiącymi zbiory przedmiotów zgromadzonych i uporządkowanych według koncepcji osób, które tworzyły te kolekcje,*
 - c) *numizmatami oraz pamiątkami historycznymi, a zwłaszcza militariami, sztandarami, pieczęciami, odznakami, medalami i orderami,*
 - d) *wytworami techniki, a zwłaszcza urządzeniami, środkami transportu oraz maszynami i narzędziami świadczącymi o kulturze materialnej, charakterystycznymi dla dawnych i nowych form gospodarki, dokumentującymi poziom nauki i rozwoju cywilizacyjnego,*
 - e) *materiałami bibliotecznymi, o których mowa w art. 5 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach,*
 - f) *instrumentami muzycznymi,*
 - g) *wytworami sztuki ludowej i rękodzieła oraz innymi obiektami etnograficznymi,*
 - h) *przedmiotami upamiętniającymi wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji;*
- 3) *zabytki archeologiczne będące, w szczególności:*
- a) *pozostałościami terenowymi pradziejowego i historycznego osadnictwa,*
 - b) *cmentarzyskami,*
 - c) *kurhanami,*
 - d) *reliktami działalności gospodarczej, religijnej i artystycznej.*

Zgodnie z art. 6 ust. 2 ww. ustawy „ochronie mogą podlegać nazwy geograficzne, historyczne lub tradycyjne nazwy obiektu budowlanego, placu, ulicy lub jednostki osadniczej”.

Wykonywanie zadań w zakresie kultury i ochrony zabytków jest ustawowym zadaniem samorządów. Zadania publiczne o charakterze ponadgminnym określa ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. 2023 poz. 40 ze zm.).

Z punktu widzenia niniejszego opracowania istotne jest uwzględnienie innych uregulowań prawnych dotyczących ochrony zabytków i opieki nad zabytkami, które znajdują się w wielu obowiązujących ustawach, w tym w:

- ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. 2023 poz. 977 ze zm.),
- ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz.U. 2023 poz. 682 ze zm.),
- ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2022 poz. 2556 ze zm.),
- ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2023 poz. 1336 ze zm.),
- ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. 2023 poz. 344 ze zm.),
- ustawie z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz.U. 2020 poz. 194 ze zm.),
- ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz.U. 2023 poz. 571).

Zasady ochrony zabytków znajdujących się w muzeach i w bibliotekach zostały określone w:

- ustawie z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach (Dz.U. 2022 poz. 385),
- ustawie z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz.U. 2022 poz. 2392).

Ochronę materiałów archiwalnych regulują przepisy ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz.U. 2020 poz. 164 ze zm.).

4. Uwarunkowania zewnętrzne ochrony dziedzictwa kulturowego

4.1. Strategiczne cele polityki państwa w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami

Krajowy program ochrony zabytków i opieki nad zabytkami na lata 2019-2022¹

Krajowy Program Opieki nad Zabytkami na lata 2019-2022 ustanowiony został uchwałą Nr 82 Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2019 r. (M.P. 2022 poz. 998).

Jego celem jest stworzenie warunków dla zapewnienia efektywnej ochrony i opieki nad zabytkami, poprzez realizację trzech celów szczegółowych, podzielonych na następujące kierunki działań:

¹ W chwili opracowywania Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Szczecinek na lata 2024-2027, programem w zakresie ochrony zabytków na szczeblu krajowym jest Krajowy program ochrony zabytków i opieki nad zabytkami na lata 2019-2022.

Cel szczegółowy 1: Optymalizacja systemu ochrony dziedzictwa kulturowego:

1. Wzmocnienie systemu ochrony na poziomie lokalnym.
2. Wzmocnienie systemu ochrony na poziomie centralnym.

Cel szczegółowy 2: Wsparcie działań w zakresie opieki nad zabytkami:

1. Merytoryczne wsparcie działań w zakresie opieki nad zabytkami.
2. Podnoszenie bezpieczeństwa zasobu zabytkowego.

Cel szczegółowy 3: Budowanie świadomości społecznej wartości dziedzictwa kulturowego:

1. Upowszechnianie wiedzy na temat dziedzictwa i jego wartości.
2. Tworzenie warunków dla sprawowania społecznej opieki nad zabytkami.

Cele Gminy Szczecinek w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego są spójne z celami na szczeblu krajowym i wpisują się przede wszystkim w cel strategiczny 2 i 3 oraz wzmacniają realizację kierunków działań w nich zawartych.

Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030

Dokument został przyjęty uchwałą nr 155 Rady Ministrów z dnia 27 października 2020 r. w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030”.

Głównym celem Strategii jest *wzrost jakości życia społecznego i kulturalnego Polaków*. Realizacja celu głównego będzie odbywała się poprzez następujące cele szczegółowe oraz priorytety:

Cel szczegółowy 1 – Zwiększenie zaangażowania obywateli w życie publiczne.

- Priorytet 1.1. Usprawnienie mechanizmów wspierania i współpracy instytucji publicznych z obywatelami,
- Priorytet 1.2. Rozwój i wzmacnianie zorganizowanych form aktywności obywatelskiej.

Cel szczegółowy 2 – Wzmacnianie roli kultury w budowaniu tożsamości i postaw obywatelskich.

- Priorytet 2.1. Tworzenie warunków oraz budowanie kompetencji dla wzmacniania uczestnictwa w kulturze,
- Priorytet 2.2. Ochrona dziedzictwa kulturowego oraz gromadzenie i zachowywanie dzieł kultury.
- Priorytet 2.3. Digitalizacja, cyfrowa rekonstrukcja i udostępnianie dóbr kultury.
- Priorytet 2.4. Umacnianie tożsamości i postaw obywatelskich przez kulturę.
- Priorytet 2.5. Wzmocnienie promocji kultury polskiej za granicą.

Cel szczegółowy 3 – Zwiększenie wykorzystania potencjału kulturowego i kreatywnego dla rozwoju.

- Priorytet 3.1. Wzrost udziału sektorów kreatywnych w rozwoju gospodarczym kraju,
- Priorytet 3.2. Rozwój kompetencji zawodowych na potrzeby branż kreatywnych,
- Priorytet 3.3. Wzmocnienie potencjału kreatywnego społeczeństwa.

Założenia niniejszego Programu wpisują się w cele i założenia przyjęte w Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego 2030, głównie poprzez realizację celu szczegółowego 2, w tym przede wszystkim priorytetu 2.2. Ochrona dziedzictwa kulturowego oraz gromadzenie i zachowywanie dzieł kultury. Jednym z kluczowych zadań państwa w przedmiotowym obszarze jest dalsze inwestowanie w zachowanie obiektów zabytkowych oraz usprawnianie systemu ochrony zabytków. W zakresie optymalizacji systemu ochrony dziedzictwa kulturowego przewidziano w Strategii m.in. szkolenia dla jednostek samorządu terytorialnego, w tym pracowników merytorycznych, w zakresie zarządzania dziedzictwem, z uwzględnieniem zagadnień z zakresu planowania przestrzennego, budowanie zasobu wiedzy o ochronie dziedzictwa poprzez rozbudowę portalu internetowego, którego celem jest dostarczenie samorządom gminnym fachowej wiedzy i informacji nt. dziedzictwa, jego ochrony oraz możliwości jego wykorzystania dla dobra gminy. Wskazano także na budowanie świadomości społecznej wartości dziedzictwa m.in. poprzez kampanię społeczno-edukacyjną z uwzględnieniem aspektu profilaktyki w dziedzinie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami, mająca budować świadomość społeczną w zakresie ochrony krajobrazu kulturowego i przywracania ładu przestrzennego oraz profilaktyki i ochrony dziedzictwa przed działaniami przestępczymi, tworzenie narzędzi edukacyjnych dla szkół i instytucji kultury. Istotnym wyzwaniem przytoczonym w Strategii jest poprawa estetyki przestrzeni publicznej, w tym zwrócenie uwagi władz samorządowych, firm, instytucji oraz społeczeństwa na problem chaosu reklamowego i konieczność zrównoważonego planowania przestrzeni.

4.2. Relacje programu opieki nad zabytkami z dokumentami wykonanymi na poziomie województwa i powiatu

Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do 2030

Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do 2030 roku została przyjęta przez Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego uchwałą nr VIII/100/19 z dnia 28 czerwca 2019 r.

Cele Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do 2030 roku:

1. Otwarta społeczność:

- 1.1. Wzmocnienie potencjału demograficznego i funkcji rodziny.

- 1.2. Włączenie społeczne i zapewnienie szans rozwojowych wszystkim mieszkańcom regionu.
- 1.3. Rozwój wspólnotowości i tworzenie kapitału społecznego.
2. Dynamiczna gospodarka:
 - 2.1. Rozwój potencjału gospodarczego województwa w oparciu o inteligentne specjalizacje.
 - 2.2. Wzmocnienie gospodarki wykorzystującej naturalne potencjały regionu.
 - 2.3. Udoskonalenie strategicznego zarządzania rozwojem gospodarczym regionu.
3. Sprawny samorząd:
 - 3.1. Rozwój głównych ośrodków miejskich.
 - 3.2. Rozwój obszarów pozaaglomeracyjnych.
 - 3.3. Zapewnienie wydajnych i efektywnych systemów usług publicznych.
 - 3.4. Wzmocnienie kompetencji dla zarządzania rozwojem.
4. Partnerski region:
 - 4.1. Wzmocnienie pozycji regionu w Basenie Morza Bałtyckiego.
 - 4.2. Rozwój relacji z landami niemieckimi i aglomeracją berlińską.
 - 4.3. Wykorzystanie potencjału makroregionu Polski Zachodniej.

Założenia zawarte w niniejszym Programie są spójne i wpisują się w cele strategiczne zawarte w Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego. Przede wszystkim są zgodne z **celem strategicznym 1. Otwarta społeczność** w ramach, którego wyznaczono cel operacyjny 1.1.: Wzmocnienie potencjału demograficznego i funkcji rodziny. Tożsamość regionalna, otwartość na inne kultury oraz tolerancja jest jednym z fundamentów kapitału społecznego, dlatego też jest ważnym czynnikiem kształtowania konkurencyjności regionu.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego

Przedmiotowy dokument został przyjęty uchwałą nr XVII/214/20 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 24 czerwca 2020 r. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa stanowi podstawowe narzędzie do kształtowania przez samorząd wojewódzki regionalnej polityki przestrzennej.

Krajobraz kulturowy województwa zachodniopomorskiego jest materialnym świadectwem bogatej historii tych terenów, wynikiem ścierania się wpływów zachodnioeuropejskich, polski i skandynawskich. O odrębności i specyfice regionu stanowią między innymi takie elementy, jak: układy staromiejskiej z gotyckimi kościołami farnymi, otoczone pierścieniem murów obronnych, liczne wsie o zachowanym średniowiecznym układzie, XIII-wieczne kościoły granitowe, XVII- i XVIII-wieczne kościoły w konstrukcji szkieletowej, a także zabudowania poklasztorne.

W ramach Planu zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego, dla realizacji celu w zakresie ochrony potencjału kulturowego i krajobrazu oraz rozwoju konkurencyjnych form turystyki i rekreacji, określono kierunki zagospodarowania przestrzennego województwa oraz działań, w tym:

1. Zahamowanie degradacji obiektów zabytkowych i dóbr kultury współczesnej, poprawa ich stanu i sposobu wykorzystywania;
2. Obszarowa ochrona obiektów dziedzictwa i krajobrazu kulturowego.

Biorąc powyższe pod uwagę, plany Gminy Szczecinek związane z ochroną zabytków i dziedzictwa kulturowego są spójne z celami polityki przestrzennej województwa zachodniopomorskiego.

Wojewódzki program opieki nad zabytkami Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2021-2024

Dokument został przyjęty uchwałą nr XXIX/338/21 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 28 października 2021 r. Jego realizacja przyczyni się do poprawy stanu zachowania zabytków i wzmocnienia tożsamości lokalnej i rozwoju społeczeństwa województwa zachodniopomorskiego. Głównym zamierzeniem programu na szczeblu wojewódzkim jest określenie warunków organizacyjnych i finansowych w zakresie leżącym w kompetencjach Samorządu Województwa Zachodniopomorskiego, służących polepszeniu stanu zachowania zasobów lokalnego dziedzictwa kulturowego oraz krajobrazu kulturowego zachodniopomorskiego. W Programie zostały określone następujące cele perspektywiczne i operacyjne:

1. Utrzymanie zabytków, jako integralnego elementu krajobrazu kulturowego budującego ład przestrzenny województwa zachodniopomorskiego:
 - 1.1. Opieka nad zabytkami i krajobrazem kulturowym w dokumentach strategicznych i planistycznych województwa.
 - 1.2. Integracja opieki nad dziedzictwem, krajobrazem kulturowym i środowiskiem przyrodniczym.
 - 1.3. Badanie, dokumentowanie i digitalizacja zabytków oraz elementów dziedzictwa.
 - 1.4. Poprawa materialnego stanu zabytków.
 - 1.5. Współodpowiedzialność za zabytki i lokalne dziedzictwo.
 - 1.6. Utrzymanie w dobrym stanie zabytków stanowiących własność województwa zachodniopomorskiego i użytkowanych przez jednostki województwa zachodniopomorskiego.
2. Zwiększanie atrakcyjności zabytków w procesie aktywizacji społecznej, gospodarczej i turystycznej województwa zachodniopomorskiego:

- 2.1. Tworzenie warunków finansowych i organizacyjnych opieki nad zabytkami i dziedzictwem kulturowym regionu.
- 2.2. Zwiększenie roli zabytków w rozwoju turystyki i przedsiębiorczości.
- 2.3. Tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami.
3. Wzmacnianie otwartego społeczeństwa poprzez wzrost i popularyzację wiedzy o zabytkach i dziedzictwie kulturowym województwa zachodniopomorskiego:
 - 3.1. Wzmacnianie instytucji i organizacji zajmujących się promocją i edukacją regionalną.
 - 3.2. Edukacja i promocja zabytków i dziedzictwa kulturowego.
 - 3.3. Wspieranie działań sprzyjających integracji transgranicznej.

Celem polityki Samorządu Województwa Zachodniopomorskiego w sferze ochrony zabytków i dziedzictwa kulturowego jest powiązanie polityki ochrony przestrzeni kulturowej z polityką rozwoju regionu i strategią zrównoważonego zagospodarowania województwa, co ma wspomóc ochronę materialnych i niematerialnych zasobów kultury. Ważne jest także powiązanie działań lokalnych z planami strategicznymi województwa, dlatego działania Gminy Szczecinek uwzględniają plany Samorządu Województwa Zachodniopomorskiego dotyczące ochrony obiektów zabytkowych i elementów dziedzictwa kulturowego regionu.

Program Rozwoju Powiatu Szczecineckiego na lata 2020-2027

Strategia została przyjęta uchwałą nr 95/2020 Zarządu Powiatu Szczecineckiego z dnia 16 czerwca 2020 r. Wizja Powiatu Szczecineckiego określona w Strategii brzmi: *Powiat Szczecinecki miejscem wysokiej jakości życia i rozwoju konkurencyjnej, przyjaznej środowisku gospodarki opartej na lokalnych potencjałach z wykorzystaniem zasobów przyrody i kultury*. W celu realizacji wizji zostały wyznaczone następujące cele strategiczne oraz służące ich osiągnięciu priorytety:

1. Konkurencyjna gospodarka bazująca na lokalnych potencjałach:
 - 1.1. Wsparcie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości i innowacyjności przedsiębiorstw.
 - 1.2. Wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich.
 - 1.3. Poprawa infrastruktury komunikacyjnej.
 - 1.4. Promocja gospodarcza Powiatu.
2. Poprawa jakości życia i integracja społeczna:
 - 2.1. Kapitał społeczny jako katalizator procesów rozwojowych.
 - 2.2. Rozwój kompetencji do pracy i wspieranie aktywności zawodowej mieszkańców.
 - 2.3. Wzrost jakości i dostępności usług społecznych.
 - 2.4. Rewitalizacja obszarów zdegradowanych i obiektów zabytkowych.
3. Zrównoważone wykorzystywanie zasobów naturalnych:
 - 3.1. Zachowanie i ochrona bogactw przyrodniczych i krajobrazowych środowiska.

- 3.2. Poprawa efektywności i wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych.
- 3.3. Wsparcie rozwoju infrastruktury turystycznej skierowanej na wykorzystanie i poszanowanie walorów i zasobów.
- 3.4. Efektywne korzystanie z zasobów naturalnych.

Strategia powiatu porusza zagadnienia związane z ochroną dziedzictwa kulturowego. Renowacja, rewitalizacja i konserwacja zabytków i obiektów dziedzictwa kulturowego z terenu powiatu to przykład działania dla osiągnięcia celu szczegółowego nr 2.4. Rewitalizacja obszarów zdegradowanych i obiektów zabytkowych.

Dziedzictwo kulturowe jest świadectwem narodowej historii i lokalnej tożsamości, w związku z czym powinno być zachowane dla przyszłych pokoleń, ale także efektywnie wykorzystywane w przyszłości. Zachowanie tej spuścizny poprzez ochronę, ulepszanie, a także kształtowanie krajobrazu kulturowego, jest obowiązkiem wszystkich samorządów, w tych całych społeczności. Na szczeblu gminnym realizowane jest m.in. poprzez gminne programy opieki nad zabytkami, zatem opracowanie, a następnie wdrożenie założeń przedmiotowego Programu jest spójne z celami strategicznymi powiatu szczecineckiego.

5. Uwarunkowania wewnętrzne ochrony dziedzictwa kulturowego

5.1. Relacje gminnego programu opieki nad zabytkami z dokumentami wykonanymi na poziomie Gminy (analiza dokumentów programowych gminy)

Strategia Rozwoju Gminy Szczecinek na lata 2015-2025

Strategia Rozwoju Gminy Szczecinek została przyjęta uchwałą nr XXII/226/2016 Rady Gminy Szczecinek z dnia 29 lutego 2016 r. Wizją rozwoju Gminy sformułowaną w Strategii jest: *Gmina Szczecinek miejscem rozwoju przedsiębiorczości, turystyki i rolnictwa, sprzyjająca rozwojowi społecznemu*. Realizacja Strategii Rozwoju Gminy opiera się na osiągnięciu następujących celów strategicznych oraz celów operacyjnych:

1. Budowanie klimatu inwestycyjnego regionu:
 - 1.1. Tworzenie nowych miejsc inwestycyjnych.
 - 1.2. Przygotowanie oferty inwestycyjnej dla inwestorów zewnętrznych.
 - 1.3. Wspieranie lokalnych przedsiębiorców.
 - 1.4. Pomoc doradcza dla osób zakładających własną działalność gospodarczą.
 - 1.5. Utworzenie zaplecza wspierającego przedsiębiorczość.
 - 1.6. Poprawa jakości infrastruktury drogowej.
2. Wspieranie rozwoju funkcji turystycznej gminy:
 - 2.1. Opracowanie programu promocji gminy.
 - 2.2. Rozbudowa warunków do wypoczynku i rekreacji.

- 2.3. Poprawa jakości środowiska naturalnego.
- 2.4. Dbalność o czystość oraz estetykę otoczenia.
- 2.5. Budowanie dobrego wizerunku gminy.
3. Zwiększanie jakości życia mieszkańców w gminie:
 - 3.1. Poprawa jakości infrastruktury drogowej.
 - 3.2. Rozwój publicznego transportu zbiorowego.
 - 3.3. Podwyższenie poziomu opieki zdrowotnej.
 - 3.4. Rozszerzenie działań wspierających osoby wykluczone społecznie.
 - 3.5. Wspieranie lokalnych inicjatyw.
 - 3.6. Rozwój oferty edukacyjnej.
 - 3.7. Zwiększenie estetyki i użyteczności przestrzeni publicznej.

Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy Szczecinek na lata 2024-2027 jest spójny ze Strategią Rozwoju Gminy Szczecinek na lata 2015-2025. Działania z zakresu opieki i ochrony zabytków oraz dziedzictwa kulturowego gminy wpisują się w cel strategiczny 2, w ramach którego określono cel operacyjny: Dbalność o czystość oraz estetykę otoczenia. Zadania, które zostaną zrealizowane w ramach ww. celu, przyczynią się do rozszerzenia działań na rzecz ochrony zabytków w gminie.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Szczecinek

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego przyjęte zostało przez Radę Gminy Szczecinek uchwałą nr XVII/263/2020 z dnia 6 lutego 2020 r. i zmienione uchwałą nr XXXIV/463/2021 Rady Gminy Szczecinek z dnia 31 maja 2021 r. oraz uchwałą nr LXVII/778/2023 Rady Gminy Szczecinek z dnia 25 lipca 2023 r. Dokument określa kierunki działań w zakresie różnych funkcji działalności Gminy, w tym m.in. funkcji społecznych, mieszkaniowych, gospodarczych, a także kulturowych.

W Studium przedstawiono m.in. rys historyczny Gminy wraz z charakterystyką wartości kulturowych. Ponadto uwzględniono uwarunkowania wynikające z cech środowiska kulturowego oraz prawnej ochrony dóbr kultury i zabytków. W dokumencie zaprezentowano rekomendacje i wnioski zwarte w audycie krajobrazowym, w tym granice krajobrazów priorytetowych oraz zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia.

Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Szczecinek

Na terenie Gminy Szczecinek obowiązują miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, w których zawarte zostały ustalenia dotyczące zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej. Zapisy dotyczące ochrony terenów

i obiektów środowiska kulturowego uwzględniają następujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:

- MPZP Gminy Szczecinek (uchwała nr VIII/53/2007 Rady Gminy Szczecinek z dnia 27 kwietnia 2007 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Szczecinek wraz z uchwałami zmieniającymi nr XI/120/2015, XXXIX/387/2017 oraz L/627/2022)
 - Rozdział 2 Ustalenia ogólne dla obszarów i obiektów podlegających ochronie ze względu na wymagania środowiska kulturowego, w tym:
 - § 15. ust. 1² Ustala się utrzymanie urządzeń fortyfikacyjnych na terenie wskazanym na rysunku planu, jako projektowany Obszar Kulturowy WAŁ POMORSKI;
 - § 18 ust. 1³ Plan wskazuje zabytki wpisane do rejestru zabytków, oznaczone na rysunku planu literą R i opisane w tabeli nr 2, stanowiącej ich wykaz;
 - § 21 ust. 1⁴ Dla terenów miejscowości: Dałęcino, Dobrogoszcz, Drawień, Wojnowo, wyznacza się strefę A ochrony konserwatorskiej określoną na odpowiednich rysunkach planu;
 - § 22 ust. 1⁵ Dla terenów miejscowości: Brodźce, Drężno, Gałowo, Grąbczyn, Gwda Mała, Gwda Wielka, Jelenino, Kusowo, Mosina, Nowe Gonne, Parsęcko, Spore, Stare Wierzchowo, Turowo, Wierzchowo, Wilcze Laski, Żółtnica, wyznacza się strefy ochrony konserwatorskiej B, oznaczone na rysunku planu;
 - § 23 ust. 1⁶ Dla terenów miejscowości: Brzeźno, Buczek, Dałęcinko, Dałęcino, Dębowo, Dębrzyna, Drawień, Drężno, Dziki, Gałowo (Gałówko), Godzimierz, Gołębiewo, Grąbczyn, Grochowiska, Gwda Mała, Gwda Wielka, Jadwiżyn, Janowo, Jelenino, Krągłe (2), Kusowo, Kwakowo, Lipnica, Łabędź (2), Łączka, Marcelin, Miękowo, Nowe Gonne (2), Omulna, Opaczyska, Parsęcko (4), Szerszeniska, Sitno 2, Skalno, Skotniki, Spore, Stare Wierzchowo, Światki (2), Tarnina, Trzcinno, Trzebiechowo, Turowo, Wągradno, Wielisławice (4),

² W brzmieniu ustalonym przez § 2 ust. 9 uchwały nr XXXIX/387/2017 Rady Gminy Szczecinek z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Szczecinek, który wszedł w życie 24 maja 2017 r.

³ W brzmieniu ustalonym przez § 2 ust. 14 uchwały nr XXXIX/387/2017 Rady Gminy Szczecinek z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Szczecinek, który wszedł w życie 24 maja 2017 r.

⁴ W brzmieniu ustalonym przez § 2 ust. 22 uchwały nr XXXIX/387/2017 Rady Gminy Szczecinek z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Szczecinek, który wszedł w życie 24 maja 2017 r.

⁵ W brzmieniu ustalonym przez § 2 ust. 27 uchwały nr XXXIX/387/2017 Rady Gminy Szczecinek z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Szczecinek, który wszedł w życie 24 maja 2017 r.

⁶ W brzmieniu ustalonym przez § 2 ust. 45 uchwały nr XXXIX/387/2017 Rady Gminy Szczecinek z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Szczecinek, który wszedł w życie 24 maja 2017 r.

- Wierzchowo (2), Wilcze Laski (2), Wojnowo, Żółtnica (3), wyznacza się strefy ochrony krajobrazu kulturowego K oznaczone na rysunku planu;
- § 25 ust. 1⁷ Na rysunku planu wyznacza się granice stref ochrony stanowisk archeologicznych WI, WII i WIII, dla których ustala się:
 - a. w strefie WI pełnej ochrony stanowisk archeologicznych, zakazuje się wszelkiej działalności inżynierskiej, budowlanej i innej związanej z pracami ziemnymi (np. kopanie studni, melioracji, karczunku i nasadzania drzew itd.) poza badaniami archeologicznymi oraz pracami zabezpieczającymi zabytek przed zniszczeniem, prowadzonymi na zasadach określonych przepisami ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, nakazuje się zachowanie istniejącego układu topograficznego terenu,
 - b. w strefie W II - częściowej ochrony stanowisk archeologicznych, zabytków dopuszcza się inwestowanie pod warunkiem:
 - współdziałania w zakresie zamierzeń inwestycyjnych i innych związanych z pracami ziemnymi z odpowiednim organem ds. ochrony zabytków,
 - przeprowadzenie archeologicznych badań ratunkowych na terenie w granicach strefy, wyprzedzających rozpoczęcie prac ziemnych związanych z realizacją zamierzenia na zasadach określonych przepisami odrębnymi dot. ochrony zabytków,
 - c. w strefie W II - częściowej ochrony stanowisk archeologicznych, zabytków w strefie W III - ograniczonej ochrony stanowisk archeologicznych dopuszcza się inwestowanie pod warunkiem:
 - współdziałanie w zakresie zamierzeń inwestycyjnych i innych związanych z pracami ziemnymi z odpowiednim organem ds. ochrony zabytków,
 - przeprowadzenie archeologicznych badań ratunkowych na terenie objętym realizacją prac ziemnych na zasadach określonych przepisami odrębnymi dot. ochrony zabytków;
 - § 28 ust. 1⁸ Na rysunku planu wskazuje się drogi krajobrazowe, których wykaz stanowi tabela Nr 7.

⁷ W brzmieniu ustalonym przez § 2 ust. 85 uchwały nr XXXIX/387/2017 Rady Gminy Szczecinek z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Szczecinek, który wszedł w życie 24 maja 2017 r.

⁸ W brzmieniu ustalonym przez § 2 ust. 88 uchwały nr XXXIX/387/2017 Rady Gminy Szczecinek z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Szczecinek, który wszedł w życie 24 maja 2017 r.

- Rozdział 3 Ustalenia dla obszarów i obiektów podlegających ochronie ze względu na wymagania przyrodnicze, w tym:
 - § 30 ust. 1⁹ Ustala się zachowanie i ochronę pomników przyrody objętych ochroną prawną, na podstawie przepisów odrębnych. Wykaz pomników przyrody stanowi tabela Nr 8.
- MPZP Gminy Szczecinek dla obszaru dz. nr 57 i 87 w obrębie ewidencyjnym Dziki (uchwała nr XXV/244/2013 Rady Gminy Szczecinek z dnia 20 maja 2013 r.),
 - § 6 W zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej ustala się:
 - 1) strefę ochrony krajobrazu kulturowego K (obszar obejmujący tereny wsi i ich otoczenie, których cechy fizjonomiczne nawiązują do tradycji historycznej z nielicznymi oryginalnymi obiektami historycznego zagospodarowania terenu);
 - 2) zakaz zabudowy w obrębie strefy, o której mowa w pkt 1.
- MPZP Gminy Szczecinek dla obszaru dz. nr 61/4 w obrębie ewidencyjnym Drężno oraz dz. nr 64/2 w obrębie ewidencyjnym Stare Wierzchowo (uchwała nr XXV/245/2013 Rady Gminy Szczecinek z dnia 20 maja 2013 r.),
 - § 6 ust. 1. W zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej ustanawia się strefę ochrony stanowisk archeologicznych określonych na rysunku planu, na terenie której obowiązują nakazy i zakazy zgodne z przepisami szczególnymi dotyczącymi ochrony zabytków oraz ustaleń niniejszego planu.
 - 2. Ustala się strefę „W I” pełnej ochrony archeologiczno-konserwatorskiej, na obszarze określonym granicami oznaczonymi na rysunku zmiany planu z zakazem wszelkiej działalności inwestycyjnej i innej. Strefa „W I” obejmuje stanowiska wpisane do rejestru zabytków i ujęte w ewidencji urzędu ochrony zabytków:
 - 1) Stare Wierzchowo, stan. 1, AZP 21-25/60, nr rej. 713 z dn. 11.12.1968,
 - 2) Stare Wierzchowo, stan. 1a, AZP 21-25/61, nr rej. 714 z dn. 11.12.1968.
 - 3. W obrębie strefy W I ustala się ponadto:
 - 1) zakaz wszelkiej działalności inżynierskiej, budowlanej i innej związanej z pracami ziemnymi (np. kopanie studni, melioracji, karczunku i nasadzenia drzew itd.), poza badaniami archeologicznymi oraz pracami zabezpieczającymi zabytek przed zniszczeniem, prowadzonymi na zasadach określonych przepisami szczególnymi dot. ochrony zabytków ,

⁹ W brzmieniu ustalonym przez § 2 ust. 91) uchwały nr XXXIX/387/2017 Rady Gminy Szczecinek z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Szczecinek, który wszedł w życie 24 maja 2017 r.

- 2) zachowanie istniejącego układu topograficznego.
- MPZP Gminy Szczecinek dla obszaru dz. nr 26/2, 28, 47/1 oraz 47/2 w obrębie ewidencyjnym Stare Wierzchowo (uchwała nr XXXIV/362/2016 Rady Gminy Szczecinek z dnia 28 grudnia 2016 r.),
- § 5 Ustalenia dotyczące ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków: na rysunku planu oznaczono granicę strefy ochrony historycznego układu ruralistycznego i zabytkowej zabudowy, dla której ustala się:
 - 1) nakazuje się stosowanie tradycyjnej kolorystyki elewacji w paletcie kolorów pastelowych i zakazuje się stosowania kontrastowych zestawień kolorystycznych w ramach jednego budynku,
 - 2) obowiązek zachowania skali zabudowy i gabarytów budynków projektowanych, w tym proporcji prostokątnego rzutu poziomego, nawiązujących do historycznych, dotyczy również wysokości budynków oraz szerokości frontów budynków;
skala i gabaryty budynków nie mogą przekraczać parametrów zabudowy zabytkowej w bezpośrednim sąsiedztwie lub w ramach danego terenu,
 - 3) zakaz stosowania do wykończenia elewacji budynków, materiałów niestosowanych historycznie takich jak w szczególności: okładziny ceramiczne, okładziny z tworzyw sztucznych, blacha.
- MPZP Gminy Szczecinek dla części obrębu Gwda Wielka (uchwała nr XLI/413/2017 Rady Gminy Szczecinek z dnia 11 maja 2017 r.),
- § 5. Ustalenia dotyczące ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków: na rysunku planu oznaczono granice stref ochrony stanowisk archeologicznych WIII oraz granicę strefy ochrony historycznego układu ruralistycznego i zabytkowej zabudowy, dla których ustala się:
 - 1) dla strefy WIII ograniczonej ochrony stanowisk archeologicznych:
 - a) przeprowadzenie archeologicznych badań ratunkowych na terenie objętym realizacją prac ziemnych, na zasadach określonych przepisami odrębnymi dot. ochrony zabytków;
 - b) współdziałanie w zakresie zamierzeń inwestycyjnych i innych związanych z pracami ziemnymi z odpowiednim organem ds. ochrony zabytków.
 - 2) dla strefy ochrony historycznego układu ruralistycznego i zabytkowej zabudowy:
 - a) w przypadku zmiany geometrii dachu na obiektach nie będących zabytkami lub realizacji dachów nowych obiektów nakazuje się nawiązanie w zakresie geometrii, kolorystyki i materiału do geometrii i pokrycia dachowego

obiektach zabytkowych – zlokalizowanych w obrębie terenu w jego bezpośrednim sąsiedztwie,

- b) nakazuje się stosowanie tradycyjnej kolorystyki elewacji w paletcie kolorów pastelowych i zakazuje się stosowania kontrastowych zestawień kolorystycznych w ramach jednego budynku,
- c) nowe budynki mieszkalne lokalizować na froncie działki, pozostałe budynki i obiekty lokalizować w głębi działki tj. w odsunięciu od budynku frontowego, nie bliżej niż całkowita długość bocznej ściany budynku,
- d) ustala się obowiązek zachowania skali zabudowy i gabarytów budynków projektowanych, w tym proporcji prostokątnego rzutu poziomego, nawiązujących do historycznych, dotyczy również wysokości budynków oraz szerokości frontów budynków; skala i gabaryty budynków nie mogą przekraczać parametrów zabudowy zabytkowej w bezpośrednim sąsiedztwie lub w ramach danego terenu,
- e) zakazuje się stosowania do wykończenia elewacji budynków, materiałów nie stosowanych historycznie takich jak w szczególności: okładziny ceramiczne, okładziny z tworzyw sztucznych, blacha.

— MPZP Gminy Szczecinek dla części obrębu Spore (uchwała nr XLI/414/2017 Rady Gminy Szczecinek z dnia 11 maja 2017 r.),

- § 5 Ustalenia dotyczące ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków: na rysunku planu oznaczono granicę stref ochron stanowisk archeologicznych VIII, dla której ustala się:
 - 1) przeprowadzenie archeologicznych badań ratunkowych na terenie objętym realizacją prac ziemnych, na zasadach określonych przepisami odrębnymi dot. ochrony zabytków,
 - 2) współdziałanie w zakresie zamierzeń inwestycyjnych i innych związanych z pracami ziemnymi z odpowiednim organem ds. ochrony zabytków,
- dla strefy ochrony historycznego układu ruralistycznego i zabytkowej zabudowy:
 - 1) w przypadku zmiany geometrii dachu na obiektach niebędących zabytkami lub realizacji dachów nowych obiektów nakazuje się nawiązanie w zakresie geometrii, kolorystyki i materiału do geometrii i pokrycia dachowego obiektach zabytkowych – zlokalizowanych w obrębie terenu w jego bezpośrednim sąsiedztwie,
 - 2) nakazuje się stosowanie tradycyjnej kolorystyki elewacji w paletcie kolorów pastelowych i zakazuje się stosowania kontrastowych zestawień kolorystycznych w ramach jednego budynku,

- 3) nowe budynki mieszkalne lokalizować na froncie działki, pozostałe budynki i obiekty lokalizować w głębi działki, tj. w odsunięciu od budynku frontowego, nie bliżej niż całkowita długość bocznej ściany budynku,
 - 4) ustala się obowiązek zachowania skali zabudowy i gabarytów budynków projektowych, w tym proporcji prostokątnego rzutu poziomego, nawiązujących do historycznych, dotyczy również wysokości budynków oraz szerokości frontów budynków; skala i gabaryty budynków nie mogą przekraczać parametrów zabudowy zabytkowej w bezpośrednim sąsiedztwie lub w ramach danego terenu,
 - 5) zakazuje się stosowania do wykończenia elewacji budynków, materiałów niestosowanych historycznie takich, jak w szczególności: okładziny ceramiczne, okładziny z tworzyw sztucznych, blacha.
- MPZP Gminy Szczecinek dla części obrębu Gwda Mała (uchwała nr XXX/423/2021 Rady Gminy Szczecinek z dnia 25 lutego 2021 r.),
- § 5 Ustalenia dotyczące ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków: na rysunku planu oznaczono granicę stref ochron stanowisk archeologicznych WIII, dla której ustala się:
 - 1) przeprowadzenie archeologicznych badań ratunkowych na terenie objętym realizacją prac ziemnych, na zasadach określonych przepisami odrębnymi dot. ochrony zabytków,
 - 2) współdziałanie w zakresie zamierzeń inwestycyjnych i innych związanych z pracami ziemnymi z odpowiednim organem ds. ochrony zabytków.
- MPZP Gminy Szczecinek dla części obrębu Parsęcko (uchwała nr XXXII/448/2021 Rady Gminy Szczecinek z dnia 28 kwietnia 2021 r.),
- § 5. Ustalenia dotyczące ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków: na rysunku planu oznaczono granice stref ochrony stanowisk archeologicznych WIII, dla których ustala się:
 - 1) przeprowadzenie archeologicznych badań ratunkowych na terenie objętym realizacją prac ziemnych, na zasadach określonych przepisami odrębnymi dot. ochrony zabytków;
 - 2) współdziałanie w zakresie zamierzeń inwestycyjnych i innych związanych z pracami ziemnymi z odpowiednim organem ds. ochrony zabytków.
- MPZP Gminy Szczecinek dla części obrębu Krągłe (uchwała nr XXXIV/464/2021 Rady Gminy Szczecinek z dnia 31 maja 2021 r.),
- § 5 Ustalenia dotyczące ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków: na rysunku planu oznaczono granicę stref ochrony stanowisk archeologicznych WIII, dla której ustala się:

- 1) przeprowadzenie archeologicznych badań ratunkowych na terenie objętym realizacją prac ziemnych, na zasadach określonych przepisami odrębnymi dot. ochrony zabytków,
 - 2) współdziałanie w zakresie zamierzeń inwestycyjnych i innych związanych z pracami ziemnymi z odpowiednim organem ds. ochrony zabytków.
- MPZP Gminy Szczecinek dla części obrębu Gwda Wielka (uchwała nr XXXIX/516/2021 Rady Gminy Szczecinek z dnia 3 września 2021 r.),
- § 5 Ustalenia dotyczące ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków: na rysunku planu oznaczono granicę stref ochron stanowisk archeologicznych VIII, dla której ustala się:
 - 1) przeprowadzenie archeologicznych badań ratunkowych na terenie objętym realizacją prac ziemnych, na zasadach określonych w ustawie z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami,
 - 2) współdziałanie w zakresie zamierzeń inwestycyjnych i innych związanych z pracami ziemnymi z odpowiednim organem ds. ochrony zabytków.
- MPZP Gminy Szczecinek dla części obrębu Turowo (uchwała nr XXXIX/518/2021 Rady Gminy Szczecinek z dnia 3 września 2021 r.),
- § 5 Ustalenia dotyczące ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków: na rysunku planu oznaczono granicę stref ochron stanowisk archeologicznych VIII, dla której ustala się:
 - 1) przeprowadzenie archeologicznych badań ratunkowych na terenie objętym realizacją prac ziemnych, na zasadach określonych przepisami odrębnymi dot. ochrony zabytków,
 - 2) współdziałanie w zakresie zamierzeń inwestycyjnych i innych związanych z pracami ziemnymi z odpowiednim organem ds. ochrony zabytków.
- MPZP Gminy Szczecinek dla części obrębu Parsęcko (uchwała nr LIII/649/2022 Rady Gminy Szczecinek z dnia 23 września 2022 r.),
- § 5 Ustalenia dotyczące ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków: na rysunku planu oznaczono granicę stref ochron stanowisk archeologicznych VIII, dla której ustala się:
 - 1) współdziałanie w zakresie zamierzeń inwestycyjnych i innych związanych z pracami ziemnymi z odpowiednim organem ds. ochrony zabytków,
 - 2) przeprowadzenie archeologicznych badań ratunkowych na terenie objętym realizacją prac ziemnych, na zasadach określonych przepisami odrębnymi dotyczącymi ochrony zabytków.

- MPZP Gminy Szczecinek dla części obrębu Nowe Gonne (uchwała nr LXI/717/2023 Rady Gminy Szczecinek z dnia 30 marca 2023 r.),
- § 5 Ustalenia dotyczące ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków: na rysunku planu oznaczono granicę strefy „B” ochrony konserwatorskiej, dla której ustala się:
 - 1) nakaz kształtowania nowej zabudowy w sposób nawiązujący do historycznej tradycji miejsca, poprzez stosowanie tradycyjnych rozwiązań architektonicznych i stosowanie tradycyjnych materiałów budowlanych (kamień, cegła, drewno),
 - 2) obiekty projektowane winny posiadać układ głównych kalenic, formę i bryłę nawiązującą do historycznej, w tym rzut o kształcie prostokąta o proporcjach 1:2,
 - 3) obowiązek zachowania skali zabudowy i gabarytów budynków projektowanych, w tym proporcji prostokątnego rzutu poziomego, nawiązujących do historycznych, dotyczy również wysokości budynków oraz szerokości frontów budynków; skala i gabaryty budynków nie mogą przekraczać parametrów zabudowy zabytkowej w bezpośrednim sąsiedztwie lub w ramach danego terenu,
 - 4) nakaz stosowania tradycyjnej kolorystyki elewacji w paletcie kolorów pastelowych i zakazuje się stosowania kontrastowych zestawień kolorystycznych w ramach jednego budynku,
 - 5) zakaz stosowania do wykończenia elewacji budynków, materiałów niestosowanych historycznie takich jak w szczególności: okładziny ceramiczne, okładziny z tworzyw sztucznych, blacha.

5.2. Charakterystyka zasobów i analiza stanu dziedzictwa i krajobrazu kulturowego Gminy

Gmina Szczecinek położona jest w województwie zachodniopomorskim, w powiecie szczecineckim. Jest to gmina wiejska, której siedzibą jest miasto Szczecinek. Powierzchnia Gminy obejmuje obszar 499 km². Według danych GUS w 2022 r. zamieszkiwało ją 8 890 mieszkańców, a gęstość zaludnienia wynosiła 17,8 osób/km².

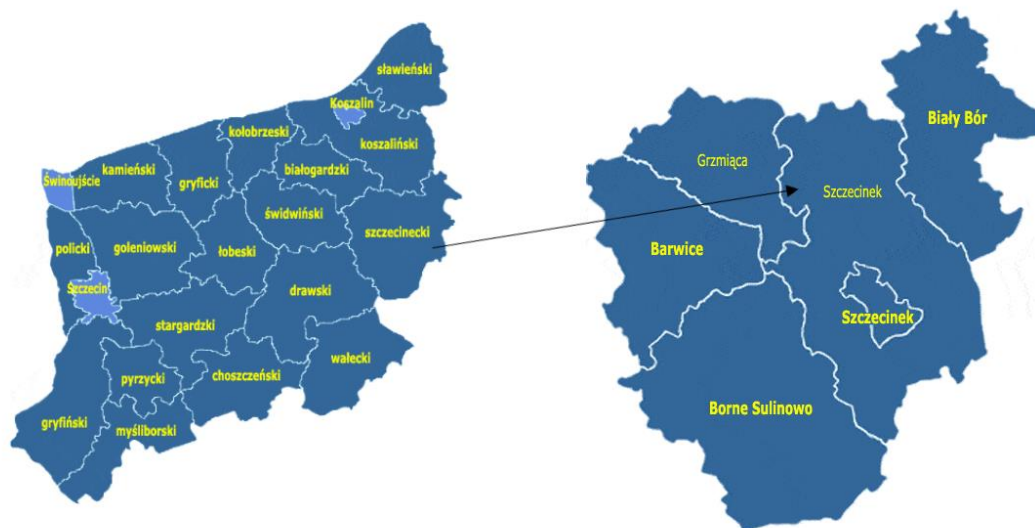
Ze względu na swoje położenie w pobliżu ważnych szlaków komunikacyjnych, Gmina posiada duże możliwości rozwoju. Ponadto charakteryzuje się pięknym krajobrazem, licznymi walorami przyrodniczymi, które sprzyjają rozwojowi turystyki i różnych form wypoczynku. Brak uciążliwego przemysłu, nieskażone lasy, woda i powietrze, niezwykle bogactwo roślin i zwierząt to główne walory tego terenu.

Według podziału fizycznogeograficznego Polski, Gmina leży na obszarze trzech mezoregionów: Pojezierze Drawskie, Pojezierze Szczecineckie oraz Dolina Gwdy¹⁰.

¹⁰ Na podstawie <https://geologia.pgi.gov.pl> (dostęp: 24.07.2023).

W skład Gminy wchodzi 28 sołectw: Brzeżno, Dalęcino, Drawień, Drężno, Dziki, Gałowo, Godzimierz, Grąbczyn, Gwda Wielka, Gwda Mała, Jelenino, Krągłe, Kusowo, Trzebiechowo, Kwakowo, Mosina, Marcelin, Parsęcko, Spore, Stare Wierzchowo, Sitno, Turowo, Wilcze Laski, Wojnowo, Wierzchowo, Żółtnica, Omulna oraz Skotniki.

Rysunek 1. Położenie Gminy Szczecinek na tle powiatu szczecineckiego i województwa zachodniopomorskiego

Źródło: www.gminy.pl

5.2.1. Zarys historii obszaru Gminy¹¹

W XII-XIII w. teren obecnej gminy Szczecinek zlokalizowany był w obrębie kasztelani białogardzkiej Księstwa Pomorskiego. W 1295 r. Pomorze złożone było z dwóch dzielnic: szczecińskiej i wołoskiej. Ziemią szczecinecką znajdującą się pomiędzy ziemiami Nowej Marchii oraz ziemią słupsko-sławieńską zarządzało księstwo wołoskie. Przez tereny te przebiegała droga gospodarcza i polityczna łącząca dwie części Nowej Marchii zwana „via marchionis”. W obawie przed ekspansją margrabiów brandenburskich na ziemię szczecinecką i dalsze w kasztelani białogardzkiej Wacław IV zbudował w 1309 r. obronny zamek, lokując go na przybrzeżnej wyspie jeziora Trzesiecko, a następnie założył Szczecinek. Datę lokacji miasta Szczecinek przyjmuje się na rok 1310. Natomiast w 1330 r. Szczecinek został podniesiony do rangi samodzielnego okręgu administracyjnego, podlegającemu staroście – przedstawicielowi księcia wołoskiego. W skład tego okręgu weszły tereny obecnej gminy Szczecinek. W XV wieku okręg szczecinecki odgrywał ważną rolę jako pomost łączący ziemie zakonu krzyżackiego, w 1402 r. Krzyżacy kupili Nową Marchię. Na przełomie XV i XVI wieku powołano Zarząd Domen na czele z Zarządcą, a książęta pomorscy uzyskali większą władzę. W skład posiadłości książęcych wchodził

¹¹ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Szczecinek, s.48-49.

także powiat szczecinecki jako jedna z 18 domen Pomorza Zachodniego. W czasie wojny trzydziestoletniej (1618-1648) okolice Szczecinka były miejscem kilku bitew, a w latach 1628-1629 pod Szczecinkiem stacjonował duży garnizon szwedzki. W 1648 r. w wyniku wojny trzydziestoletniej i sukcesji brandenburskiej po upadku dynastii Gryfitów wszystkie ziemie Pomorza Wschodniego wraz z ziemiami szczecineckimi znalazły się w granicach Brandenburgii. Krajowa polityka spraw wewnętrznych zmierzała do rozwiązania dawnego urzędu pomorskiego w celu ujednoczenia ustroju administracyjnego kraju. Utworzono „Kammerdepartaments” na czele, których stały kamery wojny i domen „Kriegs – und Domänenkamer”. W 1723 r. powstał departament pomorski z siedzibą w Stargardzie, a od 1729 r. w Szczecinie. W 1724 r. departament podzielono na 24 powiaty. Powstał powiat szczecinecki, który obejmował dzisiejsze miejscowości gminne, z wyjątkiem Grąbczyna, Starego Wierzchowa i Drężna, które pozostały w powiecie „Księstwo”. Podczas wojen napoleońskich wojska francuskie wielokrotnie znajdowały się na terenie powiatu szczecineckiego, a w latach 1807-1808 w Szczecinku stacjonowało ponad 100 000 żołnierzy francuskich, co było katastrofą ekonomiczną dla całego regionu. W 1815 r. przeprowadzono w Prusach radykalną reformę administracyjną. Reforma ta była konsekwencją klęski wojny z Napoleonem i konieczności wprowadzenia regulacji społecznych, wynikających z rozwoju nowego ustroju kapitalistycznego. Następnie państwo zostało podzielone na prowincje, a te na rejencje. Powiat szczecinecki włączony został do rejencji koszalińskiej. Obszar ten obejmował miejscowości dzisiejszej gminy Szczecinek, z wyjątkiem Grąbczyna, Starego Wierzchowa i Drężna, które nadal należały do powiatu „Księstwo”, a od 1872 r. do nowoutworzonego powiatu Bobolice. W 1932 r. tereny te zostały włączone do powiatu szczecineckiego. Przez krótki czas po 1938 r. powiat szczecinecki należał do rejencji Pilskiej i pozostawał w granicach prowincji pomorskiej. Od 1930 r. w ramach przygotowań wojennych władze niemieckie przystąpiły do budowy fortyfikacji „Wału Pomorskiego” i dużego garnizonu na terenach przygranicznych z Polską. Na terenie dzisiejszej gminy Szczecinek linia umocnień przebiegała przez miejscowości Jelenino, Świątki oraz Szczecinek, a następnie w kierunku północno-wschodnim przez Galowo po północnej stronie od jeziora Wielimie w kierunku Gwdy. Po II wojnie światowej na Pomorzu wprowadzono polski podział administracyjny. W latach 1945-1975 miejscowości dzisiejszej gminy Szczecinek znajdowały się w granicach powiatu szczecineckiego, który pierwotnie znajdował się w powiecie szczecińskim, a od 1950 r. w województwie koszalińskim. Od 1999 roku Gmina Szczecinek znajduje się w granicach powiatu szczecineckiego, w województwie zachodniopomorskim.

Herb Gminy¹²

Herbem Gminy Szczecinek jest czerwony gryf kroczący w prawo, ukazany z profilu ze skrzydłami lekko uniesionymi i podwiniętym ogonem na białym tle. W kończynach górnych gryfa znajduje się zaokrąglona od dołu tarcza herbowa, podzielona w lewo skośnie na trzy podłużne, barwne pasy w kolorach flagi gminy: od dołu niebieski, żółty i zielony. Dziób gryfa, część kończyn górnych i pazury łap są w kolorze żółtym.

Zasady używania herbu określa Rada Gminy Szczecinek. Użytkowanie herbu oraz barw Gminy zastrzega się również do wyłącznej dyspozycji Rady, a wykorzystanie ich przez inne podmioty jest możliwe po uzyskaniu zgody Rady Gminy.

Rysunek 2. Herb Gminy Szczecinek

Źródło: <https://www.gminaszczecinek.pl/>

Flaga Gminy¹³

Flaga Gminy Szczecinek ma kształt prostokąta, którego stosunek szerokości do długości wynosi 5:8 o barwach od dołu niebieskich, żółtych, zielonych, podzielonych pasmami skośnie w lewo. Jednym z wariantów flagi jest flaga herbowa, na której pośrodku obustronnie umieszczony jest herb gminy Szczecinek. Stosunek wysokości herbu do szerokości płata tkaniny wynosi 2,25:5. Zasady używania flagi określa Rada Gminy Szczecinek. Użytkowanie flagi oraz barw Gminy zastrzega się również do wyłącznej dyspozycji Rady, a wykorzystanie ich przez inne podmioty jest możliwe po uzyskaniu zgody Rady Gminy.

¹² Obwieszczenie Rady Gminy Szczecinek z dnia 29 czerwca 2020 r. w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego uchwały w sprawie uchwalenia Statutu Gminy Szczecinek, Dz.Urz.Woj. Zachodniopomorskiego z 2020 r. poz. 3420).

¹³ Obwieszczenie Rady Gminy Szczecinek z dnia 29 czerwca 2020 r. w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego uchwały w sprawie uchwalenia Statutu Gminy Szczecinek, Dz.Urz.Woj. Zachodniopomorskiego z 2020 r. poz. 3420).

Rysunek 3. Flaga Gminy SzczecinekŹródło: <https://www.gminaszczecinek.pl/>**Rysunek 4. Flaga herbowa gminy Szczecinek**Źródło: <https://www.gminaszczecinek.pl/>

5.2.2. Krajobraz kulturowy

Zachowane zasoby dziedzictwa kulturowego stanowią wartości podlegające ochronie prawnej i pozwalają tym samym na wyodrębnienie obszarów o istotnych walorach środowiska kulturowego. Ochrona dóbr kultury materialnej i niematerialnej jest celem polityki przestrzennej, a kształtowanie środowiska kulturowego wpływa na rozwój pozostałych dziedzin regionu, takich, jak: turystyka, rekreacja, rolnictwo, osadnictwo czy leśnictwo.

Krajobraz kulturowy to postrzegana przez ludzi przestrzeń, zawierająca elementy przyrodnicze i wytwory cywilizacji, historycznie ukształtowana w wyniku działania czynników naturalnych i działalności człowieka.

Krajobraz kulturowy Gminy kształtowany jest m.in. poprzez zabytkowe układy ruralistyczne oraz zabudowę i zagospodarowanie historyczne wsi. W sieci osadniczej Gminy występują 3 główne rodzaje osad:

- wsie chłopskie, tworzą kościoły z cmentarzami przykościelnymi i zespoły zagrod wiejskich,
- wsie dworsko-folwarczne, obejmują kościoły z cmentarzami przykościelnymi, zabudowę zagrodową oraz zespoły założeń podworskich,
- osady folwarczne z wielogabarytową zabudową folwarczną.

Występują również obszary cmentarzy powstałych poza obrębem wsi (obszarów zabudowanych).

Rozkład sieci osadniczej na terenie gminy oprócz uwarunkowań wynikających z historycznych stosunków własnościowych jest zdeterminowany warunkami topograficznymi.

Najstarszą wsią jest Parsęcko (wielodrożnica z trzema założeniami dworskimi) istniejąca już w 1268 r. W XIV w. powstały wsie: Żółtnica (wielodrożnica), Dałęcino (ulicówka) i Gwda Wielka (wielodrożnica). Należy jednak zaznaczyć, że kompozycje układów przestrzennych najstarszych wsi są przekształcone. Czytelne układy pierwotnych owalnic zachowały się w 5 wsiach: Drawień, Jelenino, Wilcze Laski, Żółtnica oraz śladowo w Parsęcku. Wsie: Gwda Mała i Stare Wierzchowo zachowały układ widlicy. Ulicowy układ przestrzenny zachowały wsie: Dałęcino, Dziki, Grąbczyn, Krągłe, Kusowo, Marcelin i Mosina. Układy przestrzenne o charakterze wielodrożnicy występują we wsiach: Drawień, Drężno, Gwda Wielka, Jelenino, Parsęcko, Sitno, Spore, Trzebiechowo, Turowo, Wierzchowo, Wilcze Laski i Żółtnica. Odrębną grupę tworzą miejscowości o zabudowie wiejskiej zdominowanej założeniami podworskimi: Dębowo, Gałowo, Godzimierz, Miękowo, Omulna, Sierszeniska, Skotniki i Trzcino. Ślady pierwotnych założeń dworskich zachowały się w miejscowościach Brzeźno, Lipnica i Nowe Gonne. Grupę osad powstałych w obrębie wielkoobszarowych folwarków, tworzą miejscowości: Brzeźno, Dałęcinko, Grochowiska, Jadwiżyn, Janowo, Kwakowo, Łączka, Opoczyska, Skalno, Tarnina, Wągradno i Wielisławice. Odrębna grupa miejscowości ukształtowana w XX w. charakteryzuje się zróżnicowanymi formami kompozycji przestrzennej o układach rzędówki lub łańcuchówki oraz rozproszonym. Są to: Brodźce, Dobrogoszcz, Nowe Gonne, Pietrzykowo, Węglewo i Wojnowo¹⁴.

Instytucją kultury na terenie gminy Szczecinek jest Gminna Biblioteka Publiczna w Gwdzie Wielkiej, która posiada 4 filie w miejscowościach: Parsęcko, Turowo, Wierzchowo oraz Żółtnica. Funkcję centrów kultury lokalnej pełnią świetlice wiejskie, które są miejscem organizacji czasu wolnego i integracji mieszkańców. Służą nie tylko dzieciom, ale także dorosłym. Spotykają się tu rady sołeckie, działalność prowadzą koła gospodyń wiejskich, wolny czas spędzają najmłodszy. Na terenie gminy funkcjonuje 21 świetlic wiejskich

¹⁴ Studium ..., s.74-75.

w miejscowościach: Dalęcino, Drawień, Drężno, Dziki, Godzimirz, Grąbczyn, Gwda Wielka, Jelenino, Krągłe, Kusowo, Kwakowo, Mosina, Omulna, Parsęcko, Stare Wierzchowo, Sitno, Trzebiechowo, Turowo, Wilcze Laski, Wierzchowo oraz Żółtnica. Działalnością społeczną i kulturalną, w tym dbałością o zachowanie dziedzictwa kulturalnego gminy zajmują się także zespoły ludowe i koła gospodyń wiejskich. Na terenie gminy funkcjonują 4 zespoły ludowe i 3 koła gospodyń wiejskich¹⁵. W miejscowościach Gwda Wielka, Wierzchowo, Turowo oraz Parsęcko zlokalizowane są także Kluby Seniora+. Celem funkcjonowania Klubu Senior+ jest udzielenie wsparcia seniorom – osobom nieaktywnym zawodowo w wieku 60 lat i więcej – poprzez umożliwienie im korzystania z oferty na rzecz społecznej aktywności, a także obejmującej usługi w zakresie aktywności ruchowej lub kinezyterapii, oferty edukacyjnej, kulturalnej, rekreacyjnej i opiekuńczej – w zależności od potrzeb stwierdzonych w środowisku lokalnym¹⁶.

We wsi Gwda Wielka wypiekany jest tradycyjny chleb gwdownski. Jest to regionalny produkt piekarski, charakterystyczny dla Gminy Szczecinek, który 5 września 2013 roku został wpisany na polską listę produktów tradycyjnych. Przepis na chleb pochodzi z okresu I wojny światowej, a tradycja jego wypieku narodziła się we wsi Żółtnica. W 2012 roku produkt zdobył I miejsce w konkursie „Nasze Kulinarne Dziedzictwo – Smaki Regionów” (Poznań) w kategorii produktów i przetworów pochodzenia roślinnego¹⁷.

Na kształtowanie środowiska kulturowego wpływa także dostępna baza rekreacyjna i turystyczna. Na terenie gminy wytyczone zostały 4 szlaki wodne, 3 szlaki piesze, 6 rowerowych oraz ścieżka przyrodniczo-leśna „Torfowisko Wielkie Błota”¹⁸.

Walorami gminy są także liczne formy ochrony przyrody występujące w jej granicach, tj.:

- rezerwat przyrody Dęby Wilczkowskie,
- rezerwat przyrody Jezioro Kiełpino,
- rezerwat przyrody Bagno Kusowo,
- Obszar Chronionego Krajobrazu Pojezierze Drawskie,
- Obszar Chronionego Krajobrazu Jeziora Szczecineckie,
- Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina rzeki Płytnicy,
- obszar Natura 2000 – Dorzecze Parsęty,
- obszar Natura 2000 – Bobolickie Jeziora Lobeliowe,
- obszar Natura 2000 – Jeziora Szczecineckie,

¹⁵ <https://www.gminaszczecinek.pl/> (dostęp: 24.07.2023).

¹⁶ <https://gopsszczecinek.pl/seniorzy/klub-senior/> (dostęp: 01.08.2023 r.)

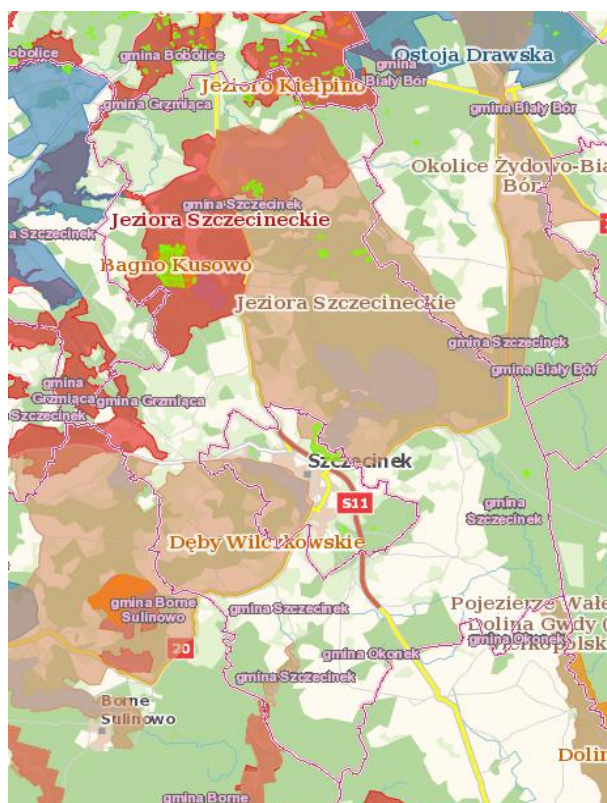
¹⁷ <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/chleb-gwdowski> (dostęp: 24.07.2023).

¹⁸ <https://www.gminaszczecinek.pl/> (dostęp: 24.07.2023).

- obszar Natura 2000 – Ostoja Drawska,
- pomniki przyrody,
- użytki ekologiczne¹⁹.

Wyjątkowy charakter regionu potwierdzają przede wszystkim rezerwy przyrody: leśno-florystyczny „Dęby Wilczkowskie”, wodno-florystyczny „Jezioro Kiełpino” oraz torfowiskowo-leśny „Bagno Kusowo”. Celem ochrony w rezerwacie „Dęby Wilczkowskie” jest zachowanie fragmentu lasu liściastego ze stanowiskiem rzadkiej rośliny złoci pochwolistej *Gagea spathacea*, w rezerwacie „Jezioro Kiełpino” zachowanie jeziora lobeliowego z roślinami reliktowymi, natomiast „Bagna Kusowo” zachowanie torfowiska wysokiego typu bałtyckiego z charakterystycznymi rzadkimi i chronionymi gatunkami roślin. Lokalizację form ochrony przyrody w granicach administracyjnych gminy przedstawiono na poniższym rysunku.

Rysunek 5. Formy ochrony przyrody w granicach gminy Szczecinek

Źródło: <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

5.2.3. Zabytki nieruchome

Na terenie gminy Szczecinek występują zabytki nieruchome ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków, która prowadzona jest przez Zachodniopomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Szczecinie.

¹⁹ <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/> (dostęp: 24.07.2023).

Zabytki nieruchome ujęte w Gminnej Ewidencji Zabytków z terenu gminy przedstawiono w załączniku nr 1 niniejszego Programu.

Wykaz zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytku przedstawiono w rozdziale 5.3 niniejszego Programu.

Stan zachowania zabytków na terenie gminy określić można jako dobry. Większość zabytków, zwłaszcza te o największym znaczeniu kulturowym dla gminy, jest regularnie konserwowana zgodnie z zaleceniami wojewódzkiego konserwatora zabytków.

Do podstawowych zaleceń, w zakresie ochrony zabytków zalicza się:

- konserwację zgodną z wytycznymi konserwatorskimi i z zachowaniem pierwotnych materiałów i kolorystyki (zachowanie cech stylowych),
- bieżące remonty i pielęgnację,
- wykonanie oznaczeń i zabezpieczenia terenu zabytkowego.

Do głównych zagrożeń obiektów zabytkowych zaliczyć można:

- brak bieżącej, właściwej konserwacji,
- brak bieżących remontów i pielęgnacji,
- niekontrolowaną modernizację (utrata cech stylowych),
- różnorodność materiałów i kolorystyki oraz skali zabudowy,
- zasolenie murów,
- postępującą dewastację/ degradację,
- niekontrolowane zarastanie.

Biorąc pod uwagę znaczenie zabytków dla środowiska kulturowego, większość obiektów kwalifikuje się jako lokalne. Są to głównie wiekowe obiekty mieszkalne, gospodarcze i sakralne znajdujące się na obszarze gminy, których zachowanie posłużyć może jako pamiątka dawnego budownictwa, dokumentująca rozwój i dzieje gminy. Natomiast wszystkie zabytki wpisane do rejestru zabytków uznać można jako zabytki o znaczeniu regionalnym.

5.2.4. Zabytki ruchome

Rejestr zabytków ruchomych prowadzony jest przez wojewódzkiego konserwatora zabytków. Do rejestru wpisuje się zabytek ruchomy na podstawie decyzji wydanej przez wojewódzkiego konserwatora zabytków na wniosek właściciela tego zabytku. Wojewódzki konserwator zabytków może wydać z urzędu decyzję o wpisie zabytku ruchomego do rejestru w przypadku uzasadnionej obawy zniszczenia, uszkodzenia lub nielegalnego wywiezienia zabytku za granicę.

Do rejestru nie są wpisywane obiekty wpisane do inwentarza muzeum lub wchodzące w skład narodowego zasobu bibliotecznego. Zasoby muzealne i archiwalne chronione są na podstawie odrębnych przepisów.

Do rejestru zabytków nie zostały wpisane żadne zabytki ruchome znajdujące się na terenie gminy Szczecinek.

5.2.5. Zabytki archeologiczne

Podstawową i wiodącą metodą ewidencjonowania stanowisk archeologicznych jest ogólnopolski program badawczo-konserwatorski Archeologiczne Zdjęcie Polski (AZP). Metoda ta systematyzuje dotychczasowy zasób wiedzy o rozpoznaniu archeologicznym terenu poprzez obserwację archeologiczną oraz uwzględnianie informacji zawartych w archiwach, zbiorach muzealnych, instytucjach i publikacjach. Należy jednak pamiętać, że zbiór dokumentacji AZP, reprezentujący ewidencję zasobów archeologicznych, jest otwarty i ciągle uzupełniany w procesie archeologicznego rozpoznania terenu. Do zbioru włączane są informacje o wszystkich sukcesywnie odkrywanych reliktach przeszłości, niezależnie od charakteru badań, a także wszystkie bieżące informacje weryfikujące lub uzupełniające dotychczasowe dane. W ten sposób dokumentacja stanowisk archeologicznych utworzona metodą AZP jest źródłem najbardziej aktualnej wiedzy o terenie. Dodatkowych informacji o zasobach archeologicznych dostarczają przypadkowe odkrycia dokonywane najczęściej podczas prac rolnych i budowlanych.

Najstarsze dowody obecności człowieka na terenie województwa zachodniopomorskiego pochodzą z późnego paleolitu, około 10 000-9 000 lat p.n.e. Fakt ten jest potwierdzony przez kilkadziesiąt stanowisk archeologicznych zlokalizowanych w rejonie tanowsko-szczecińskim oraz pomiędzy rzekami Parsętą a Wieprzą. Te miejsca zazwyczaj są trudne do rozpoznania w krajobrazie, a znalezione narzędzia z krzemienia i rogu stanowią jedyne ocalałe świadectwo działalności tej społeczno-gospodarczej formacji. Podobne cechy mają ślady działalności ludzi z epoki mezolitu. Obszar występowania tych stanowisk można ograniczyć do kilku stref krajobrazowych takich, jak Nizina Szczecińska, środkowa część Nizin Nadmorskich i rejon Pojezierza Pomorskiego. W okresie neolitu, który przyniósł przełomowe zmiany w rozwoju kulturowym Pomorza Zachodniego, pojawiły się formy stałego osadnictwa oparte na gospodarce rolniczo-hodowlanej, stając się fundamentem dla postępu cywilizacyjnego. Ludność kultury ceramiki wstęgowej rytej, której ślady osadnictwa odnotowano w dolinie dolnej Odry, nad brzegami rzeki Płoni oraz w rejonie ziemi pyrzyckiej, wpływała na kształtowanie krajobrazu kulturowego województwa od V tysiąclecia p.n.e. Kolejny cykl kulturowy, mający istotny wpływ na formowanie się neolitycznego krajobrazu kulturowego województwa, to kultura pucharów lejkowatych (IV-III tysiąclecie p.n.e.),

cechująca się różnorodnym obrzędkiem pogrzebowym. Występowały tam grobowce megalityczne o różnych kształtach nasypów (trójkątne, trapezowate i prostokątne), jak również groby skrzynkowe zbudowane z płyt kamiennych. Drugą ważną kulturą neolitu, która charakteryzowała się obecnością grobowców megalitycznych, była kultura amfor kulistych. W okresie epoki brązu (III-I tysiąclecie p.n.e.), nastąpiły kolejne zmiany w rozwoju osadniczym, wierzeniach i tradycji obrządku pogrzebowego na terenie województwa zachodniopomorskiego. W tym czasie obszar ten nie był jednolitą prowincją kulturową, a najistotniejsze zmiany miały miejsce dzięki wpływowi ludów z kręgu kultury łużyckiej w II tysiącleciu p.n.e. Nowym zwyczajem pogrzebowym było wprowadzenie kremacji zmarłych, gdzie skremowane szczątki były chowane w urnach (popielnicach) lub bezpośrednio w ziemi (grób bezpopielnicowy). Powszechną formą grobu stał się grób płaski, zarówno z obwarowaniem, jak i bez niego. W krajobrazie zachowały się charakterystyczne pozostałości tej formacji kulturowej, świadczące o postępującym rozwoju społeczno-gospodarczym. Warto również wspomnieć o relikwiach budownictwa grodowego, które datują się na początki epoki żelaza (około 700-500 p.n.e.). Zmiany wpływające na kształtowanie krajobrazu kulturowego województwa zachodniopomorskiego miały miejsce także wraz z nadejściem okresu rzymskiego w I tysiącleciu n.e., za sprawą ludów należących do kultury wielbarskiej. Charakterystyczną cechą tej kultury był birtualny obrządek pogrzebowy oraz zwyczaj pochówków pozbawionych broni i narzędzi żelaznych. Zmarłych chowano na cmentarzyskach płaskich (starsze) oraz kurhanowych z kręgami i stellami kamiennymi (młodsze, II-III w.n.e.). Pierwsze cmentarzyska występowały głównie w zachodniej części województwa, natomiast drugie w wschodniej. Okres połowy VI wieku n.e. był czasem schyłku starożytnego osadnictwa na Pomorzu i początku osadnictwa wczesnośredniowiecznego. Na obszarze zachodniopomorskim krajobraz kulturowy tego okresu był rezultatem działań różnych małych plemion o różnym pochodzeniu etnicznym, a następnie plemion słowiańskich. Charakterystycznymi śladami osadnictwa słowiańskiego są grodziska datowane na okres od VIII wieku, które różnią się wielkością i formą w zależności od pełnionych funkcji. Kolejną istotną grupą, która wpływała na krajobraz kulturowy wczesnego średniowiecza, były cmentarzyska, w tym szczególnie charakterystyczne cmentarzyska kurhanowe²⁰.

W myśl art. 6 pkt. 3 Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami wszystkie zabytki archeologiczne – bez względu na stan zachowania podlegają ochronie i opiece.

²⁰ Wojewódzki Program Opieki nad Zabytkami Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2021-2024, s. 58-59.

Najistotniejszymi zagrożeniami dla stanowisk archeologicznych na terenie gminy Szczecinek są przede wszystkim prace rolnicze oraz inwestycje budowlane. Istotne zagrożenie dla zachowania substancji zabytkowej stanowisk archeologicznych zlokalizowanych w obrębie pól uprawnych stanowi głęboka orka. Wiąże się to z nieświadomością mieszkańców nt. istnienia i wartości znalezisk archeologicznych. Wiele z nich jest nieświadomie niszczone lub nie są one w ogóle zgłaszane. Zachowanie takie powoduje nieodwracalne uszczuplenie zasobów dziedzictwa archeologicznego.

Do najważniejszych zadań związanych z ochroną zabytków archeologicznych należy podejmowanie działań związanych z zapobieganiem zniszczeń stanowisk archeologicznych i nawarstwień kulturowych. Prowadzenie monitoringu stanu zachowania stanowisk archeologicznych, kontrolowanie przebiegu inwestycji w strefach ochrony stanowisk archeologicznych wyznaczonej w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, popularyzacja zasad ochrony zabytków oraz znaczenia i atrakcyjności archeologicznego dziedzictwa kulturowego wśród społeczności lokalnej to przykłady działań, jakie należy wdrażać w celu ochrony zabytków archeologicznych.

Gmina może włączyć się w ochronę zabytków archeologicznych, m.in. poprzez edukację mieszkańców na temat wartości znalezisk archeologicznych i potrzeby ich zachowania, a także określając zasady ochrony zabytków archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków oraz ujętych w gminnej i wojewódzkiej ewidencji zabytków, w planach zagospodarowania przestrzennego, warunkach zabudowy i inwestycjach celu publicznego.

W celu ochrony stanowisk archeologicznych niezbędne jest uzgadnianie oraz wypełnianie przez inwestorów wymogów konserwatorskich zawartych w opiniach i decyzjach określonych przez Zachodniopomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

W Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Szczecinek znajduje się 628 stanowisk archeologicznych, które zlokalizowane są na terenach przyległych do miejscowości: Brzeźno, Dałęcino, Drawień, Drężno, Dziki, Gałowa, Godzimierz, Grąbczyn, Grochowiska, Gwda Mała, Gwda Wielka, Jelenino, Krągłe, Kusowo, Kwakowo, Lipnica, Łabędź, Marcelin, Miękowo, Mosina, Nowe Gonne, Parsęcko, Pietrzykowo, Sitno, Skalno, Skotniki, Sławęcice, Spore, Stare Wierzchowo, Trzebiechowo, Trzesieka, Turowo, Wągradno, Wielisławice, Wierzchowo, Wilcze Laski, Wojnowo oraz Żółtnica.

Część stanowisk archeologicznych wpisanych jest do rejestru zabytków. W poniższej tabeli przedstawiono charakterystykę tych zabytków.

Tabela 1. Charakterystyka zabytków archeologicznych na terenie gminy Szczecinek wpisanych do rejestru zabytków

Nazwa	Miejscowość	Obszar AZP	Nr stanowiska	Chronologia	Funkcja	Data wpisu
Wilcze Laski, st. 1	Wilcze Laski	27-25	39	średniowiecze	grodzisko	16.12.1968
Wierzchowo, st. 6	Wierzchowo	21-25	8	niemożliwa do uzyskania	grodzisko	16.12.1968
Wierzchowo, st. 1	Wierzchowo	21-25	6	średniowiecze	grodzisko	16.12.1968
Trzebietowo, st. 2	Trzebujewo	22-25	26	średniowiecze	grodzisko	11.12.1968
Trzebiechowo, st. 3	Trzebujewo	22-25	28	średniowiecze	grodzisko	11.12.1968
Stare Wierzchowo, st. 1a	Stare Wierzchowo	21-25	61	średniowiecze	osada	16.12.1968
Stare Wierzchowo, st. 1	Stare Wierzchowo	21-25	60	średniowiecze	grodzisko	16.12.1968
Sitno, st. 2	Sitno	26-25	41	średniowiecze	osada	11.12.1968
Sitno, st. 1	Sitno	26-25	40	średniowiecze	grodzisko	11.12.1968
Parsęcko, st. 5	Parsęcko	25-24	1	średniowiecze	grodzisko	26.03.1960
Parsęcko, st. 2	Parsęcko	24-24	97	średniowiecze	osada	11.12.1968
Grąbczyn, st. 4	Grąbczyn	21-25	4	epoka brązu	osada	11.12.1968
Grąbczyn, st. 3	Grąbczyn	21-25	3	epoka brązu	osada	11.12.1968
Grąbczyn, st. 1	Grąbczyn	21-25	1	średniowiecze	grodzisko	11.12.1968
Grochowiska, st. 1	Godzimierz	25-26	28	średniowiecze	grodzisko	11.12.1968
Gałowo, st. 1	Gałowo	24-26	1	średniowiecze	grodzisko	11.12.1968
Brzeźno, st. 1	Brzeźno	23-25	1	średniowiecze	grodzisko	11.12.1968

Źródło: <https://dane.gov.pl/pl/dataset/210,rejestr-zabytkow-archeologicznych> (dostęp: 24.07.2023)

Nad jeziorem Rybno na południe od miejscowości Sitno znajduje się słowiańskie grodzisko bogate w ceramikę z IX w. oraz z okresu późnośredniowiecznego i nowożytnego. Natomiast przy drodze do wsi Łabędź znajdują się liczne kurhany.

Badania archeologiczne przeprowadzone we wsi Parsęcko udowodniły, że jeszcze w czasach prehistorycznych na jeziorze Parsęcko istniała słowiańska osada nawodna o charakterze okolicy obronnej.

Grodzisko w miejscowości Grąbczyn jest grodziskiem wyżynnym typu pierścieniowego. Pierwsze ślady człowieka pojawiły się nawet 4 tys. lat p.n.e. Nasilenie tej obecności daje się zauważyć na przełomie epoki brązu i żelaza. Najwięcej pozostałości świadczących o tym, że teren nad jeziorem Wierzchowo, był zamieszkiwany przez ludzi, pochodzi z czasów wczesnego średniowiecza. Badania archeologiczne prowadzone są na tym terenie cyklicznie od 2021 r. przez Instytut Archeologii Uniwersytetu Gdańskiego. W trakcie badań, w których wykorzystano m.in. magnetometr, czy georadar, udało się wykryć szereg struktur podziemnych, w tym najprawdopodobniej podstawę głównego wału grodziska. Inne obiekty to pozostałości po dawnych paleniskach, brukach kamiennych, a także jamach, których funkcji na obecnym etapie nie da się określić. Pozyskany materiał zabytkowy to m.in. fragmenty wszechobecnej na grodzisku ceramiki, krzemienie, fragmenty żuźla – świadczące o produkcji żelaza, spalone kości zwierząt. Wśród znalezisk pojawiły się również fragmenty biżuterii, ciężarek tkacki, jak również część pradawnego żarna²¹.

5.2.6. Zabytki w zbiorach muzealnych i innych

Gmina Szczecinek nie posiada zabytków w zbiorach muzealnych i innych.

5.2.7. Dziedzictwo niematerialne

Ochrona niematerialnego dziedzictwa kulturowego jest celem Konwencji UNESCO w sprawie ochrony niematerialnego dziedzictwa kulturowego z 2003 r. Niematerialne dziedzictwo kulturowe przejawia się m.in. w następujących dziedzinach: tradycje i przekazy ustne, w tym język jako nośnik niematerialnego dziedzictwa kulturowego, sztuki widowiskowe, zwyczaje, rytuały i obrzędy świąteczne, wiedza i praktyki dotyczące przyrody i wszechświata, umiejętności związane z rzemiosłem tradycyjnym.

W rozumieniu Konwencji UNESCO „niematerialne dziedzictwo kulturowe” oznacza *praktyki, wyobrażenia, przekazy, wiedzę i umiejętności, jak również związane z nimi instrumenty, przedmioty, artefakty i przestrzeń kulturową, które wspólnoty, grupy i, w niektórych przypadkach, jednostki uznają za część własnego dziedzictwa kulturowego. To niematerialne dziedzictwo kulturowe, przekazywane z pokolenia na pokolenie, jest stale odtwarzane przez*

²¹ <https://www.gminaszczecinek.pl/asp/tajemnice-grodziska-w-grabczynie-archeolodzy-na-spotkaniu-z-mieszkancami,16,artykul,1,5948> (dostęp 09.11.2023 r.)

wspólnoty i grupy w relacji z ich otoczeniem, oddziaływaniem przyrody i ich historią oraz zapewnia im poczucie tożsamości i ciągłości, przyczyniając się w ten sposób do wzrostu poszanowania dla różnorodności kulturowej oraz ludzkiej kreatywności.

Najistotniejszym i najbardziej widocznym przejawem niematerialnej tradycji z czasów książęcych jest symbol Pomorza Szczecińskiego – czerwony gryf na białym tle, oficjalnie przyjęty dla całego obszaru Pomorza w 1881 roku. Motyw gryfa, ściśle związany z kulturową tożsamością regionu, można również znaleźć w herbach dawnych szlacheckich rodów zamieszkujących Pomorze, a także w herbach miast i regionów tego obszaru, m.in. jest to element herbu Gminy Szczecinek²².

Zgodnie z tradycją gminy Szczecinek co rok organizowane są gminne obchody dożynkowe, w ramach których prowadzone jest nabożeństwo polowe, a także przekazywany jest chleb wypiekany ze zbóż zebranych podczas żniw. Elementem dożynek jest także program artystyczny, podczas którego występują lokalne zespoły.

Do niematerialnych wartości dziedzictwa kulturowego gminy zaliczyć można również postacie związane z gminą (Lech Maligranda (polski matematyk), Kamilla Emma von Damitz (niemiecka dramatopisarka)) oraz wielokulturową historię gminy związaną z zamieszkiwaniem na przestrzeni wieków na jej terenie grup społecznych o odmiennych cechach takich, jak: język, wyznanie, przynależność etniczna jako pokłosie sytuacji historycznej i migracyjnej.

5.3. Zabytki objęte prawnymi formami ochrony

Formami ochrony zabytków są: wpis do rejestru zabytków, wpis na Listę Skarbów Dziedzictwa, uznanie za pomnik historii, utworzenie parku kulturowego, ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego albo w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego.

Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków

²² Wojewódzki Program Opieki nad Zabytkami Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2021-2024, s. 62.

(Dz.U. 2021 poz. 81)²³ precyzuje wymagania względem osób prowadzących prace przy obiektach zabytkowych.

Rozporządzenie określa tryb wydawania pozwoleń na:

- prowadzenie prac konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków,
- prowadzenie prac konserwatorskich przy zabytku wpisanym na Listę Skarbów Dziedzictwa,
- prowadzenie prac restauratorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków,
- prowadzenie prac restauratorskich przy zabytku wpisanym na Listę Skarbów Dziedzictwa,
- prowadzenie robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków,
- prowadzenie badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków,
- prowadzenie badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym na Listę Skarbów Dziedzictwa,
- prowadzenie badań architektonicznych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków,
- przemieszczenie zabytku nieruchomego wpisanego do rejestru zabytków,
- trwałe przeniesienie zabytku ruchomego wpisanego do rejestru zabytków, z naruszeniem ustalonego tradycją wystroju wnętrza, w którym zabytek ten się znajduje,
- dokonywanie podziału zabytku nieruchomego wpisanego do rejestru zabytków,
- zmianę przeznaczenia zabytku wpisanego do rejestru zabytków lub sposobu korzystania z tego zabytku,
- umieszczanie na zabytku wpisanym do rejestru zabytków urządzeń technicznych, tablic reklamowych lub urządzeń reklamowych w rozumieniu art. 2 pkt 16b i 16c ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, oraz napisów,
- prowadzenie badań archeologicznych;
- poszukiwanie ukrytych lub porzuconych zabytków ruchomych, w tym zabytków archeologicznych, przy użyciu wszelkiego rodzaju urządzeń elektronicznych i technicznych oraz sprzętu do nurkowania,
- wykonywanie robót budowlanych w otoczeniu zabytku,
- podejmowanie innych działań, które mogłyby prowadzić do naruszenia substancji lub zmiany wyglądu zabytku wpisanego do rejestru zabytków.

Rozporządzenie określa także dane i informacje, które powinny zawierać wnioski o wydanie ww. pozwoleń, dokumentacja dołączana do tych wniosków, niezbędna do ich rozpatrzenia,

²³ zmienione Rozporządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 28 sierpnia 2019 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków.

dane i informacje, które zawierają te pozwolenia oraz warunki, które mogą zostać w nich zastrzeżone, a także elementy, które zawiera dokumentacja prac konserwatorskich i prac restauratorskich prowadzonych przy zabytku ruchomym wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz dokumentacja badań archeologicznych.

Wykaz zabytków nieruchomych z terenu Gminy Szczecinek wpisanych do rejestru zabytków przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 2. Wykaz zabytków nieruchomych znajdujących się na terenie gminy Szczecinek wpisanych do rejestru zabytków

Miejscowość	Nazwa obiektu	Czas powstania	Nr rejestru	Data wpisu do rejestru
Drawień	Kościół ewangelicki, ob. rzymskokatolicki filialny pw. Matki Boskiej Różańcowej	pocz. XIX w.	A-1116	09.05.1961
Drawień	Ruina pałacu	XVIII w.	A-329	09.05.1961
Drawień	Park	przełom XVIII/XIX w.	A-1080	10.01.1979
Gałowo	Park dworski	2 poł. XIX w.	A-1081	10.01.1979
Grąbczyn	Park pałacowy	XIX w.	A-1082	10.01.1979
Gwda Wielka	Kościół ewangelicki, ob. rzymskokatolicki pw. św. Stanisława Biskupa	1864 - 1866	A-322	16.08.2007
Gwda Wielka	Otoczenie	-	A-322	16.08.2007
Jadwiżyn	Rządcówka	pocz. XX w.	A-1203	16.10.2013
Jadwiżyn	Podwórze folwarczne	-	A-1203	16.10.2013
Jadwiżyn	Park	pocz. XX w.	A-1203	16.10.2013
Jelenino	Kościół ewangelicki, ob. rzymskokatolicki parafialny pw. Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Marii Panny	1887 r.	A-1308	29.12.1998
Parsęcko	Dwór	koniec XIX w.	A-1221	09.04.1991
Parsęcko	Budynek gospodarczy	przełom XIX/XX w.	A-1221	09.04.1991
Parsęcko	Budynek gospodarczy	przełom XIX/XX w.	A-1221	09.04.1991
Parsęcko	Park	koniec XIX w.	A-1221	09.04.1991
Sitno	Kościół ewangelicki, ob. rzymskokatolicki filialny pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa	1870-1880	A-1309	29.12.1998
Spore	Kościół ewangelicki, ob. rzymskokatolicki filialny pw. Najświętszej Rodziny	1859-1865	A-1098	04.09.1995
Spore	Przykościelny cmentarz ewangelicki	-	A-1098	04.09.1995

Miejscowość	Nazwa obiektu	Czas powstania	Nr rejestru	Data wpisu do rejestru
Trzebiechowo	Pałac	2. poł. XIX w.	A-1087	20.02.1979
Trzebiechowo	Kościół ewangelicki, ob. rzymskokatolicki parafialny pw. Matki Boskiej Częstochowskiej	3 ćw. XIX w.	A-59	06.04.2001
Trzebiechowo	Park z aleją dojazdową	2. poł. XIX w.	A-1036	22.06.1978
Wierzchowo	Kościół ewangelicki, ob. rzymskokatolicki filialny pw. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny	koniec XVIII w.	A-443	19.03.1965
Wierzchowo	Park dworski	XIX w.	A-1122	11.10.1980
Wierzchowo	Dzwonnica	pocz. XVIII w.	A-443	19.03.1965
Wilcze Laski	Zespół pałacowo-parkowy	XIX w.	A-1197	15.01.1985
Wilcze Laski	Pałac	2. poł. XIX w.	A-1197	15.01.1985
Wilcze Laski	Park	-	A-1197	15.01.1985
Wilcze Laski	Kościół ewangelicki, ob. rzymskokatolicki filialny pw. Wszystkich Świętych	1894 r.	A-671	25.08.2010
Wilcze Laski	Otoczenie	-	A-671	25.08.2010
Żółtnica	Kościół ewangelicki, ob. rzymskokatolicki filialny pw. Matki Boskiej Częstochowskiej	1820 r.	A-1114	29.08.1966
Żółtnica	Dzwonnica	XVI w.	A-1114	29.08.1966
Żółtnica	Przykościelny cmentarz ewangelicki	XVI w.	A-1114	29.08.1966
Żółtnica	Park dworski	2 poł. XIX w.	A-1121	11.10.1980

Źródło: <https://dane.gov.pl/pl/dataset/1130,rejestr-zabytkow-nieruchomych> (dostęp: 24.07.2023)

5.4. Zabytki w gminnej ewidencji zabytków

Zgodnie z ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. oraz rozporządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 maja 2011 r. w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem²⁴, ewidencja jest prowadzona w formie zbioru kart adresowych zabytków nieruchomych z terenu gmin.

W gminnej ewidencji zabytków powinny być ujęte:

- 1) zabytki nieruchome wpisane do rejestru,
- 2) inne zabytki nieruchome znajdujące się w wojewódzkiej ewidencji zabytków,
- 3) inne zabytki nieruchome wyznaczone przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) w porozumieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków.

Głównym celem prowadzenia ewidencji zabytków jest zebranie i opracowanie najistotniejszych informacji o obiektach zabytkowych niezbędnych do prowadzenia planowej polityki konserwatorskiej w zakresie:

- wpisów do rejestru zabytków,
- współpracy konserwatora przy opracowywaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- prac remontowo-budowlanych,
- dofinansowania prac konserwatorskich,
- przygotowywania szczegółowej dokumentacji obiektów dziedzictwa kulturowego.

Gminna Ewidencja Zabytków Gminy Szczecinek została założona i jest prowadzona w formie zbioru kart adresowych zabytków nieruchomych oraz stanowisk archeologicznych z terenu gminy Szczecinek na podstawie Zarządzenia nr 166/2017 Wójta Gminy w sprawie założenia i prowadzenia Gminnej Ewidencji Zabytków²⁵. W Gminnej Ewidencji Zabytków znajdują się zabytki wpisane do rejestru zabytków, ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków oraz podlegające ochronie ustalonej w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

Na terenie gminy Szczecinek obowiązują miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, w których zawarte zostały ustalenia dotyczące zasad ochrony dziedzictwa

²⁴ zmienione Rozporządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 10 września 2019 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem (Dz.U. 2019 poz. 1886).

²⁵ Od chwili założenia Gminnej Ewidencji Zabytków wprowadzone zostały w niej zmiany zgodnie z Zarządzeniem nr 203/2021 Wójta Gminy Szczecinek w sprawie wprowadzenia zmian w Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Szczecinek oraz Zarządzeniem nr 86/2021 Wójta Gminy Szczecinek zmieniające zarządzenie w sprawie założenia i prowadzenia Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Szczecinek.

kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej. Zapisy dotyczące ochrony terenów i obiektów środowiska kulturowego uwzględniają następujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:

- MPZP Gminy Szczecinek (uchwała nr VIII/53/2007 Rady Gminy Szczecinek z dnia 27 kwietnia 2007 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Szczecinek wraz z uchwałami zmieniającymi nr XI/120/2015, XXXIX/387/2017 oraz L/627/2022);
- MPZP Gminy Szczecinek dla obszaru dz. nr 57 i 87 w obrębie ewidencyjnym Dziki (uchwała nr XXV/244/2013 Rady Gminy Szczecinek z dnia 20 maja 2013 r.),
- MPZP Gminy Szczecinek dla obszaru dz. nr 61/4 w obrębie ewidencyjnym Drężno oraz dz. nr 64/2 w obrębie ewidencyjnym Stare Wierzchowo (uchwała nr XXV/245/2013 Rady Gminy Szczecinek z dnia 20 maja 2013 r.);
- MPZP Gminy Szczecinek dla obszaru dz. nr 26/2, 28, 47/1 oraz 47/2 w obrębie ewidencyjnym Stare Wierzchowo (uchwała nr XXXIV/362/2016 Rady Gminy Szczecinek z dnia 28 grudnia 2016 r.);
- MPZP Gminy Szczecinek dla części obrębu Gwda Wielka (uchwała nr XLI/413/2017 Rady Gminy Szczecinek z dnia 11 maja 2017 r.);
- MPZP Gminy Szczecinek dla części obrębu Spore (uchwała nr XLI/414/2017 Rady Gminy Szczecinek z dnia 11 maja 2017 r.);
- MPZP Gminy Szczecinek dla części obrębu Gwda Mała (uchwała nr XXX/423/2021 Rady Gminy Szczecinek z dnia 25 lutego 2021 r.);
- MPZP Gminy Szczecinek dla części obrębu Parsęcko (uchwała nr XXXII/448/2021 Rady Gminy Szczecinek z dnia 28 kwietnia 2021 r.);
- MPZP Gminy Szczecinek dla części obrębu Krągłe (uchwała nr XXXIV/464/2021 Rady Gminy Szczecinek z dnia 31 maja 2021 r.);
- MPZP Gminy Szczecinek dla części obrębu Gwda Wielka (uchwała nr XXXIX/516/2021 Rady Gminy Szczecinek z dnia 3 września 2021 r.);
- MPZP Gminy Szczecinek dla części obrębu Turowo (uchwała nr XXXIX/518/2021 Rady Gminy Szczecinek z dnia 3 września 2021 r.);
- MPZP Gminy Szczecinek dla części obrębu Parsęcko (uchwała nr LIII/649/2022 Rady Gminy Szczecinek z dnia 23 września 2022 r.);
- MPZP Gminy Szczecinek dla części obrębu Nowe Gonne (uchwała nr LXI/717/2023 Rady Gminy Szczecinek z dnia 30 marca 2023 r.).

5.5. Zabytki o najwyższym znaczeniu dla Gminy

Najwyższe znaczenie dla Gminy Szczecinek mają zabytki wpisane do rejestru zabytków. Poniżej scharakteryzowano te obiekty.

Kościół ewangelicki, ob. rzymskokatolicki filialny pw. Matki Boskiej Różańcowej w Drawieniu

Jest to kościół szachulcowy o konstrukcji słupowo-ramowej. Szachulec to bardzo charakterystyczny typ ściany szkieletowej, w którym zastosowana jest drewniana rama wypełniona gliną. Posiada on jedną nawę bez wyodrębnionego prezbiterium i jest zamknięty pięciobocznie. Wieża ma kształt kwadratu od frontu z kruchtą w przyziemiu. Zakończona jest czworobocznym, ostrosłupowym dachem o jednej krawędzi, który pokryty jest dachówką. Wewnątrz kościoła znajduje się strop belkowy z polichromią²⁶.

Rysunek 6. Kościół ewangelicki, ob. rzymskokatolicki filialny pw. Matki Boskiej Różańcowej w Drawieniu (przed i w trakcie remontu)

²⁶ <http://www.kosciolydrewniane.pl/> (dostęp: 24.07.2023).

Źródło: <https://zabytek.pl/pl/obiekty/drawien-kosciol-ewangelicki-ob-rzym-kat-fil-pw-matki-bosk> (dostęp: 24.07.2023) oraz <https://szczecinek.naszemiasto.pl/kosciolki-w-drawieniu-i-wierzchowie-renowacja-zdjecia/ar/c1-8931569> (dostęp: 24.07.2023)

Zespół pałacowo-parkowy w Drawieniu

Pochodzący z przełomu XVIII/XIX wieku zespół pałacowo-parkowy w Drawieniu składa się z ruiny pałacu oraz parku. Na terenie zespołu pozostał jedynie fragment wolnostojącej kaplicy. W parku rosną wiekowe dęby, buki, jesiony, klony i kasztanowce, które tworzą otoczenie zabytku²⁷.

Rysunek 7. Zespół pałacowo-parkowy w Drawieniu

²⁷ <https://pomorzechodnie.travel/> (dostęp: 24.07.2023).

Źródło: https://pomorzezachodnie.travel/Poi/a,9404/Zespol_palacowy (dostęp: 24.07.2023) oraz <https://fotopolska.eu/Drawien/b222693,Palac.html?f=933949-foto> (dostęp: 24.07.2023)

Park dworski w Gałowie

Park w Gałowie to park o powierzchni 1,5 ha założony w II poł. XIX w. w oparciu o zasady stylu naturalistycznego. Od strony północno-zachodniej przylega do drogi Szczecinek-Trzcинno, od strony północno-wschodniej graniczy z kompleksem łąk, od strony południowo-wschodniej z gruntami ornymi, a od strony południowo-zachodniej graniczy z dawnym podwórzem gospodarczym PGR. Układ przestrzenny parku został zatarty, widoczny jest jeden ślad dawnego ciągu spacerowego. Z dawnego założenia parkowego, na jego obrzeżach, zachowała się jedynie część drzew²⁸.

Rysunek 8. Park dworski w Gałowie

²⁸ <https://zabytek.pl/pl/obiekty/g-230718> (dostęp: 24.07.2023).

Źródło: Gminna Ewidencja Zabytków

Park pałacowy w Grąbczynie

Park pałacowy w Grąbczynie powstał w XIX w. na wschodnim krańcu wsi Grąbczyn przy drodze Porost-Wierzchowo. Początkowo teren ten został zaprojektowany w stylu krajobrazowym, jednak w II połowie XIX w. został przekształcony naturalistycznie, o czym świadczą niewielkie ilości zachowanych egzemplarzy drzew obcego pochodzenia oraz pnie pozostałe po wyciętych drzewach²⁹.

Rysunek 9. Park pałacowy w Grąbczynie (fragment zachowanej alei świerkowej)

Źródło: Gminna Ewidencja Zabytków

Kościół ewangelicki, ob. rzymskokatolicki pw. św. Stanisława Biskupa wraz z otoczeniem w Gwdzie Wielkiej

Jest to kościół neogotycki, kamiennie-ceglany, wybudowany w 1866 r. według projektu Bleeck`a. Zbudowany został przez luteranów w miejscu poprzedniego kościoła, który został zniszczony przez pożar dwa lata wcześniej. Kościół ma prostokątny kształt z kruchtą od zachodu i oddzielnym prezbiterium od wschodu. Główna część budowli wykonana jest z różnej wielkości kamieni polnych, natomiast górna kondygnacja wieży, szczyty korpusu nawy, ościeżnice okien i drzwi oraz boczne aneksy są z cegły. Wieża wznosząca się nad dwuspadowym dachem nakryta jest ostrosłupowym hełmem z kulą i krzyżem na szczycie.

²⁹ <https://zabytek.pl/pl/obiekty/g-268196> (dostęp: 24.07.2023).

Wnętrze kościoła zachowało swój oryginalny neogotycki wystrój oraz polichromię. Po zakończeniu II wojny światowej, od 1946 r. świątynia została przejęta przez kościół rzymskokatolicki³⁰.

³⁰ <http://www.polskaniezwykla.pl/> (dostęp: 24.07.2023).

Rysunek 10. Kościół ewangelicki, ob. rzymskokatolicki pw. św. Stanisława Biskupa wraz z otoczeniem w Gwdzie Wielkiej

Źródło: https://fotopolska.eu/Gwda_Wielka/b278675,Kosciol_sw_Stanislaw_Biskupa_i_Meczennika_.html
(dostęp: 24.07.2023)

Zespół folwarczny Jadwiżyn

Na zespół folwarczny w miejscowości Jadwiżyn składa się dwór rządcówka oraz park z podwórzem folwarcznym z początku XX w. W 1939 r. Jadwiżyn był miejscowością Oskara Lofflera, obejmującą wtedy obszar 51 ha. Podczas II wojny światowej budynki gospodarcze położone na północnej i południowo-zachodniej stronie folwarku uległy znacznym zniszczeniom. W wyniku tego rozebrano budynki, zachowane zostały jedynie budynek rządcówki oraz ruiny ceglanego budynku gospodarczego położonego na południowej stronie dziedzica folwarcznego. Dawna rządcówka nadal zachowuje swoją pierwotną formę architektoniczną³¹.

Rysunek 11. Budynek rządcówki w zespole folwarcznym Jadwiżyn

Źródło: Gminna Ewidencja Zabytków

Kościół ewangelicki, ob. rzymskokatolicki parafialny pw. Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Marii Panny w Jeleninie

Kościół został zbudowany w 1887 r. w centrum wsi, na płaskim terenie, po północnej stronie głównej drogi asfaltowej, która przechodzi przez wieś. Znajduje się we wschodniej części długiego, prostokątnego placu, którego południowo-zachodni narożnik jest ścięty. Ściany zewnętrzne posadowione zostały na fundamentach z czerwonego piaskowca, wzniesione z cegły ceramiczne, ściany wewnętrzne murowane, z drewnianym belkowym stropem nad nawą o kształcie trapezowym, odsłaniającym dolną część więźby dachowej. Nad prezbiterium sklepienie krzyżowo-żebrowe, nad zakrystią natomiast płaski strop typu Kleina, a nad kruchtą strop drewniany zwykły, dwuspadowy. Więźba dachowa nad nawą wieszakowa, 3-wieszakowa.

³¹ <https://zabytek.pl/pl/obiekty/g-249258> (dostęp: 24.07.2023).

Wejście na plac odbywa się przez szeroką bramę zlokalizowaną przed południową elewacją kościoła, przez bramę w południowo-zachodnim narożniku placu oraz przez furtkę od strony wschodniej. Na placu przykościelnym od południowo-zachodniej strony kościoła znajduje się metalowa dzwonnica, osadzona na cementowym cokole i pokryta dwuspadowym daszkiem z falistego eternitu. Po południowej stronie kościoła umieszczony jest krzyż misyjny, ogrodzony niskim drewnianym płotkiem. Plac kościelny graniczy od wschodu z parcelą plebanii, od północy z niezagospodarowanym, pustym placem wiejskim, a od wschodu z wiejską drogą o nawierzchni ziemnej. Kościół jest orientowany³².

Rysunek 12. Kościół ewangelicki, ob. rzymskokatolicki parafialny pw. Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Marii Panny w Jeleninie

Źródło: Urząd Gminy Szczecinek

Zespół dworski w Parsęcku

Na zespół dworski w Parsęcku składał się dwór, park oraz budynki gospodarcze. Dwór został zbudowany w XIX w. w stylu klasycystycznym. Przez wiele lat przetrwał z niewielkimi

³² <https://zabytek.pl/pl/obiekty/jelenino-kosciol-ewangelicki-ob-rzym-kat-par-pw-niepokala> (dostęp: 24.07.2023).

zmianami i przekształceniami wewnątrz. Po wojnie budynek był wykorzystywany jako mieszkania służbowe dla pracowników Państwowego Gospodarstwa Rolnego (PGR). Z ówczesnej zabudowy zachowały się ruina, resztki dworu. Tak samo mają się budynki gospodarcze, zostały z nich jedynie pozostałości. Na terenie parku można dostrzec wyraźne ślady dawnego ogrodu użytkowego – sadu. W obrębie tego obszaru zachował się mały owalny staw, a także rosą dwa starodrzewne dęby.

Rysunek 13. Pozostałości zabudowy dworskiej i parku w Parsęcku

Źródło: Gminna Ewidencja Zabytków

Kościół ewangelicki, ob. rzymskokatolicki filialny pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Sitnie

Kościół położony jest w południowo-wschodniej części miejscowości Sitno, wzniesiony w stylu neogotyckim w II połowie XIX w., wybudowany z cegły ceramicznej³³.

Rysunek 14. Kościół ewangelicki, ob. rzymskokatolicki filialny pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Sitnie

³³ https://zabytek.pl/pl/obiekty/zabytek?inspire_id=PL.1.9.ZIPOZ.NID_N_32_BK.113570&rejestr=rejestr-zabytkow (dostęp: 24.07.2023).

Źródło: https://fotopolska.eu/Sitno_Kosciol_pw._Najswietszego_Serca_Pana_Jezusa (dostęp: 24.07.2023)

Kościół ewangelicki, ob. rzymskokatolicki filialny pw. Najświętszej Rodziny z przykościelnym cmentarzem ewangelickim w miejscowości Spore

Kościół został zbudowany w II poł. XIX w. na wzniesieniu, w centrum wsi, po wschodniej stronie drogi wiejskiej. Znajduje się na obszernym placu, który dawniej był cmentarzem o kształcie trapezu. Plac przykościelny otoczony jest niskim murem zbudowanym z naturalnego kamienia³⁴.

Nagrobki cmentarne zostały usunięte, pozostał jedynie fragment ogrodzenia kwatery³⁵.

Na terenie przykościelnym znajduje się głaz upamiętniający byłych mieszkańców wsi.

³⁴ <https://zabytek.pl/pl/obiekty/g-230399> (dostęp: 24.07.2023).

³⁵ https://zabytek.pl/pl/obiekty/g-221128_../customXml/item1.xml (dostęp: 24.07.2023).

Rysunek 15. Kościół ewangelicki, ob. rzymskokatolicki filialny pw. Najświętszej Rodziny z przykościelnym cmentarzem ewangelickim w miejscowości Spore

Źródło: https://fotopolska.eu/Spore/b281404,Kosciol__Najswietszej_Rodziny.html (dostęp: 24.07.2023)

Kościół ewangelicki, ob. rzymskokatolicki parafialny pw. Matki Boskiej Częstochowskiej w Trzebiechowie

Kościół został wzniesiony w obrębie założenia parkowego, oddalony ok. 140 m na północ od budynku pałacu. Usytuowany jest na najwyższym wzniesieniu parkowym, opadającym tarasowo w kierunku brzegu jeziora. Ściany zewnętrzne umieszczone na fundamentach z naturalnego, nieregularnego kamienia, łączonego zaprawą wapienno-cementową z wypukłymi, miejscami trójkątnymi fugami. Ściany wzniesione z cegły ceramicznej pełnej o wątku krzyżowym, na zaprawie cementowo-wapiennej³⁶.

Rysunek 16. Kościół ewangelicki, ob. rzymskokatolicki parafialny pw. Matki Boskiej Częstochowskiej w Trzebiechowie

Źródło: https://fotopolska.eu/Trzebiechowo/b377684,Kosciol_MB_Czestochowskiej.html (dostęp: 24.07.2023)

Pałac w Trzebiechowie oraz park z aleją dojazdową

Pałac w Trzebiechowie został wybudowany w II połowie XIX w. Główny korpus pałacu był dwukondygnacyjny, z centralnym trójbocznym ryzalitem oraz narożnymi flankowanymi kolistymi quasi-pilastrami. Miał dwuspadowy dach o niskich połaciach dachowych oraz wieżę na osi symetrii. Skrzydła boczne były jednokondygnacyjne. Pod koniec XIX w. przeprowadzono przebudowę korpusu głównego, gdzie dodano zryzalitowano narożniki elewacji, podwyższono wieżę i zwiększono wysokość dachu. Skrzydła boczne zostały podniesione do dwóch kondygnacji, zachowując neogotycki charakter bryły i detali. Podczas

³⁶ <https://zabytek.pl/pl/obiekty/g-239767> (dostęp: 24.07.2023).

przebudowy dokonano również nasadzeń roślin, wytyczono nowe ścieżki komunikacyjne i umieszczono małą architekturę parkową.

Pałac stanowi własność prywatną.

Park powstał również w II połowie XIX w. z części lasów dębowo-bukowych, a do drzewostanu wprowadzono wiąz, lipy, kasztanowce, brzozy i świerki. Wytyczona została promenada nad jeziorem i reprezentacyjna aleja dojazdowa wiązowo-bukowa. Utworzone zostały także duże i regularne przestrzenie trawiaste³⁷.

Rysunek 17. Pałac w Trzebiechowie oraz park z aleją dojazdową

Źródło: https://fotopolska.eu/Trzebiechowo/b36827,Palac_von_Knausow.html (dostęp: 24.07.2023) oraz Gminna Ewidencja Zabytków

³⁷ <https://zabytek.pl/pl/obiekty/g-286855> (dostęp: 24.07.2023).

Kościół ewangelicki, ob. rzymskokatolicki filialny pw. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny wraz z dzwonnica w Wierzchowie

Kościół wybudowany został w XVIII w. w centrum wsi na najwyższym jej wyniesieniu terenowym opadającym skarpą, wzmocnioną kamiennym murkiem oporowym. Na placu przykościelnym wzniesiona została ryglowa dzwonnica³⁸.

Rysunek 18. Kościół ewangelicki, ob. rzymskokatolicki filialny pw. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny wraz z dzwonnica w Wierzchowie

³⁸ <https://zabytek.pl/pl/obiekty/g-249250> (dostęp: 24.07.2023).

Źródło: Urząd Gminy Szczecinek

Park dworski w Wierzchowie

Z zabytkowego parku z XIX w. zachowało się jedynie kilka starych drzew przy podjeździe, które mogą wskazywać na oryginalny układ podjazdu oraz stara lipa na zapleczu dworu. Większość elementów historycznego układu i wyposażenia uległy całkowitemu zatarciu lub zniszczeniu³⁹.

³⁹ https://zabytek.pl/pl/obiekty/zabytek?inspire_id=PL.1.9.ZIPOZ.NID_N_32_ZZ.38427&rejestr=rejestr-zabytkow (dostęp: 24.07.2023).

Rysunek 19. Park dworski w Wierzchowie (widok na podjazd do dworu)

Źródło: https://fotopolska.eu/Wierzchowo/b365639,Budynek_uzytecznosc_publicznej.html (dostęp: 24.07.2023)

Kościół ewangelicki, ob. rzymskokatolicki filialny pw. Wszystkich Świętych w Wilczych Laskach wraz z otoczeniem

Przypuszcza się, że pierwszy kościół w Wilczych Laskach został wybudowany około lat 1569-1570, choć nie jest znana jego forma ani lokalizacja. Istnieje podejrzenie, że mógł być wzniesiony na miejscu, gdzie obecnie znajduje się kościół. Aktualna świątynia została zbudowana w 1894 r. w stylu neogotyckim. Pierwotnie kościół należał do parafii w Lotyniu, a od 28 grudnia 1980 r. jest częścią parafii w Turowie⁴⁰.

⁴⁰ <https://zabytek.pl/pl/obiekty/g-249252> (dostęp: 24.07.2023).

Rysunek 20. Kościół ewangelicki, ob. rzymskokatolicki filialny pw. Wszystkich Świętych w Wilczych Laskach

Źródło: Urząd Gminy Szczecinek

Zespół pałacowo-parkowy w Wilczych Laskach

Na przełomie XVIII i XIX w. we wsi wzniesiono dwór w stylu klasycystycznym. Świadczą o tym piwnice, kształt bryły i układ pomieszczeń. W połowie XIX w. dwór został rozbudowany o ryzalit wschodni i aneksy w elewacjach szczytowych, co nadało mu bardziej neogotycki charakter. Ostatnią przedwojenną właścicielką była Clara von Bonin. Po zakończeniu II wojny światowej cały majątek został upaństwowiony, a na jego miejscu powstało Państwowe Gospodarstwo Rolne (PGR) o nazwie Gospodarstwo Wilcze Laski, podległe Zakładowi w Turowie. W latach 90. XX w. po likwidacji PGR-ów majątek trafił pod zarząd Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa Oddział w Koszalinie. Obecnie obiekt jest opuszczony i popada w coraz większą ruinę⁴¹.

⁴¹ <https://zabytek.pl/pl/obiekty/g-286070> (dostęp: 24.07.2023).

Pod koniec XVIII w. po zachodniej stronie dworu znajdował się mały ogród francuski. Prawdopodobnie na początku XIX w. założony został park krajobrazowy z elementami romantycznymi. Pod koniec XIX w. przebudowano założenie krajobrazowe i włączono ogród barokowy⁴².

Rysunek 21. Pałac w Wilczych Laskach

Źródło: https://fotopolska.eu/Wilcze_Laski/b256266,Palac.html (dostęp: 24.07.2023)

Kościół ewangelicki, ob. rzymskokatolicki filialny pw. Matki Boskiej Częstochowskiej z dzwonnica i przykościelnym cmentarzem w Żółtnicy

Kościół w Żółtnicy istniał w końcu XVI w. Został on rozebrany na początku XVII w., a nowy wzniesiony przypuszczalnie na tym samym miejscu. Na terenie placu przykościelnego, po stronie południowo-zachodniej wzniesiona została drewniana dzwonnica z dwoma dzwonami, a bezpośrednio przy niej nagrobki (pastora i jego żony)⁴³.

⁴² <https://zabytek.pl/pl/obiekty/g-277404> (dostęp: 24.07.2023).

⁴³ <https://zabytek.pl/pl/obiekty/g-249251> (dostęp: 24.07.2023).

Rysunek 22. Kościół ewangelicki, ob. rzymskokatolicki filialny pw. Matki Boskiej Częstochowskiej z dzwonnicy i przykościelnym cmentarzem w Żółtnicy

Źródło: https://fotopolska.eu/Kosciol__MB_Czestochowskiej_Zoltnica (dostęp: 24.07.2023)

Park dworski w Żółtnicy

Park dworski w Żółtnicy to park naturalistyczny z II poł. XIX w. o powierzchni 1,0 ha zlokalizowany we wschodniej części wsi⁴⁴.

Rysunek 23. Park dworski w Żółtnicy

Źródło: Gminna Ewidencja Zabytków

6. Ocena stanu dziedzictwa kulturowego – analiza szans i zagrożeń

Zachowane obiekty zabytkowe na terenie gminy Szczecinek są zróżnicowane pod względem architektonicznym, a także pod względem sposobu użytkowania i stanu zachowania. Analiza stanu dziedzictwa kulturowego i uwarunkowań jego ochrony na terenie gminy doprowadziła do rozpoznania następujących czynników determinujących jej dalszy rozwój.

W tabeli poniżej zestawiono mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia. Zdiagnozowane mocne strony oraz szanse dają możliwość dalszego rozwoju społeczno-gospodarczego regionu z uwzględnieniem wartości historycznych i kulturowych tego obszaru. Należy jednak zwrócić uwagę na występujące nadal słabe strony w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego, a także na potencjalne zagrożenia, które mogą powodować negatywne skutki dla ochrony obiektów i obszarów zabytkowych zlokalizowanych w granicach gminy Szczecinek.

⁴⁴ <https://zabytek.pl/pl/obiekty/g-230719> (dostęp: 24.07.2023).

Tabela 3. Ocena stanu dziedzictwa kulturowego gminy Szczecinek

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Zachowane liczne zabytki, w tym obiekty wpisane do rejestru zabytków. • Promocja historii i dziedzictwa kulturowego na stronie internetowej Gminy. • Dogodne położenie komunikacyjne zapewniające możliwości rozwoju turystyki. Uwzględnienie ochrony dziedzictwa kulturowego w Strategii Rozwoju Gminy Szczecinek. • Zabezpieczanie środków finansowych w budżecie Gminy na ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zły stan zachowania zespołów dworsko-parkowych i postępujący proces ich degradacji. • Większość zabytków stanowiąca własność prywatną i brak możliwości podjęcia działań przez samorząd gminny w zakresie poprawy stanu zachowania zabytków.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost świadomości mieszkańców nt. znaczenia krajobrazu kulturowego i obiektów zabytkowych. • Wzrost roli mediów w popularyzowaniu lokalnego dziedzictwa kulturowego i ochrony zabytków. • Pozyskanie dotacji na prace konserwatorskie i roboty budowlane przy obiektach zabytkowych. • Prowadzenie badań archeologicznych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zdarzenia losowe mogące uszkodzić lub zniszczyć obiekty zabytkowe. • Brak wiedzy nt. możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych i brak środków na remont i renowację zabytków stanowiących własność prywatną. • Samowolne działania właścicieli zabytków. • Migracje mieszkańców i zatracanie lokalnej kultury.

Źródło: Opracowanie własne

7. Założenia programowe

7.1. Priorytety programu opieki nad zabytkami

Po przeprowadzeniu analizy, określono priorytety realizacji Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Szczecinek na lata 2024-2027. Celem podjęcia wieloletnich i kompleksowych działań jest poprawa stanu obiektów zabytkowych, ale także ochrona dziedzictwa kulturowego i budowanie tożsamości regionalnej, jak również promowanie dotychczasowego dorobku lokalnej społeczności wśród mieszkańców gminy i turystów.

W ramach przedmiotowego Programu wyznaczono następujące priorytety:

- **Priorytet I.** Ochrona dziedzictwa kulturowego jako element rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy Szczecinek.
- **Priorytet II.** Ochrona i świadome kształtowanie krajobrazu kulturowego.
- **Priorytet III.** Badanie i dokumentacja dziedzictwa kulturowego oraz promocja i edukacja służąca budowaniu tożsamości.

7.2. Kierunki działań i zadania programu opieki

W ramach wymienionych priorytetów wytyczono kierunki działań wraz z zadaniami do realizacji.

Tabela 4. Kierunki działań oraz zadania przyjęte do realizacji przez Gminę Szczecinek – priorytet I

Priorytet I. Ochrona dziedzictwa kulturowego jako element rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy Szczecinek		
Kierunki działań	Zadania	Termin realizacji
Zahamowanie procesu degradacji zabytków i poprawa stanu ich zachowania	<ul style="list-style-type: none"> Prowadzenie prac remontowo-konserwatorskich przy obiektach zabytkowych stanowiących własność gminną. Rewaloryzacja zespołów zabytkowej zieleni. Pozyskiwanie środków zewnętrznych na prace remontowo-konserwatorskie zabytków. 	2024-2027
Tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami	<ul style="list-style-type: none"> Współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie prowadzenia bieżących prac pielęgnacyjnych, porządkowych i zabezpieczających na działkach oraz obiektach objętych ochroną stanowiących własność gminy. 	2024-2027

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 5. Kierunki działań oraz zadania przyjęte przez Gminę Szczecinek – priorytet II

Priorytet II. Ochrona i świadome kształtowanie krajobrazu kulturowego		
Kierunki działań	Zadania	Termin realizacji
Ochrona dziedzictwa kulturowego poprzez prowadzoną politykę przestrzenną	<ul style="list-style-type: none"> Opracowywanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem zabytków i obszarów podlegających ochronie. 	2024-2027

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 6. Kierunki działań oraz zadania przyjęte przez Gminę Szczecinek – priorytet III

Priorytet III. Badanie i dokumentacja dziedzictwa kulturowego oraz promocja i edukacja służąca budowaniu tożsamości		
Kierunki działań	Zadania	Termin realizacji
Zapewnienie dostępu do informacji o dziedzictwie kulturowym	<ul style="list-style-type: none"> Udostępnienie informacji o zabytkach na stronie internetowej Gminy. Opracowanie mapy zabytków stanowiącej element promocji Gminy, jej dziedzictwa kulturowego, edukacji oraz kształtowania tożsamości. 	2024-2027

Priorytet III. Badanie i dokumentacja dziedzictwa kulturowego oraz promocja i edukacja służąca budowaniu tożsamości		
Kierunki działań	Zadania	Termin realizacji
Edukacja i popularyzacja wiedzy o dziedzictwie kulturowym	<ul style="list-style-type: none"> Organizowanie i wspieranie realizacji konkursów i wystaw. Wspieranie i upowszechnianie tematyki ochrony dziedzictwa kulturowego poprzez zajęcia edukacyjne dla dzieci i młodzieży. 	2024-2027
Promocja dziedzictwa kulturowego	<ul style="list-style-type: none"> Promowanie dziedzictwa kulturowego, w tym lokalnych produktów w ramach prowadzonej działalności kulturalnej. 	2024-2027
Ocena aktualnego zasobu dziedzictwa kulturowego	<ul style="list-style-type: none"> Weryfikacja i aktualizacja Gminnej Ewidencji Zabytków. 	2024-2027

Źródło: Opracowanie własne

Zadania określone przez Gminę Szczecinek planowane są do realizacji w sposób ciągły w okresie obowiązywania Programu, tj. w latach 2024-2027. Będą one finansowane głównie ze środków własnych, budżetu Gminy Szczecinek, a w miarę możliwości uzyskania wsparcia z zewnątrz, w tym funduszy europejskich.

8. Instrumentarium realizacji programu opieki nad zabytkami

Zadania określone w niniejszym Programie będą wykonywane przy pomocy następujących instrumentów:

- a) **instrumentów prawnych** – wynikających z przepisów ustawowych, obejmujących między innymi uchwalanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, budowę parków kulturowych, wnioskowanie o wpis do rejestru lub wojewódzkiej ewidencji zabytków obiektów będących własnością Gminy Szczecinek, wykonywanie decyzji administracyjnych wojewódzkiego konserwatora zabytków;
- b) **instrumentów finansowych** – obejmujących między innymi finansowanie prac konserwatorskich i remontowych przy obiektach zabytkowych będących własnością Gminy Szczecinek, korzystanie z programów uwzględniających finansowanie z funduszy europejskich oraz dotacje, subwencje, dofinansowania, nagrody, zachęty finansowe dla właścicieli i posiadaczy obiektów zabytkowych;
- c) **instrumentów koordynacji** – obejmujących między innymi realizację projektów i programów dotyczących ochrony dziedzictwa kulturowego zapisanych w wojewódzkich, powiatowych i gminnych strategiach, współpraca z organizacjami wyznaniowymi w zakresie ochrony i opieki nad zabytkami;

- d) **instrumentów społecznych** – obejmujących m.in. działania edukacyjne i promocyjne, współdziałanie z organizacjami społecznymi, działania prowadzące do tworzenia miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami;
- e) **instrumentów kontrolnych** – obejmujących między innymi aktualizację gminnej ewidencji zabytków, monitoring stanu zagospodarowania przestrzennego oraz stanu zachowania dziedzictwa kulturowego.

9. Zasady oceny realizacji programu opieki nad zabytkami

Program opieki nad zabytkami, po zaopiniowaniu przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, zostaje przedstawiony Radzie Gminy, w celu przyjęcia go uchwałą (zgodnie z pkt 3 art. 87 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami). Program opracowywany jest na okres czterech lat i stanowi dokument uzupełniający w stosunku do innych dokumentów planistycznych i aktów prawa miejscowego. Wójt jest odpowiedzialny za sporządzanie co dwa lata sprawozdań z realizacji zadań Programu i przedstawienie ich Radzie Gminy.

Głównym odbiorcą niniejszego Programu jest społeczność lokalna, która bezpośrednio powinna odczuć efekty jego wdrażania. Dotyczy to nie tylko właścicieli i użytkowników obszarów i obiektów zabytkowych, ale również wszystkich mieszkańców gminy Szczecinek. Program powinien służyć podejmowaniu planowych działań dotyczących: inicjowania, wspierania, koordynowania badań i prac z dziedziny ochrony zabytków i opieki nad nimi oraz upowszechniania i promowania dziedzictwa kulturowego.

W poniższej tabeli przedstawiono przykładowe kryteria prowadzenia oceny realizacji Programu.

Tabela 7. Kryteria prowadzenia oceny realizacji Programu

Nazwa priorytetu	Wskaźniki
<p>Priorytet I Ochrona dziedzictwa kulturowego jako element rozwoju społeczno-gospodarczego</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba zabytków, w ramach których przeprowadzono prace remontowo-konserwatorskie • Kwota pozyskanych środków zewnętrznych na prace remontowo-konserwatorskie zabytków • Liczba obiektów zabytkowych, w ramach których przeprowadzono prace porządkowe • Liczba wspartych podmiotów/ właścicieli prywatnych • Liczba osób zatrudnionych do realizacji prac porządkowych i zabezpieczających na terenach objętych ochroną
<p>Priorytet II Ochrona i świadome kształtowanie krajobrazu kulturowego</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba opracowanych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

Nazwa priorytetu	Wskaźniki
<p>Priorytet III Badanie i dokumentacja dziedzictwa kulturowego oraz promocja i edukacja służąca budowaniu tożsamości</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba zamieszczonych informacji o zabytkach na stronie internetowej. • Liczba opracowanych map z lokalizacją zabytków. • Liczba zorganizowanych lub wspartych konkursów i wystaw • Liczba zajęć edukacyjnych o tematyce związanej z ochroną dziedzictwa kulturowego. • Liczba działań kulturalnych, w których promowano dziedzictwo kulturowe i lokalne tradycje. • Ilość wprowadzonych zmian w wyniku weryfikacji i aktualizacji Gminnej Ewidencji Zabytków.

Źródło: Opracowanie własne

10. Źródła finansowania programu opieki nad zabytkami

Art. 71 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami mówi, iż *w zakresie sprawowania opieki nad zabytkami osoba fizyczna lub jednostka organizacyjna posiadająca tytuł prawny do zabytku wynikający z prawa własności, użytkowania wieczystego, trwałego zarządu, ograniczonego prawa rzeczowego albo stosunku zobowiązaniowego finansuje prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy tym zabytku. Ponadto sprawowanie opieki nad zabytkami, w tym finansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku, do którego tytuł prawny posiada jednostka samorządu terytorialnego, jest zadaniem własnym tej jednostki.*

Zgodnie z art. 73 ustawy podmioty będące właścicielem lub posiadaczem zabytku wpisanego do rejestru albo posiadające zabytek w trwałym zarządzie albo będące właścicielem lub posiadaczem zabytku wpisanego na Listę Skarbów Dziedzictwa, mogą ubiegać się o udzielenie dotacji celowej z budżetu państwa na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru albo prac konserwatorskich lub restauratorskich przy zabytku wpisanym na Listę Skarbów Dziedzictwa.

Z kolei zgodnie z art. 74 ustawy dotacja na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru może być udzielona przez:

- 1) ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego ze środków budżetu państwa, z części, której dysponentem jest ten minister;
- 2) wojewódzkiego konserwatora zabytków ze środków finansowych z budżetu państwa w części, której dysponentem jest wojewoda.

Dotacja na dofinansowanie prac konserwatorskich lub restauratorskich przy zabytku wpisanym na Listę Skarbów Dziedzictwa jest udzielana ze środków budżetu państwa, z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

Zgodnie z art. 81 w trybie określonym odrębnymi przepisami dotacja na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru może być udzielona przez organ stanowiący gminy, powiatu lub samorządu województwa, na zasadach określonych w podjętej przez ten organ uchwale.

Poniżej przedstawiono możliwe źródła finansowania prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy obiektach zabytkowych. Zasadne jest sprawdzenie możliwości ubiegania się o wsparcie w instytucjach każdorazowo przed złożeniem wniosku o dotację.

Istnieje możliwość finansowania zadań związanych z ochroną i opieką nad zabytkami z następujących źródeł:

- Rady Gminy Szczecinek (budżet Gminy Szczecinek);
- Rady Powiatu (budżet powiatu);
- Sejmiku Województwa (budżet województwa);
- Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (ze środków finansowych z budżetu państwa w części, której dysponentem jest wojewoda);
- Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego (ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego) oraz innych ministrów;
- Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej;
- Środków Unii Europejskiej i innych środków pomocowych na lata 2021-2027;
- Funduszu Kościelnego w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji (dotacje z Funduszu Kościelnego są udzielane wyłącznie na remonty i konserwację zabytkowych obiektów o charakterze sakralnym i to tylko na wykonywanie podstawowych prac zabezpieczających sam obiekt (w szczególności remonty dachów, stropów, ścian i elewacji, osuszanie i odgrzybianie, izolację, remonty i wymianę zużytej stolarki okiennej i drzwiowej, instalacji elektrycznej, odgromowej, przeciwwłamaniowej i przeciwpożarowej itp.). Z Funduszu nie finansuje się remontów i konserwacji obiektów towarzyszących (takich jak np.: dzwonnice wolnostojące, krzyże) ruchomego wyposażenia obiektów sakralnych (takich jak np.: obrazy, ikonostasy, stalle, epitafia, szaty i naczynia liturgiczne, instrumenty muzyczne, dzwony) oraz otoczenia świątyni, a także stałych elementów wystroju wnętrz (takich jak np.: polichromie, freski, witraże i posadzki).

11. Załączniki

Załącznik 1. Wykaz zabytków nieruchomych z terenu gminy Szczecinek ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków

Załącznik 2. Wykaz stanowisk archeologicznych z terenu gminy Szczecinek ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków

Załącznik 1. Wykaz zabytków nieruchomych z terenu gminy Szczecinek ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków⁴⁵

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Czas powstania	Adres/ Lokalizacja	Forma ochrony
1.	Drawień	Kościół filialny p.w. MB Różańcowej wraz z otoczeniem (Kościół ewangelicki, ob. rzymskokatolicki filialny pw. Matki Boskiej Różańcowej)	1695 r. (pocz. XIX w.)	Drawień 13, dz. 267 obręb Drawień	wpis do rejestru zabytków
2.	Drawień	Park wiejski (Park)	XVIII/XIX w.	Położony w rozwidleniu drogi do Wojnowa, dz. 330/1 obręb Drawień	wpis do rejestru zabytków
3.	Drawień	Otoczenie pałacu z fundamentami pałacu oraz schodami zewnętrznymi	XVIII w.	dz. 330/1 obręb Drawień	-
4.	Drawień	Pałac /do skreślenia z rej./ z otoczeniem (Ruina pałacu)	XVIII w.	dz. 330/1 obręb Drawień	wpis do rejestru zabytków
5.	Drawień	Cmentarz przykościelny	bd.	dz. 267 obręb Drawień	-
6.	Gałowo	Park wiejski (Park dworski)	2 poł. XIX w.	Przylega od strony północno-zachodniej do drogi Szczecinek-Trzcinnno; od strony południowo-zachodniej graniczy z podwórzem gospodarczym PGR	wpis do rejestru zabytków
7.	Grąbczyn	Park dworski (w tym cmentarz rodowy) (Park pałacowy)	XIX w.	Położony na wschodnim krańcu wsi przy drodze Porost-Wierzchowo	wpis do rejestru zabytków
8.	Gwda Wielka	Kościół parafialny p.w. św. Stanisława bpa wraz z otoczeniem (Kościół ewangelicki, ob. rzymskokatolicki pw. św. Stanisława Biskupa)	1864-1866	ul. Szczecinecka 10, dz. 744 obręb Gwda Wielka	wpis do rejestru zabytków

⁴⁵ Dane w tabeli wskazane zgodnie z danymi w Gminnej Ewidencji Zabytków, w nawiasie podano również nazewnictwo zgodne z rejestrem zabytków.

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Czas powstania	Adres/ Lokalizacja	Forma ochrony
9.	Gwda Wielka	Cmentarz przykościelny (Otoczenie)	bd.	dz. 744 obręb Gwda Wielka	wpis do rejestru zabytków
10.	Jadwiżyn	Rządcówka, ob. budynek mieszkalny, z terenem parku i dawnego podwórza folwarcznego (Rządcówka, Podwórze folwarczne, Park)	pocz. XX w.	Jadwiżyn 1, dz. 187/1 i część dz. 186 obręb Mosina	wpis do rejestru zabytków
11.	Jelenino	Kościół parafialny p.w. Niepokalanego Poczęcia NMP (Kościół ewangelicki, ob. rzymskokatolicki parafialny pw. Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Marii Panny)	1887 r.	Jelenino 34, dz. 115 obręb Jelenino	wpis do rejestru zabytków
12.	Parsęcko	Neoklasycystyczny Dwór I (Dwór)	2 poł. XIX w.	dz. nr 642/6, 642/7, 642/8, 642/9, 639/3, część dz. 642/10, część dz. 639/3 obręb Parsęcko	wpis do rejestru zabytków
13.	Parsęcko	Dwa kamienno-ceglane budynki gospodarcze (Budynki gospodarcze)	2 poł. XIX w.	dz. nr 642/6, 642/7, 642/8, 642/9, 639/3, część dz. 642/10, część dz. 639/3 obręb Parsęcko	wpis do rejestru zabytków
14.	Parsęcko	Park dworski I (Park)	2 poł. XIX w.	dz. nr 642/6, 642/7, 642/8, 642/9, 639/3, część dz. 642/10, część dz. 639/3 obręb Parsęcko	wpis do rejestru zabytków
15.	Sitno	Kościół filialny p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa (Kościół ewangelicki, ob. rzymskokatolicki filialny pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa)	1870-1880	Sitno 31, dz. 97 obręb Sitno	wpis do rejestru zabytków
16.	Spore	Kościół filialny p.w. Najświętszej Rodziny (Kościół ewangelicki, ob. rzymskokatolicki filialny pw.	1859-1865	Spore 34, dz. 1 obręb Spore	wpis do rejestru zabytków

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Czas powstania	Adres/ Lokalizacja	Forma ochrony
		Najświętszej Rodziny)			
17.	Spore	Cmentarz przykościelny (Przykościelny cmentarz ewangelicki)	bd.	dz. 1 obręb Spore	wpis do rejestru zabytków
18.	Spore	Fragment ogrodzenia kwatery cmentarza przykościelnego	bd.	dz. 1 obręb Spore	-
19.	Trzebiechowo	Kościół filialny p.w. MP Częstochowskiej (Kościół ewangelicki, ob. rzymskokatolicki parafialny pw. Matki Boskiej Częstochowskiej)	3 ćw. XIX w.	dz. 22/3 obręb Trzebiechowo	wpis do rejestru zabytków
20.	Trzebiechowo	Park pałacowy łącznie z dębowo-klonową aleją dojazdową (Park z aleją dojazdową)	bd.	dz. 11, 22/6, 22/3, 22/8, 22/12, 22/11, 22/13, 22/14, 22/15, 22/16, 22/17, 22/19, 22/20, 22/21, 22/22, część dz. 22/26, 44/2 obręb Trzebiechowo	wpis do rejestru zabytków
21.	Trzebiechowo	Pałac (Pałac)	2 poł. XIX w.	Trzebiechowo 20, dz. 22/6 obręb Trzebiechowo	wpis do rejestru zabytków
22.	Wierzchowo	Park dworski (Park dworski)	XIX w.	Znajduje się w rozwidleniu dróg: od północy Trzebiechowo-Wierzchowo; od wschodu Bobolice-Koszalin; od zachodu park przylega do zabudowań gospodarczych PGR, od południa do ogrodów i zabudowań gospodarczych	wpis do rejestru zabytków
23.	Wierzchowo	Cmentarz przykościelny	bd.	dz. 415/1 obręb Wierzchowo	-
24.	Wierzchowo	Dzwonnica (Dzwonnica)	XVIII w.	Wierzchowo 42a, dz. 415/1 obręb Wierzchowo	wpis do rejestru zabytków
25.	Wierzchowo	Kościół parafialny p.w. Wniebowzięcia NMP wraz z otoczeniem (Kościół ewangelicki, ob. rzymskokatolicki filialny pw. Wniebowzięcia Najświętszej	XVIII w.	Wierzchowo 42a, dz. 415/1 obręb Wierzchowo	wpis do rejestru zabytków

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Czas powstania	Adres/ Lokalizacja	Forma ochrony
		Marii Panny)			
26.	Wilcze Laski	Kościół filialny p.w. Wszystkich Świętych (Kościół ewangelicki, ob. rzymskokatolicki filialny pw. Wszystkich Świętych)	1894 r.	Wilcze Laski 13, dz. 79/2 obręb Wilcze Laski	wpis do rejestru zabytków
27.	Wilcze Laski	Cmentarz przykościelny (Otoczenie)	bd.	dz. 79/2, obręb Wilcze Laski	wpis do rejestru zabytków
28.	Wilcze Laski	Pałac (Pałac)	XIX w.	Wilcze Laski 64, dz. 55/6 obręb Wilcze Laski	wpis do rejestru zabytków
29.	Wilcze Laski	Park (w tym cmentarz rodowy na terenie parku) (Park)	XIX w.	dz. 342/14 obręb Wilcze Laski	wpis do rejestru zabytków
30.	Wilcze Laski	Zespół pałacowo-parkowy (Zespół pałacowo-parkowy)	XIX w.	dz. 55/6 obręb Wilcze Laski	wpis do rejestru zabytków
31.	Żółtnica	Park dworski (Park dworski)	2 poł. XIX w.	Położony we wschodniej części wsi, przy drodze Lotyń-Szczecinek. Od zachodu i północnego zachodu granicę wyznaczają drogi wiejskie dz. 665/8 obręb Żółtnica	wpis do rejestru zabytków
32.	Żółtnica	Cmentarz przykościelny (Przykościelny cmentarz ewangelicki)	bd.	dz. 48 obręb Żółtnica	wpis do rejestru zabytków
33.	Żółtnica	Dzwonnica z dzwonami (Dzwonnica)	XVI w.	ul. Kościelna 16, dz. 48 obręb Żółtnica	wpis do rejestru zabytków
34.	Żółtnica	Kościół filialny p.w. MB Częstochowskiej (Kościół ewangelicki, ob. rzymskokatolicki filialny pw. Matki Boskiej Częstochowskiej)	1820 r.	ul. Kościelna 16, dz. 48 obręb Żółtnica	wpis do rejestru zabytków
35.	Brodźce	Budynek mieszkalny	pocz. XX w.	Brodźce 1, dz. 65/11 obręb Dalęcinko	zabytek ujęty w WEZ
36.	Brodźce	Szkoła, ob. dom	ok. 1910 r.	Brodźce 4, dz. 68/5 obręb Dalęcinko	zabytek ujęty w WEZ

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Czas powstania	Adres/ Lokalizacja	Forma ochrony
37.	Brzeżno	Cmentarz ewangelicki	pocz. XX w.	dz. 2 obręb Brzeżno	zabytek ujęty w WEZ
38.	Dalęcinko	Cmentarz ewangelicki	koniec XIX w.	dz. 59/1 obręb Dalęcinko	zabytek ujęty w WEZ
39.	Dalęcino	Budynek mieszkalny	poł. XIX w.	Dalęcino 7 dz. 142 obręb Dalęcino	zabytek ujęty w WEZ
40.	Dalęcino	Cmentarz ewangelicki	2 poł. XIX w.	Położony na północ od zabudowań wsi, otoczony polami, po zachodniej stronie polnej drogi, dz. 31 obręb Dalęcino	zabytek ujęty w WEZ
41.	Dalęcino	Mleczarnia, ob. budynek mieszkalny	ok. 1910 r.	Dalęcino 44, dz. 128 obręb Dalęcino	zabytek ujęty w WEZ
42.	Dalęcino	Dworzec kolejowy	pocz. XX w.	Dalęcino 45 dz. 266/4 obręb Dalęcino	zabytek ujęty w WEZ
43.	Dalęcino	Układ ruralistyczny wsi - strefa A	bd.	-	zabytek ujęty w WEZ
44.	Dalęcino	Kościół filialny p.w. św. Stanisława BM	1928 r.	Dalęcino 35, dz. 158 obręb Dalęcino	zabytek ujęty w WEZ
45.	Dalęcino	Szkoła, ob. budynek mieszkalny i sala wiejska	ok. 1920 r.	Dalęcino 15, dz. 147/1 obręb Dalęcino	zabytek ujęty w WEZ
46.	Dębowo	Założenie dworskie	bd.	-	zabytek ujęty w WEZ
47.	Dobrogoszcz	Układ ruralistyczny wsi - strefa A	bd.	-	zabytek ujęty w WEZ
48.	Drawień	Cmentarz ewangelicki	2 poł. XIX w.	Położony w lesie na północ od zabudowań wiejskich, usytuowany w rozwidleniu leśnych dróg na planie rombu dz. 246/1 obręb Drawień	zabytek ujęty w WEZ
49.	Drawień	Gorzelnia	pocz. XX w.	Drawień 38, dz. 332 obręb Drawień	zabytek ujęty w WEZ
50.	Drawień	Układ ruralistyczny wsi - strefa A	bd.	-	zabytek ujęty w WEZ
51.	Drawień	Szkoła, ob. Budynek mieszkalny i sala wiejska	lata 20. XX w.	Drawień 10, dz. 265 obręb Drawień	zabytek ujęty w WEZ
52.	Drężno	Szkoła, ob. Budynek mieszkalny	lata 30. XX w.	Drężno 2, dz. 169/1 obręb Drężno	zabytek ujęty w WEZ

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Czas powstania	Adres/ Lokalizacja	Forma ochrony
53.	Drężno	Park	2 poł. XIX w.	-	zabytek ujęty w WEZ
54.	Drężno	Cmentarz ewangelicki	2 poł. XIX w.	Zlokalizowany we wschodniej części wsi, na zalesionym wzniesieniu, na południe od strumienia Bielec, dz. 163/5 obręb Drężno	zabytek ujęty w WEZ
55.	Dziki	Szkoła, ob. budynek mieszkalny	1910-1920	Dziki 14, dz. 65/4 obręb Dziki	zabytek ujęty w WEZ
56.	Dziki	Cmentarz przykościelny	XVIII w.	W centrum wsi po północnej stronie drogi wiejskiej, dz. 67/1 obręb Dziki	zabytek ujęty w WEZ
57.	Dziki	Park	XIX w.	Położony po południowo- wschodniej stronie dworu, rozciągnięty wzdłuż brzegów jeziora Remierzewo, dz. 153 obręb Dziki	zabytek ujęty w WEZ
58.	Dziki	Cmentarz ewangelicki	bd.	dz. 2/17 obręb Dziki	zabytek ujęty w WEZ
59.	Gałowo	Dwór, ob. budynek mieszkalny	XIX w.	W północnej części wsi. Dwór usytuowany centralnie między parkiem przylegającym od północnego wschodu, a dziedzińcem po stronie południowo-zachodniej, dz. 135/10 obręb Gałowo	zabytek ujęty w WEZ
60.	Gałowo	Cmentarz	bd.	dz. 291/9 obręb Gałowo	zabytek ujęty w WEZ
61.	Gałowo	Zespół folwarczny	bd.	-	zabytek ujęty w WEZ
62.	Gałowo	Szkoła, ob. budynek mieszkalny	lata 20. XX w.	Gałowo 9, dz. 12/4 i 12/2 obręb Gałowo	zabytek ujęty w WEZ
63.	Grąbczyn	Szkoła, ob. budynek mieszkalny	1931 r.	Grąbczyn 28, dz. 72 obręb Grąbczyn	zabytek ujęty w WEZ
64.	Grąbczyn	Cmentarz przykościelny	bd.	dz. 74 obręb Grąbczyn	zabytek ujęty w WEZ
65.	Grąbczyn	Zespół folwarczny z miejscem po dworze, budynkami gospodarczymi	lata 30. XX w.	-	zabytek ujęty w WEZ
66.	Grąbczyn	Cmentarz ewangelicki	XVII w.	dz. 57 obręb Grąbczyn	zabytek ujęty w WEZ
67.	Grochowiska	Szkoła, ob. budynek mieszkalny	lata 20. XX w.	Grochowiska 15, dz. 258/1 obręb Gwda Wielka	zabytek ujęty w WEZ
68.	Gwda Mała	Cmentarz ewangelicki	poł. XIX w.	Na północ od wsi, po zachodniej stronie	zabytek ujęty w WEZ

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Czas powstania	Adres/ Lokalizacja	Forma ochrony
				polnej drogi, dz. 104 obręb Gwda Mała	
69.	Gwda Mała	Cmentarz ewangelicki	XIX w.	Na północny wschód od wsi, na terenie otwartym, dz. 39 obręb Gwda Mała	zabytek ujęty w WEZ
70.	Gwda Mała	Szkoła, ob. budynek mieszkalny	1923 r.	Gwda Mała 40, dz. 92/4 obręb Gwda Mała	zabytek ujęty w WEZ
71.	Gwda Mała	Budynek dworca kolejowego	ok. 1910 r.	Gwda Mała 57, dz. 244/10 obręb Gwda Mała	zabytek ujęty w WEZ
72.	Gwda Wielka	Pastorówka, ob. budynek mieszkalny	koniec XIX w.	ul. Szczecinecka 5 dz. 615/1 obręb Gwda Wielka	zabytek ujęty w WEZ
73.	Gwda Wielka	Cmentarz	bd.	-	zabytek ujęty w WEZ
74.	Gwda Wielka	Remiza OSP - wieża	bd.	-	zabytek ujęty w WEZ
75.	Gwda Wielka	Cmentarz ewangelicki	pocz. XIX w.	Położony w południowej stronie wsi, na południe od kościoła, dz. 746 obręb Gwda Wielka	zabytek ujęty w WEZ
76.	Gwda Wielka	Szkoła, ob. budynek mieszkalny	pocz. XX w.	ul. Szczecinecka 20, dz. 661/9 obręb Gwda Wielka	zabytek ujęty w WEZ
77.	Gwda Wielka	Świetlica, ob. budynek mieszkalny	pocz. XX w.	ul. Szczecinecka 24, dz. 684/4 obręb Gwda Wielka	zabytek ujęty w WEZ
78.	Jelenino	Zabudowa stacji kolejowej	lata 30. XX w.	Jelenino 65, dz. 363/2 obręb Jelenino	zabytek ujęty w WEZ
79.	Jelenino	Cmentarz przykościelny	bd.	-	zabytek ujęty w WEZ
80.	Jelenino	Szkoła, ob. budynek mieszkalny	koniec XIX w.	Jelenino 35, dz. 140 obręb Jelenino	zabytek ujęty w WEZ
81.	Jelenino	Cmentarz ewangelicki	2 poł. XIX w.	Położony na południowy wschód od zabudowań, przy drodze w kierunku wsi Dziki, dz. 202/3 obręb Jelenino	zabytek ujęty w WEZ
82.	Krągle	Park dworski	koniec XIX w.	dz. 264/1 i 257/1 obręb Krągle	zabytek ujęty w WEZ
83.	Krągle	Dwór	XIX w.	Krągle 6-7, dz. 264/1 i 257/1 obręb Krągle	zabytek ujęty w WEZ
84.	Krągle	Szkoła, ob. budynek mieszkalny i sala wiejska	1910 r.	Krągle 1, dz. 112/1 obręb Krągle	zabytek ujęty w WEZ
85.	Krągle	Cmentarz	bd.	Położony na wschód od zabudowań wsi, w odległości ok. 0,5 km na południowy wschód	zabytek ujęty w WEZ

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Czas powstania	Adres/ Lokalizacja	Forma ochrony
				od wsi, dz. 132 obręb Krągłe	
86.	Kusowo	Resztki parku dworskiego z aleją dojazdową	XIX w.	Kusowo 16-17, dz. 39/2 obręb Kusowo	zabytek ujęty w WEZ
87.	Kusowo	Cmentarz ewangelicki I	XVIII w.	W centrum wsi, na wzniesieniu wzmocnionym kamiennym murem oporowym, na planie koła, dz. 70 obręb Kusowo	zabytek ujęty w WEZ
88.	Kusowo	Dwór	przełom XVIII/XIX w.	Kusowo 16, dz. 39/2 obręb Kusowo	zabytek ujęty w WEZ
89.	Kusowo	Szkoła, ob. budynek mieszkalny	przełom XIX/XX w.	Kusowo 21, w południowo - wschodniej części wsi, w sąsiedztwie cmentarza, dz. 103 obręb Kusowo	zabytek ujęty w WEZ
90.	Kusowo	Cmentarz ewangelicki II	koniec XIX w.	Na południowo - wschodnim krańcu wsi, na planie czworokąta, dz. 104 obręb Kusowo	zabytek ujęty w WEZ
91.	Kusowo	Kościół filialny p.w. Zwiastowania NMP	1867-1870	Kusowo 14, dz. 42 obręb Kusowo	zabytek ujęty w WEZ
92.	Lipnica	Park dworski z fundamentami rozebranego dworu	2 poł. XIX w.	Park od wschodu graniczy z trasą torów kolejowych, dz. 9/7 obręb Sitno	zabytek ujęty w WEZ
93.	Łabędź	Cmentarz ewangelicki	XIX w.	Cmentarz położony na południe od miejscowości, po południowej stronie lokalnej drogi w kierunku miejscowości Dziki, dz. 8/7 obręb Dziki	zabytek ujęty w WEZ
94.	Marcelin	Dwór z budynkami gospodarczymi	2 poł. XIX w.	Po południowej stronie drogi dz. 56 obręb Marcelin	zabytek ujęty w WEZ
95.	Marcelin	Park	przełom XIX/XX w.	dz. 57/2 obręb Marcelin	zabytek ujęty w WEZ
96.	Miękowo	Park dworski	2 poł. XIX w.	dz. 376/20 obręb Turowo	zabytek ujęty w WEZ
97.	Miękowo	Wieża transformatorowa	ok. 1930 r.	dz. 181/2 obręb Turowo	zabytek ujęty w WEZ
98.	Miękowo	Dwór	2 poł. XIX w.	Miękowo 16, dz. 376/20 obręb Turowo	zabytek ujęty w WEZ

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Czas powstania	Adres/ Lokalizacja	Forma ochrony
99.	Mosina	Cmentarz przykościelny	bd.	-	zabytek ujęty w WEZ
100.	Mosina	Cmentarz ewangelicki	poł. XIX w.	dz. 112 obręb Mosina	zabytek ujęty w WEZ
101.	Mosina	Szkoła, ob. budynek mieszkalny i kaplica	lata 20. XX w.	Mosina 15, dz. 97/1 obręb Mosina	zabytek ujęty w WEZ
102.	Mosina	Świetlica	pocz. XX w.	Mosina 29, dz. 21/1 i 21/4 obręb Mosina	zabytek ujęty w WEZ
103.	Nowe gonne	Ruiny dworu z resztkami parku	bd.	W północnej części wsi, dz. 97/18 obręb Nowe Gonno	zabytek ujęty w WEZ
104.	Omulna	Dwór - dawny dom administratora z parkiem	2 poł. XIX w.	Omulna 3, dz. 689/12 obręb Żółtnica	zabytek ujęty w WEZ
105.	Parsęcko	Szkoła	1924 r.	Parsęcko 69, dz. 199 obręb Parsęcko	zabytek ujęty w WEZ
106.	Parsęcko	Kościół parafialny z cmentarzem przykościelnym p.w. MB Różańcowej	1926 r.	Parsęcko 54, dz. 416 obręb Parsęcko	zabytek ujęty w WEZ
107.	Parsęcko	Remiza OSP	pocz. XX w.	Po zachodniej stronie cmentarza przykościelnego	zabytek ujęty w WEZ
108.	Parsęcko	Budynek mieszkalny, ryglowy	bd.	Parsęcko 52, dz. 428/3 obręb Parsęcko	zabytek ujęty w WEZ
109.	Parsęcko	Cmentarz ewangelicki	XIX w.	W centrum wsi, dz. 226, 227 i 710 obręb Parsęcko	zabytek ujęty w WEZ
110.	Parsęcko	Cmentarz - samotna mogiła	bd.	dz. 227 obręb Parsęcko	zabytek ujęty w WEZ
111.	Sierszeniska	Dwór z resztkami parku	XIX w.	Sierszeniska 1 dz. 676/8 obręb Żółtnica	zabytek ujęty w WEZ
112.	Sitno	Sala wiejska	lata 20. XX w.	Sitno 23, dz. 91 obręb Sitno	zabytek ujęty w WEZ
113.	Sitno	Cmentarz ewangelicki	XIX w.	W południowej części wsi, po północno - wschodniej stronie drogi w kierunku wsi Dziki, dz. 108 obręb Sitno	zabytek ujęty w WEZ
114.	Skotniki	Dwór	2 poł. XIX w.	dz. 11/12 obręb Dałęcino	zabytek ujęty w WEZ
115.	Skotniki	Park dworski	XIX w.	-	zabytek ujęty w WEZ
116.	Skotniki	Zespół folwarczny	XIX w.	-	zabytek ujęty w WEZ

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Czas powstania	Adres/ Lokalizacja	Forma ochrony
117.	Spore	Szkoła z drewnianą	lata 30. XX w.	Spore 7, dz. 98 obręb Spore	zabytek ujęty w WEZ
118.	Spore	Cmentarz przykościelny	bd.	-	zabytek ujęty w WEZ
119.	Spore	Budynek	1925 r.	Spore 51, dz. 139/3 obręb Spore	zabytek ujęty w WEZ
120.	Spore	Cmentarz ewangelicki	pocz. XX w.	Na południe od zabudowań wsi, przy drodze w kierunku Dobrogoszczy, dz. 117 obręb Spore	zabytek ujęty w WEZ
121.	Stare Wierzchowo	Cmentarz ewangelicki	2 poł. XIX w.	Oddalony na wschód od zabudowy wsi, przy rozdrożu polnych dróg, dz. 129 obręb Stare Wierzchowo	zabytek ujęty w WEZ
122.	Stare Wierzchowo	Kościół parafialny p.w. MB Dobrej Rady	1757 r.	Stare Wierzchowo 25a, dz. 87 obręb Stare Wierzchowo	zabytek ujęty w WEZ
123.	Stare Wierzchowo	Cmentarz przykościelny	XVIII w.	-	zabytek ujęty w WEZ
124.	Stare Wierzchowo	Szkoła, ob. budynek mieszkalny i sala wiejska	lata 30. XX w.	Stare Wierzchowo 37, dz. 395 obręb Stare Wierzchowo	zabytek ujęty w WEZ
125.	Tarnina	Dwór	przełom XIX/XX w.	Tarnina 3, dz. 288/8 obręb Parsęcko	zabytek ujęty w WEZ
126.	Tarnina	Aleja dworska	bd.	Tarnina 3, dz. 288/8 obręb Parsęcko	zabytek ujęty w WEZ
127.	Tarnina	Resztki parku	przełom XIX/XX w.	Tarnina 3, dz. 288/8 obręb Parsęcko	zabytek ujęty w WEZ
128.	Trzcинno	Zespół folwarczny	bd.	-	zabytek ujęty w WEZ
129.	Trzcинno	Dom administratora	koniec XIX w.	Trzcинno 1/1, dz. 158/17 obręb Gałowo	zabytek ujęty w WEZ
130.	Trzcинno	Resztki założenia parkowego	XIX w.	-	zabytek ujęty w WEZ
131.	Trzebiechowo	Cmentarz ewangelicki, rzym.-katolicki	2 poł. XIX w.	-	zabytek ujęty w WEZ
132.	Trzebiechowo	Zespół folwarczny	przełom XIX/XX w.	-	zabytek ujęty w WEZ
133.	Turowo	Kościół parafialny p.w. św.	pocz. XVII w.	Turowo 39, dz. 469 obręb Turowo	zabytek ujęty w WEZ

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Czas powstania	Adres/ Lokalizacja	Forma ochrony
		Józefa			
134.	Turowo	Cmentarz	XIX w.	dz. 484 obręb Turowo	zabytek ujęty w WEZ
135.	Turowo	Budynek dworca kolejowego	lata 20. XX w.	Turowo 92, dz. 482/6 obręb Turowo	zabytek ujęty w WEZ
136.	Turowo	Cmentarz ewangelicki	XIX w.	dz. 7/5 obręb Turowo	zabytek ujęty w WEZ
137.	Turowo	Pałac	2 poł. XIX w.	dz. 4/10 obręb Turowo	zabytek ujęty w WEZ
138.	Wierzchowo	Cmentarz ewangelicki	poł. XIX w.	dz. 430 obręb Wierzchowo	zabytek ujęty w WEZ
139.	Wierzchowo	Kuźnia	1 poł. XIX w.	dz. 266 obręb Wierzchowo	zabytek ujęty w WEZ
140.	Wierzchowo	Gorzelnia	przełom XIX/XX w.	dz. 22/5 obręb Wierzchowo	zabytek ujęty w WEZ
141.	Wierzchowo	Dwór, ob. sala wiejska	przełom XIX/XX w.	Wierzchowo 24a, dz. 231 obręb Wierzchowo	zabytek ujęty w WEZ
142.	Wierzchowo	Park II	koniec XIX w.	Położony nad jeziorem Wierzchówko, na zapleczu dziedzica folwarcznego	zabytek ujęty w WEZ
143.	Wilcze Laski	Szkoła ze stodołą, ob. budynek mieszkalny	lata 30. XX w.	Wilcze Laski 19, dz. 84 obręb Wilcze Laski	zabytek ujęty w WEZ
144.	Wilcze Laski	Cmentarz ewangelicki	koniec XIX w.	Zlokalizowany na północ za zabudową wsi, po zachodniej stronie drogi w kierunku wsi Dziki, dz. 341 obręb Wilcze Laski	zabytek ujęty w WEZ
145.	Wilcze Laski	Cmentarz rodowy	koniec XIX w.	W parku dworskim, dz. 342/3 obręb Wilcze Laski	zabytek ujęty w WEZ
146.	Wojnowo	Układ ruralistyczny wsi - strefa A	bd.	-	zabytek ujęty w WEZ
147.	Żółtnica	Budynek mieszkalny, ryglowy	bd.	ul. Szeroka 2 dz. 318 obręb Żółtnica	zabytek ujęty w WEZ
148.	Żółtnica	Dworzec kolejowy	lata 30. XX w.	ul. Dworcowa 9 dz. 662/4 obręb Żółtnica	zabytek ujęty w WEZ
149.	Żółtnica	Budynek mieszkalny, ryglowy	bd.	Kościelna 12 dz. 26 obręb Żółtnica	zabytek ujęty w WEZ
150.	Żółtnica	Szkoła	1935 r.	Żółtnica, Szkolna 13 dz. 302/1 obręb Żółtnica	zabytek ujęty w WEZ
151.	Żółtnica	Cmentarz ewangelicki	XIX w.	Na zachodnim krańcu wsi, przy polnej drodze	zabytek ujęty w WEZ

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Czas powstania	Adres/ Lokalizacja	Forma ochrony
				w kierunku wsi Sierszeniska, dz. 177 obręb Żółtnica	
152.	Sitno	Schron bojowo - bierny (240)	1935 r.	3500 m na płd.- wsch. od Mosiny; 3300 m na płn. - wsch. od wschodu skraju Jelenina	zabytek ujęty w WEZ
153.	Sitno	Stanowisko pierścieniowe (241)	1935 r.	3500 m na płd. - wsch. od Mosiny; 3290 m na płn. - wsch. od wschodu skraju Jelenina	zabytek ujęty w WEZ
154.	Sitno	Schron bojowy (242)	1935 r.	3300 m na płd. - wsch. od Mosiny; 3200 m na płn. - wsch. od wschodu skraju Jelenina	zabytek ujęty w WEZ
155.	Sitno	Stanowisko pierścieniowe (243)	1935 r.	3300 m na płd. - wsch. od Mosiny; 3200 m na płn. - wsch. od wschodu skraju Jelenina	zabytek ujęty w WEZ
156.	Sitno	Schron bojowo - bierny (244)	1935 r.	3250 m na płd. - wsch. od Mosiny; 3150 m na płn. - wsch. od wschodu skraju Jelenina	zabytek ujęty w WEZ
157.	Sitno	Stanowisko pierścieniowe (245)	1935 r.	3270 m na płd. - wsch. od Mosiny; 3050 m na płn. - wsch. od wschodu skraju Jelenina	zabytek ujęty w WEZ
158.	Sitno	Schron bojowy (246)	1935 r.	3000 m na płd. - wsch. od Mosiny; 2850 m na płn. - wsch. od wschodu skraju Jelenina	zabytek ujęty w WEZ
159.	Sitno	Schron bojowo-bierny (247)	1935 r.	2970 m na płd. - wsch. od Mosiny; 2800 m na płn. - wsch. od wschodu skraju Jelenina	zabytek ujęty w WEZ
160.	Sitno	Stanowisko pierścieniowe (248)	1935 r.	2970 m na płd. - wsch. od Mosiny; 2800 m na płn. - wsch. od wschodu skraju Jelenina	zabytek ujęty w WEZ
161.	Sitno	Schron bojowo - bierny (249)	1935 r.	2900 m na płd. - wsch. od Mosiny; 2700 m na płn. - wsch. od wschodu skraju Jelenina	zabytek ujęty w WEZ
162.	Jelenino	Schron bojowo - bierny (250)	1935 r.	2750 m na płd. - wsch. od Mosiny; 2600 m na płn. - wsch. od wschodu skraju Jelenina	zabytek ujęty w WEZ
163.	Jelenino	Schron bojowy (251)	1935 r.	2700 m na płd. - wsch. od Mosiny; 2550 m na płn. - wsch. od wschodu skraju Jelenina	zabytek ujęty w WEZ
164.	Jelenino	Stanowisko pierścieniowe (252)	1935 r.	2700 m na płd. - wsch. od Mosiny; 2500 m na płn. - wsch. od wschodu skraju Jelenina	zabytek ujęty w WEZ
165.	Jelenino	Schron bojowo- bierny (253)	1935 r.	2650 m na płd. - wsch. od Mosiny; 2450 m	zabytek ujęty w WEZ

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Czas powstania	Adres/ Lokalizacja	Forma ochrony
				na płn. od wsch. skraju Jelenina	
166.	Jelenino	Schron bojowy (254)	1935 r.	2600 m na pld. - wsch. od Mosiny; 2450 m na płn. - wsch. od wschodu skraju Jelenina	zabytek ujęty w WEZ
167.	Jelenino	Schron bojowo - bierny (255)	1935 r.	2700 m na pld. - wsch. od Mosiny; 2100 m na płn. - wsch. od wschodu skraju Jelenina	zabytek ujęty w WEZ
168.	Jelenino	Stanowisko pierścieniowe (256)	1935 r.	2700 m na pld. - wsch. od Mosiny; 2100 m na płn. - wsch. od wschodu skraju Jelenina	zabytek ujęty w WEZ
169.	Jelenino	Stanowisko pierścieniowe (257)	1935 r.	3000 m na pld. - wsch. od Mosiny; 1850 m na płn. - wsch. od wschodu skraju Jelenina	zabytek ujęty w WEZ
170.	Jelenino	Schron bojowo - bierny (258)	1935 r.	2750 m na pld. - wsch. od Mosiny; 1900 m na płn. - wsch. od wschodu skraju Jelenina	zabytek ujęty w WEZ
171.	Jelenino	Schron bojowo - bierny (259)	1935 r.	2650 m na pld.- wsch. od Mosiny; 1850 m na płn. - wsch. od wschodu skraju Jelenina	zabytek ujęty w WEZ
172.	Jelenino	Stanowisko obserwacyjne typu wieżowego (260)	1935 r.	2650 m na pld.- wsch. od Mosiny; 1850 m na płn. - wsch. od wschodu skraju Jelenina	zabytek ujęty w WEZ
173.	Jelenino	Schron bojowy ze stanowiskiem dowodzenia (261)	1935 r.	2650 m na pld.- wsch. od Mosiny; 1850 m na płn. - wsch. od wschodu skraju Jelenina	zabytek ujęty w WEZ
174.	Jelenino	Schron bojowy (262)	1935 r.	2650 m na pld.- wsch. od Mosiny; 1850 m na płn. - wsch. od wschodu skraju Jelenina	zabytek ujęty w WEZ
175.	Jelenino	Schron bojowy (263)	1935 r.	2650 m na pld.- wsch. od Mosiny; 1850 m na płn. - wsch. od wschodu skraju Jelenina	zabytek ujęty w WEZ
176.	Jelenino	Schron bojowo - bierny (264)	1935 r.	2450 m na pld.- wsch. od Mosiny; 2000 m na płn. - zach. od wschodu skraju Jelenina	zabytek ujęty w WEZ
177.	Jelenino	Stanowisko pierścieniowe (265)	1935 r.	2450 m na pld.- wsch. od Mosiny; 2000 m na płn. - zach. od wschodu skraju Jelenina	zabytek ujęty w WEZ
178.	Jelenino	Schron bojowy (266)	1935 r.	2450 m na pld.- wsch. od Mosiny; 2000 m na płn. - zach. od wschodu skraju Jelenina	zabytek ujęty w WEZ
179.	Jelenino	Schron bojowy (267)	1935 r.	2500 m na pld. od Mosiny; 2000 m na płn. - zach. od wschodu skraju Jelenina	zabytek ujęty w WEZ

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Czas powstania	Adres/ Lokalizacja	Forma ochrony
180.	Jelenino	Schron bojowy (268)	1935 r.	2500 m na płd. od Mosiny; 2010 m na płn. - zach. od wschodu skraju Jelenina	zabytek ujęty w WEZ
181.	Jelenino	Schron bojowo -bierny (269)	1935 r.	2750 m na płd. od Mosiny; 2000 m na płn. - zach. od wschodu skraju Jelenina	zabytek ujęty w WEZ
182.	Jelenino	Schron bojowy (270)	1935 r.	2750 m na płd. od Mosiny; 2020 m na płn. - zach. od wschodu skraju Jelenina	zabytek ujęty w WEZ
183.	Jelenino	Schron bojowo - bierny (271)	1935 r.	3000 m na płd. od Mosiny; 2050 m na płn. - zach. od wschodu skraju Jelenina	zabytek ujęty w WEZ
184.	Jelenino	Schron bojowy (272)	1935 r.	3000 m na płd. od Mosiny; 2060 m na płn. - zach. od wschodu skraju Jelenina	zabytek ujęty w WEZ
185.	Jelenino	Schron bojowo - bierny (273)	1935 r.	3050 m na płd. od Mosiny; 2400 m na płn. - zach. od wschodu skraju Jelenina	zabytek ujęty w WEZ
186.	Jelenino	Schron bojowy (274)	1935 r.	3080 m na płd. od Mosiny; 2450 m na płn. - zach. od wschodu skraju Jelenina	zabytek ujęty w WEZ
187.	Jelenino	Schron bojowo - bierny (275)	1935 r.	3300 m na płd. od Mosiny; 2500 m na płn. - zach. od wschodu skraju Jelenina	zabytek ujęty w WEZ
188.	Jelenino	Stanowisko obserwacyjne typu wieżowego (276)	1935 r.	3250 m na płd.- wsch. od Mosiny; 2580 m na płn. - zach. od wschodu skraju Jelenina	zabytek ujęty w WEZ
189.	Jelenino	Schron bierny (277)	1935 r.	3250 m na płd. od Mosiny; 2580 m na płn. - zach. od wschodu skraju Jelenina	zabytek ujęty w WEZ
190.	Jelenino	Schron bojowy (278)	1935 r.	3600 m na płd. od Mosiny; 2600 m na płn. - zach. od wschodu skraju Jelenina	zabytek ujęty w WEZ
191.	Jelenino	Schron bojowo - bierny (279)	1935 r.	3600 m na płd. od Mosiny; 2700 m na płn. - zach. od wschodu skraju Jelenina	zabytek ujęty w WEZ
192.	Jelenino	Schron bierny (280)	1935 r.	3580 m na płd. od Mosiny; 2750 m na płn. - zach. od wschodu skraju Jelenina	zabytek ujęty w WEZ
193.	Sitno	Schron bojowo - bierny (233)	1935 r.	na zach. brzegu jez. Wilczkowo; 3650 m na wsch. od Mosiny; 3800 na płn. - wsch. od Jelenina	zabytek ujęty w WEZ

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Czas powstania	Adres/ Lokalizacja	Forma ochrony
194.	Sitno	Schron bojowy (234)	1935 r.	3850 m na wsch. od Mosiny; 250 m na płd. od płd. skraju jez. Wilczkowo	zabytek ujęty w WEZ
195.	Sitno	Schron bojowy (235)	1935 r.	3860 m na wsch. od Mosiny; 250 m na płd. od płd. skraju jez. Wilczkowo.	zabytek ujęty w WEZ
196.	Sitno	Schron bojowo - bierny (236)	1935 r.	3800 m na wsch.. od Mosiny; 270 m na płd. od płd. skraju jez. Wilczkowo	zabytek ujęty w WEZ
197.	Sitno	Stanowisko pierścieniowe (237)	1935 r.	3750 m na wsch. od Mosiny; 270 m na płd. - zach. od płd. skraju jez. Wilczkowo	zabytek ujęty w WEZ
198.	Sitno	Schron bojowy ze stanowiskiem dowodzenia (238)	1935 r.	3650 m na wsch. od Mosiny; 400 m na płd. - zach. od płd. skraju jez. Wilczkowo	zabytek ujęty w WEZ
199.	Sitno	Stanowisko obserwacyjne typu wieżowego (239)	1935 r.	3600 m na wsch. od Mosiny; 350 m na płd. - zach. od płd. skraju jez. Wilczkowo	zabytek ujęty w WEZ
200.	Gwda Wielka	Schron bojowo - bierny - obserwacyjny (80/166)	1935 r.	50 m na płd. - zach. od brzegu jez. Dołgie; 2750 m na płd. - wsch. od Dołgie.	zabytek ujęty w WEZ
201.	Gwda Wielka	Stanowisko pierścieniowe (81/167)	1935 r.	120 m na płd. - zach. od brzegu jez. Dołgie; 2600 m na płd. - wsch. od Dołgie	zabytek ujęty w WEZ
202.	Gwda Wielka	Schron bojowy (82/168)	1935 r.	250 m na płd. - zach. od brzegu jez. Dołgie; 2400 m na płd. - wsch. od Dołgie	zabytek ujęty w WEZ
203.	Gwda Wielka	Stanowisko pierścieniowe (83/169)	1935 r.	300 m na płd. - zach. od brzegu jez. Dołgie; 2300 m na płd. - wsch. od Dołgie	zabytek ujęty w WEZ
204.	Gwda Wielka	Schron bojowy (84/170)	1935 r.	300 m na płd. - zach. od brzegu jez. Dołgie; 2400 m na płd. - wsch. od Dołgie	zabytek ujęty w WEZ
205.	Gwda Wielka	Schron bierny (85/171)	1935 r.	400 m na płd. - zach. od brzegu jez. Dołgie; 2170 m na płd. od Dołgie	zabytek ujęty w WEZ
206.	Gwda Wielka	Stanowisko dowodzenia z punktem obserwacyjnym (86/172)	1935 r.	250 m na płd. - zach. od brzegu jez. Dołgie; 2200 m na płd. od Dołgie	zabytek ujęty w WEZ
207.	Gwda Wielka	Stanowisko pierścieniowe (87/173)	1935 r.	350 m na płd. - zach. od brzegu jez. Dołgie; 2250 m na płd. od Dołgie	zabytek ujęty w WEZ

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Czas powstania	Adres/ Lokalizacja	Forma ochrony
208.	Gwda Wielka	Schron bojowo - obserwacyjny (88/174)	1935 r.	250 m na pld. - zach. od brzegu jez. Dołgie; 2200 m na pld. od Dołgie	zabytek ujęty w WEZ
209.	Gwda Wielka	Schron bojowo - bierno - obserwacyjny (89/175)	1935 r.	550 m na pld. - zach. od brzegu jez. Dołgie; 2350 m na pld. od Dołgie	zabytek ujęty w WEZ
210.	Gwda Wielka	Schron bojowy (90/176)	1935 r.	1150 m na wsch. od jez. Wielimie; 2900 m na pld. od Dołgie	zabytek ujęty w WEZ
211.	Gwda Wielka	Stanowisko pierścieniowe (91/177)	1935 r.	1300 m na wsch. od jez. Wielimie; 3000 m na pld. od Dołgie	zabytek ujęty w WEZ
212.	Gwda Wielka	Schron bojowo- obserwacyjny(92/178)	1935 r.	1300 m na wsch. od jez. Wielimie; 3000 m na pld. od Dołgie	zabytek ujęty w WEZ
213.	Gwda Wielka	Schron bierny (93/179)	1935 r.	900 m na wsch. od jez. Wielimie; 3200 m na pld. od Dołgie	zabytek ujęty w WEZ
214.	Gwda Wielka	Stanowisko pierścieniowe (94/180)	1935 r.	850 m na wsch. od jez. Wielimie; 3350 m na pld. od Dołgie	zabytek ujęty w WEZ
215.	Gwda Wielka	Schron bojowo-obszernyjny (95/181)	1935 r.	840 m na wsch. od jez. Wielimie; 3350 m na pld. od Dołgie	zabytek ujęty w WEZ
216.	Gwda Wielka	Schron bojowo-obszernyjny (96/182)	1935 r.	580 m na wsch. od jez. Wielimie; 3500 m na pld. od Dołgie	zabytek ujęty w WEZ
217.	Gwda Wielka	Stanowisko dowodzenia (97/183)	1935 r.	500 m na wsch. od jez. Wielimie; 3300 m na pld. od Dołgie	zabytek ujęty w WEZ
218.	Gwda Wielka	Schron bojowy (97/184)	1935 r.	450 m na wsch. od jez. Wielimie; 3450 m na pld. od Dołgie	zabytek ujęty w WEZ
219.	Gwda Wielka	Stanowisko pierścieniowe (99/185)	1935 r.	300 m na wsch. od jez. Wielimie; 3500 m na pld. od Dołgie	zabytek ujęty w WEZ
220.	Gwda Wielka	Schron bojowo - bierno - obserwacyjny(100/186)	1935 r.	180 m na wsch. od jez. Wielimie; 3500 m na pld. od Dołgie	zabytek ujęty w WEZ
221.	Spore	Schron bojowo-bierny (187)	1935 r.	na końcu cypla ptn. Brzegu jez. Wielimie	zabytek ujęty w WEZ
222.	Gałowo	Stanowisko pierścieniowe (188)	1935 r.	2500 m na ptn. - wsch. od Gałowa; 250 m na zach. od brzegu jez. Wielimie	zabytek ujęty w WEZ

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Czas powstania	Adres/ Lokalizacja	Forma ochrony
223.	Gałowo	Schron bojowo-bierny (189)	1935 r.	1400 m na płn. - wsch. od Gałowa; 350 m na zach. od brzegu jez. Wielimie	zabytek ujęty w WEZ
224.	Gałowo	Stanowisko obserwacyjne typu wieżowego (190)	1935 r.	1250 m na płn. - wsch. od Gałowa; 750 m na zach. od brzegu jez. Wielimie	zabytek ujęty w WEZ
225.	Gałowo	Schron bojowy ze stanowiskiem dowodzenia (191)	1935 r.	1250 m na płn. - wsch. od Gałowa; 750 m na zach. od brzegu jez. Wielimie	zabytek ujęty w WEZ
226.	Gałowo	Schron bojowy (192)	1935 r.	1150 m na płn. - wsch. od Gałowa; 700 m na zach. od brzegu jez. Wielimie	zabytek ujęty w WEZ
227.	Gałowo	Schron bojowy (193)	1935 r.	800 m na wsch. od Gałowa i 700 m na zach. od jez. Wielimie	zabytek ujęty w WEZ
228.	Gałowo	Schron bojowy (194)	1935 r.	200 m na płd. - wsch. od Gałowa; 1300 m na zach. od brzegu jez. Wielimie	zabytek ujęty w WEZ
229.	Mosina	Schron bojowo-bierny (230)	1935 r.	na zach. brzegu jez. Wilczkowo; 2500 m na płd. - zach. od centrum Szczecinka; 1600 m na płn. - zach. od Świątek	zabytek ujęty w WEZ
230.	Mosina	Schron bojowo-bierny (231)	1935 r.	na zach. brzegu jez. Wilczkowo; 3700 m na płd. - zach. od centrum Szczecinka; 3700 m na płn. - zach. od Świątek	zabytek ujęty w WEZ
231.	Sitno	Schron bierny (232)	1935 r.	na zach. brzegu jez. Wilczkowo; 3600 m na wsch. od Mosiny; 3850 m na płn. - wsch. od Jelenina	zabytek ujęty w WEZ
232.	Brzeżno	Obora	ok. 1925 r.	Brzeżno 4	ochrona ustalona w mpzp
233.	Dalęcino	Wozownia	ok. 1935 r.	Dalęcino 42	ochrona ustalona w mpzp
234.	Drawień	Kaplica grobowa	pocz. XX w.	-	ochrona ustalona w mpzp
235.	Drawień	Stodoła folwarczna	ok. 1930 r.	-	ochrona ustalona w mpzp
236.	Drawień	Obora	ok. 1930 r.	Drawień 11	ochrona ustalona w mpzp
237.	Drawień	Obora	pocz. XX w.	Drawień 15	ochrona ustalona w mpzp
238.	Drawień	Dom	k. XIX w.	Drawień 16	ochrona ustalona w mpzp

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Czas powstania	Adres/ Lokalizacja	Forma ochrony
239.	Drawień	Obora	ok. 1925 r.	Drawień 28	ochrona ustalona w mpzp
240.	Drawień	Drewutnia	ok. 1925 r.	Drawień 36	ochrona ustalona w mpzp
241.	Drawień	Stodoła	ok. 1910 r.	Drawień 40	ochrona ustalona w mpzp
242.	Drawień	Obora	1938 r.	Drawień 42	ochrona ustalona w mpzp
243.	Drawień	Stodoła	1938 r.	Drawień 42	ochrona ustalona w mpzp
244.	Drężno	Dom	ok. 1925 r.	Drężno 23	ochrona ustalona w mpzp
245.	Dziki	Wieża Trafo	ok. 1935 r.	Dziki, koło 11	ochrona ustalona w mpzp
246.	Dziki	Dom	pocz. XX w.	Dziki 16	ochrona ustalona w mpzp
247.	Gałowo	Wieża Trafo	ok. 1925 r.	-	ochrona ustalona w mpzp
248.	Gałowo	Dom	XIX/XX w.	Gałowo 1	ochrona ustalona w mpzp
249.	Gałowo	Obora	ok. 1925 r.	Gałowo 18	ochrona ustalona w mpzp
250.	Gałowo	Stodoła	ok. 1930 r.	Gałowo 18	ochrona ustalona w mpzp
251.	Gałowo	Stodoła	ok. 1930 r.	Gałowo 19	ochrona ustalona w mpzp
252.	Gałowo	Obora	ok. 1925 r.	Gałowo 22	ochrona ustalona w mpzp
253.	Grąbczyn	Spichlerz folwarczny	ok. 1930 r.	-	ochrona ustalona w mpzp
254.	Grąbczyn	Obora	ok. 1925 r.	Grąbczyn 2	ochrona ustalona w mpzp
255.	Grąbczyn	Stodoła	ok. 1930 r.	Grąbczyn 5	ochrona ustalona w mpzp
256.	Grąbczyn	Dom	ok. 1925 r.	Grąbczyn 10	ochrona ustalona w mpzp
257.	Grąbczyn	Obora	ok. 1925 r.	Grąbczyn 16	ochrona ustalona w mpzp
258.	Gwda Mała	Obora	ok. 1930 r.	Gwda Mała 20	ochrona ustalona w mpzp
259.	Gwda Mała	Stodoła	ok. 1925 r.	Gwda Mała 38	ochrona ustalona w mpzp
260.	Gwda Mała	Obora	ok. 1930 r.	Gwda Mała 45	ochrona ustalona w mpzp
261.	Gwda Wielka	Dom	ok. 1930 r.	ul. Jeziorna 15	ochrona ustalona w mpzp
262.	Gwda Wielka	Stodoła	ok. 1930 r.	ul. Jeziorna 15	ochrona ustalona w mpzp

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Czas powstania	Adres/ Lokalizacja	Forma ochrony
263.	Gwda Wielka	Magazyn	ok. 1930 r.	ul. Jeziorna 17	ochrona ustalona w mpzp
264.	Gwda Wielka	Wozownia	ok. 1935 r.	ul. Jeziorna 17	ochrona ustalona w mpzp
265.	Gwda Wielka	Dom	3 ćw. XIX w.	ul. Jeziorna 36	ochrona ustalona w mpzp
266.	Gwda Wielka	Obora	ok. 1930 r.	ul. Jeziorna 36	ochrona ustalona w mpzp
267.	Gwda Wielka	Obora	ok. 1925 r.	ul. Polna 4	ochrona ustalona w mpzp
268.	Gwda Wielka	Wieża przy remizie OSP	ok. 1930 r.	ul. Strażacka	ochrona ustalona w mpzp
269.	Gwda Wielka	Dom	ok. 1910 r.	ul. Strażacka 6	ochrona ustalona w mpzp
270.	Gwda Wielka	Piec chlebowy	pocz. XX w.	ul. Szczecinecka 9	ochrona ustalona w mpzp
271.	Gwda Wielka	Stodoła	ok. 1925 r.	ul. Szczecinecka 22	ochrona ustalona w mpzp
272.	Jelenino	Obora	1932 r.	Jelenino 4	ochrona ustalona w mpzp
273.	Jelenino	Obora	ok. 1908 r.	Jelenino 11	ochrona ustalona w mpzp
274.	Jelenino	Dom	ok. 1925 r.	Jelenino 16	ochrona ustalona w mpzp
275.	Jelenino	Stodoła	ok. 1925 r.	Jelenino 16	ochrona ustalona w mpzp
276.	Jelenino	Obora	pocz. XX w.	Jelenino 39	ochrona ustalona w mpzp
277.	Jelenino	Obora	pocz. XX w.	Jelenino 39	ochrona ustalona w mpzp
278.	Jelenino	Dom	ok. 1935 r.	Jelenino 51	ochrona ustalona w mpzp
279.	Kragłe	Obora	pocz. XX w.	Kragłe 10	ochrona ustalona w mpzp
280.	Kragłe	Obora	ok. 1910 r.	Kragłe 11	ochrona ustalona w mpzp
281.	Kragłe	Stodoła	ok. 1910 r.	Kragłe 11	ochrona ustalona w mpzp
282.	Kusowo	Kamień drogowy	1784 r.	-	ochrona ustalona w mpzp
283.	Kusowo	Dom	2 poł. XIX w.	Kusowo 25	ochrona ustalona w mpzp
284.	Kwakowo	Dom	1935 r.	Kwakowo 1	ochrona ustalona w mpzp
285.	Kwakowo	Dom	1935 r.	Kwakowo 3	ochrona ustalona w mpzp
286.	Kwakowo	Dom	ok. 1935 r.	Kwakowo 6	ochrona ustalona w mpzp

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Czas powstania	Adres/ Lokalizacja	Forma ochrony
287.	Kwakowo	Stodoła z oborą	ok. 1935 r.	Kwakowo 6	ochrona ustalona w mpzp
288.	Kwakowo	Stodoła i obora	ok. 1935 r.	Kwakowo 9	ochrona ustalona w mpzp
289.	Kwakowo	Obora	1935 r.	Kwakowo 10	ochrona ustalona w mpzp
290.	Kwakowo	Dom	1935 r.	Kwakowo 11	ochrona ustalona w mpzp
291.	Kwakowo	Dom	1935 r.	Kwakowo 12	ochrona ustalona w mpzp
292.	Kwakowo	Stodoła	1935 r.	Kwakowo 12	ochrona ustalona w mpzp
293.	Kwakowo	Dom	1935 r.	Kwakowo 13	ochrona ustalona w mpzp
294.	Kwakowo	Obora ze stodołą	1935 r.	Kwakowo 13	ochrona ustalona w mpzp
295.	Marcelin	Wieża Trafo	ok. 1925 r.	-	ochrona ustalona w mpzp
296.	Miękowo	Chlew	ok. 1925 r.	Miękowo 10	ochrona ustalona w mpzp
297.	Mosina	Obora	ok. 1926 r.	Mosina 3	ochrona ustalona w mpzp
298.	Mosina	Stodoła	ok. 1925 r.	Mosina 3	ochrona ustalona w mpzp
299.	Mosina	Dom	ok. 1935 r.	Mosina 6	ochrona ustalona w mpzp
300.	Mosina	Chlew	ok. 1935 r.	Mosina 6	ochrona ustalona w mpzp
301.	Mosina	Obora stodoła	ok. 1910 r.	Mosina 7	ochrona ustalona w mpzp
302.	Mosina	Obora	1924 r.	Mosina 25	ochrona ustalona w mpzp
303.	Mosina	Obora	ok. 1932 r.	Mosina 29	ochrona ustalona w mpzp
304.	Parsęcko	Stodoła	ok. 1925 r.	Parsęcko 2	ochrona ustalona w mpzp
305.	Parsęcko	Dom	k. XIX w.	Parsęcko 16	ochrona ustalona w mpzp
306.	Parsęcko	Obora	ok. 1925 r.	Parsęcko 35	ochrona ustalona w mpzp
307.	Parsęcko	Dom	ok. 1910 r.	Parsęcko 48	ochrona ustalona w mpzp
308.	Parsęcko	Stodoła	ok. 1910 r.	Parsęcko 80	ochrona ustalona w mpzp
309.	Parsęcko	Wozownia	pocz. XX w.	Parsęcko 82	ochrona ustalona w mpzp
310.	Sitno	Obora	pocz. XX w.	Sitno 15	ochrona ustalona w mpzp

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Czas powstania	Adres/ Lokalizacja	Forma ochrony
311.	Skotniki	Spichlerz	2 poł. XIX w.	-	ochrona ustalona w mpzp
312.	Sławęcice	Wieża Trafo	ok. 1910 r.	Sławęcice	ochrona ustalona w mpzp
313.	Spore	Dom	ok. 1925 r.	Spore 9	ochrona ustalona w mpzp
314.	Spore	Dom	ok. 1910 r.	Spore 14	ochrona ustalona w mpzp
315.	Spore	Dom	ok. 1925 r.	Spore 21	ochrona ustalona w mpzp
316.	Stare Wierzchowo	Obora	2 poł. XIX w.	Stare Wierzchowo 10	ochrona ustalona w mpzp
317.	Stare Wierzchowo	Stodoła	ok. 1930 r.	Stare Wierzchowo 19	ochrona ustalona w mpzp
318.	Tarnina	Młyn	ok. 1910 r.	-	ochrona ustalona w mpzp
319.	Trzebiechowo	Spichlerz folwarczny	ok. 1874 r.	-	ochrona ustalona w mpzp
320.	Trzebiechowo	Kuźnia folwarczna	XIX/XX w.	-	ochrona ustalona w mpzp
321.	Trzebiechowo	Magazyn folwarczny	pocz. XX w.	-	ochrona ustalona w mpzp
322.	Trzebiechowo	Wieża Trafo	ok. 1925 r.	-	ochrona ustalona w mpzp
323.	Turowo	Obora	pocz. XX w.	Turowo 10	ochrona ustalona w mpzp
324.	Turowo	Stajnia	pocz. XX w.	Turowo 19	ochrona ustalona w mpzp
325.	Turowo	Dom	k. XIX w.	Turowo 37	ochrona ustalona w mpzp
326.	Turowo	Wozownia	2 poł. XIX w.	Turowo 43	ochrona ustalona w mpzp
327.	Turowo	Dom	2 poł. XIX w.	Turowo 48	ochrona ustalona w mpzp
328.	Turowo	Stodoła	ok. 1930 r.	Turowo 66	ochrona ustalona w mpzp
329.	Turowo	Obora	1939r.	Turowo 89	ochrona ustalona w mpzp
330.	Turowo	Dom	ok. 1930r.	Turowo 93	ochrona ustalona w mpzp
331.	Turowo	Drewutnia	ok. 1930r.	Turowo 93	ochrona ustalona w mpzp
332.	Wierzchowo	Magazyn folwarczny	pocz. XX w.	-	ochrona ustalona w mpzp
333.	Wierzchowo	Obora folwarczna	k. XIX w.	-	ochrona ustalona w mpzp
334.	Wierzchowo	Chlew	ok. 1930 r.	-	ochrona ustalona w mpzp

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Czas powstania	Adres/ Lokalizacja	Forma ochrony
335.	Wierzchowo	Wieża Trafo	ok. 1935 r.	Wierzchowo k. 1	ochrona ustalona w mpzp
336.	Wierzchowo	Obora	1938 r.	Wierzchowo 4	ochrona ustalona w mpzp
337.	Wierzchowo	Stodoła	1938 r.	Wierzchowo 4	ochrona ustalona w mpzp
338.	Wierzchowo	Obora	1938 r.	Wierzchowo 5	ochrona ustalona w mpzp
339.	Wierzchowo	Stodoła	1938 r.	Wierzchowo 6	ochrona ustalona w mpzp
340.	Wierzchowo	Stodoła	1938 r.	Wierzchowo 7	ochrona ustalona w mpzp
341.	Wierzchowo	Obora	1938 r.	Wierzchowo 8	ochrona ustalona w mpzp
342.	Wierzchowo	Stodoła	1938 r.	Wierzchowo 8	ochrona ustalona w mpzp
343.	Wierzchowo	Obora	1938 r.	Wierzchowo 9	ochrona ustalona w mpzp
344.	Wierzchowo	Stodoła	1938 r.	Wierzchowo 9	ochrona ustalona w mpzp
345.	Wierzchowo	Stodoła	pocz. XX w.	Wierzchowo 33	ochrona ustalona w mpzp
346.	Wierzchowo	Obora	pocz. XX w.	Wierzchowo 33	ochrona ustalona w mpzp
347.	Wilcze Laski	Obora	1911 r.	Wilcze Laski 2	ochrona ustalona w mpzp
348.	Wilcze Laski	Stodoła	1910 r.	Wilcze Laski 2	ochrona ustalona w mpzp
349.	Wilcze Laski	Obora	1925 r.	Wilcze Laski 11	ochrona ustalona w mpzp
350.	Wilcze Laski	Stodoła	1925 r.	Wilcze Laski 11	ochrona ustalona w mpzp
351.	Wilcze Laski	Obora	1923 r.	Wilcze Laski 30	ochrona ustalona w mpzp
352.	Wilcze Laski	Chałupa	k. XIX w.	Wilcze Laski 31	ochrona ustalona w mpzp
353.	Wilcze Laski	Stodoła	pocz. XX w.	Wilcze Laski 46	ochrona ustalona w mpzp
354.	Wilcze Laski	Obora	1926 r.	Wilcze Laski 52	ochrona ustalona w mpzp
355.	Żółtnica	Dom	k. XIX w.	ul. Drawieńska 1	ochrona ustalona w mpzp
356.	Żółtnica	Dom	k. XIX w.	ul. Drawieńska 11	ochrona ustalona w mpzp
357.	Żółtnica	Dom	ok. 1930 r.	ul. Drawieńska 13	ochrona ustalona w mpzp
358.	Żółtnica	Dom	ok. 1930 r.	ul. Drawieńska 19	ochrona ustalona w mpzp

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Czas powstania	Adres/ Lokalizacja	Forma ochrony
359.	Żółtnica	Obora	3 ćw. XIX w.	ul. Drawieńska 19	ochrona ustalona w mpzp
360.	Żółtnica	Dom	k. XIX w.	ul. Kościelna 1	ochrona ustalona w mpzp
361.	Żółtnica	Dom	k. XIX w.	ul. Kościelna 15	ochrona ustalona w mpzp
362.	Żółtnica	Chlew	ok. 1930 r.	ul. Nowodworska 3	ochrona ustalona w mpzp
363.	Żółtnica	Obora	ok. 1930 r.	ul. Nowodworska 7	ochrona ustalona w mpzp
364.	Żółtnica	Obora	ok. 1925 r.	ul. Nowodworska 14	ochrona ustalona w mpzp
365.	Żółtnica	Stodoła	ok. 1925 r.	ul. Parkowa 3	ochrona ustalona w mpzp
366.	Żółtnica	Dom	ok. 1930 r.	ul. Szczecinecka 13	ochrona ustalona w mpzp
367.	Żółtnica	Dom	ok. 1930 r.	ul. Szeroka 3	ochrona ustalona w mpzp
368.	Żółtnica	Dom	ok. 1930 r.	ul. Szeroka 4	ochrona ustalona w mpzp
369.	Żółtnica	Spichlerz	ok. 1925 r.	ul. Szkolna 7	ochrona ustalona w mpzp
370.	Żółtnica	Obora	ok. 1925 r.	ul. Szkolna 11	ochrona ustalona w mpzp
371.	Żółtnica	Obora	ok. 1930 r.	ul. Szkolna 12	ochrona ustalona w mpzp
372.	Żółtnica	Stodoła	ok. 1930 r.	ul. Szkolna 12	ochrona ustalona w mpzp
373.	Żółtnica	Dom	ok. 1930 r.	ul. Zazdrosna 3	ochrona ustalona w mpzp
374.	Żółtnica	Stodoła	ok. 1930 r.	ul. Zazdrosna 4	ochrona ustalona w mpzp
375.	Żółtnica	Stodoła	ok. 1935 r.	ul. Zazdrosna 5	ochrona ustalona w mpzp
376.	Żółtnica	Obora	ok. 1935 r.	ul. Zazdrosna 5	ochrona ustalona w mpzp

Źródło: Gminna Ewidencja Zabytków

Załącznik 2. Wykaz stanowisk archeologicznych z terenu gminy Szczecinek ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków

Lp.	Miejscowość	Nr stanowiska w miejscowości	Nr stanowiska na arkuszu	Uwagi
1.	Brzeżno	1	1/23-25	wpis do rejestru zabytków
2.	Brzeżno	9	3/23-25	-
3.	Brzeżno	10	4/23-25	-
4.	Brzeżno	8	2/23-25	-
5.	Brzeżno	11	5/23-25	-
6.	Brzeżno	12	6/23-25	-
7.	Dalęcino	13	45/23-25	-
8.	Dalęcino	14	46/23-25	-
9.	Dalęcino	11	43/23-25	-
10.	Dalęcino	12	44/23-25	-
11.	Dalęcino	10	42/23-25	-
12.	Dalęcino	9	41/23-25	-
13.	Dalęcino	3	7/24-25	-
14.	Dalęcino	5	9/24-25	-
15.	Dalęcino	6	10/24-25	-
16.	Dalęcino	7	11/24-25	-
17.	Dalęcino	4	8/24-25	-
18.	Dalęcino	2	6/24-25	-
19.	Dalęcino	1	5/24-25	-
20.	Dalęcino	8	12/24-25	-
21.	Dalęcino	11	47/24-24	-
22.	Dalęcino	14	50/24-24	-
23.	Drawień	1	16/25-27	-
24.	Drawień	2	2/26-27	-
25.	Drawień	3	3/26-27	-
26.	Drawień	4	4/26-27	-
27.	Drawień	5	5/26-28	-
28.	Drawień	6	6/26-29	-
29.	Drawień	7	7/26-30	-
30.	Drawień	8	8/26-31	-
31.	Drawień	9	9/26-32	-
32.	Drawień	10	10/26-33	-
33.	Drawień	11	11/26-34	-
34.	Drawień	12	12/26-35	-

Lp.	Miejscowość	Nr stanowiska w miejscowości	Nr stanowiska na arkuszu	Uwagi
35.	Drawień	13	13/26-36	-
36.	Drawień	14	14/26-37	-
37.	Drawień	15	15/26-38	-
38.	Drawień	16	16/26-39	-
39.	Drawień	17	17/26-40	-
40.	Drężno	30	17/21-26	-
41.	Drężno	28	15/21-26	-
42.	Drężno	29	16/21-26	-
43.	Drężno	27	14/21-26	-
44.	Drężno	24	11/21-26	-
45.	Drężno	25	12/21-26	-
46.	Drężno	23	10/21-26	-
47.	Drężno	26	13/21-26	-
48.	Drężno	22	9/21-26	-
49.	Drężno	21	8/21-26	-
50.	Drężno	20	7/21-26	-
51.	Drężno	19	6/21-26	-
52.	Drężno	17	4/21-26	-
53.	Drężno	16	3/21-26	-
54.	Drężno	14	1/21-26	-
55.	Drężno	1	20/22-26	-
56.	Drężno	3	22/22-26	-
57.	Drężno	2	21/22-26	-
58.	Drężno	13	32/22-26	-
59.	Drężno	4	23/22-26	-
60.	Drężno	5	24/22-26	-
61.	Drężno	12	31/22-26	-
62.	Drężno	9	28/22-26	-
63.	Drężno	7	26/22-26	-
64.	Drężno	6	25/22-26	-
65.	Drężno	8	27/22-26	-
66.	Drężno	10	29/22-26	-
67.	Drężno	11	30/22-26	-
68.	Dziki	8	61/26-25	-
69.	Dziki	9	62/26-25	-
70.	Dziki	10	63/26-25	-
71.	Dziki	11	64/26-25	-

Lp.	Miejscowość	Nr stanowiska w miejscowości	Nr stanowiska na arkuszu	Uwagi
72.	Dziki	16	69/26-25	-
73.	Dziki	14	67/26-25	-
74.	Dziki	20	26/27-25	-
75.	Dziki	1	30/27-25	-
76.	Dziki	18	24/27-25	-
77.	Dziki	12	65/26-25	-
78.	Dziki	2	55/26-25	-
79.	Dziki	4	57/26-25	-
80.	Dziki	7	60/26-25	-
81.	Gałowo	1	1/24-26	wpis do rejestru zabytków
82.	Gałowo	7	2/24-25	-
83.	Gałowo	5	24/24-25	-
84.	Gałowo	6	25/24-25	-
85.	Gałowo	2	2/24-26	-
86.	Gałowo	3	3/24-26	-
87.	Gałowo	4	4/24-26	-
88.	Godzimirz	1	13/25-26	-
89.	Grąbczyn	4	4/21-25	wpis do rejestru zabytków
90.	Grąbczyn	1	1/21-25	wpis do rejestru zabytków
91.	Grąbczyn	3	3/21-25	wpis do rejestru zabytków
92.	Grąbczyn	29	59/21-25	-
93.	Grąbczyn	28	58/21-25	-
94.	Grąbczyn	27	56/21-25	-
95.	Grąbczyn	23	45/21-25	-
96.	Grąbczyn	6	13/21-25	-
97.	Grąbczyn	30	46/21-25	-
98.	Grąbczyn	26	55/21-25	-
99.	Grąbczyn	22	44/21-25	-
100.	Grąbczyn	21	43/21-25	-
101.	Grąbczyn	2	2/21-25	-
102.	Grąbczyn	5	5/21-25	-
103.	Grąbczyn	14	35/21-25	-
104.	Grąbczyn	13	34/21-25	-
105.	Grąbczyn	20	42/21-25	-
106.	Grąbczyn	19	41/21-25	-
107.	Grąbczyn	18	40/21-25	-
108.	Grąbczyn	17	39/21-25	-

Lp.	Miejscowość	Nr stanowiska w miejscowości	Nr stanowiska na arkuszu	Uwagi
109.	Grąbczyn	12	33/21-25	-
110.	Grąbczyn	11	32/21-25	-
111.	Grąbczyn	16	37/21-25	-
112.	Grąbczyn	15	36/21-25	-
113.	Grąbczyn	10	31/21-25	-
114.	Grąbczyn	9	30/21-25	-
115.	Grąbczyn	8	29/21-25	-
116.	Grąbczyn	7	28/21-25	-
117.	Grąbczyn	24	53/21-25	-
118.	Grąbczyn	25	54/21-25	-
119.	Grochowiska	1	28/25-26	wpis do rejestru zabytków
120.	Grochowiska	2	27/25-26	-
121.	Grochowiska	3	26/25-26	-
122.	Grochowiska	5	15/25-26	-
123.	Grochowiska	6	16/25-26	-
124.	Grochowiska	7	17/25-26	-
125.	Grochowiska	8	18/25-26	-
126.	Grochowiska	13	23/25-26	-
127.	Grochowiska	10	20/25-26	-
128.	Grochowiska	11	21/25-26	-
129.	Grochowiska	12	22/25-26	-
130.	Grochowiska	14	24/25-26	-
131.	Gwda Mała	3	3/24-27	-
132.	Gwda Mała	4	4/24-27	-
133.	Gwda Mała	18	18/24-27	-
134.	Gwda Mała	19	19/24-27	-
135.	Gwda Mała	2	2/24-27	-
136.	Gwda Mała	21	21/24-27	-
137.	Gwda Mała	20	20/24-27	-
138.	Gwda Mała	1	1/24-27	-
139.	Gwda Mała	10	10/24-27	-
140.	Gwda Mała	9	9/24-27	-
141.	Gwda Mała	8	8/24-27	-
142.	Gwda Mała	11	11/24-27	-
143.	Gwda Mała	12	12/24-27	-
144.	Gwda Mała	13	13/24-27	-
145.	Gwda Mała	7	7/24-27	-

Lp.	Miejscowość	Nr stanowiska w miejscowości	Nr stanowiska na arkuszu	Uwagi
146.	Gwda Mała	22	22/24-27	-
147.	Gwda Mała	23	23/24-27	-
148.	Gwda Mała	6	6/24-27	-
149.	Gwda Mała	5	5/24-27	-
150.	Gwda Mała	24	24/24-27	-
151.	Gwda Mała	25	25/24-27	-
152.	Gwda Mała	26	26/24-27	-
153.	Gwda Mała	27	27/24-27	-
154.	Gwda Mała	28	28/24-27	-
155.	Gwda Mała	29	29/24-27	-
156.	Gwda Mała	30	30/24-27	-
157.	Gwda Mała	17	17/24-27	-
158.	Gwda Mała	31	31/24-27	-
159.	Gwda Mała	32	32/24-27	-
160.	Gwda Mała	33	33/24-27	-
161.	Gwda Mała	34	34/24-27	-
162.	Gwda Mała	35	35/24-27	-
163.	Gwda Mała	37	37/24-27	-
164.	Gwda Mała	36	36/24-27	-
165.	Gwda Mała	41	41/24-27	-
166.	Gwda Mała	14	14/24-27	-
167.	Gwda Mała	15	15/24-27	-
168.	Gwda Mała	16	16/24-27	-
169.	Gwda Mała	40	40/24-27	-
170.	Gwda Mała	39	39/24-27	-
171.	Gwda Mała	38	38/24-27	-
172.	Gwda Mała	42	42/24-27	-
173.	Gwda Mała	43	43/24-27	-
174.	Gwda Mała	44	20/25-27	-
175.	Gwda Mała	45	21/25-27	-
176.	Gwda Wielka	18	15/24-26	-
177.	Gwda Wielka	19	16/24-26	-
178.	Gwda Wielka	11	8/24-26	-
179.	Gwda Wielka	20	17/24-26	-
180.	Gwda Wielka	12	9/24-26	-
181.	Gwda Wielka	21	18/24-26	-
182.	Gwda Wielka	13	10/24/26	-

Lp.	Miejscowość	Nr stanowiska w miejscowości	Nr stanowiska na arkuszu	Uwagi
183.	Gwda Wielka	22	19/24-26	-
184.	Gwda Wielka	23	20/24-26	-
185.	Gwda Wielka	24	21/24-26	-
186.	Gwda Wielka	2	8/23-26	-
187.	Gwda Wielka	9	6/24-26	-
188.	Gwda Wielka	10	7/24-26	-
189.	Gwda Wielka	17	14/24-26	-
190.	Gwda Wielka	16	13/24-26	-
191.	Gwda Wielka	15	12/24-26	-
192.	Gwda Wielka	14	11/24-26	-
193.	Gwda Wielka	25	22/24-26	-
194.	Gwda Wielka	8	5/24-26	-
195.	Gwda Wielka	26	23/24-26	-
196.	Gwda Wielka	27	24/24-26	-
197.	Gwda Wielka	27	51/24-27	-
198.	Gwda Wielka	28	50/24-27	-
199.	Gwda Wielka	30	49/24-27	-
200.	Gwda Wielka	31	48/24-27	-
201.	Gwda Wielka	6	47/24-27	-
202.	Gwda Wielka	5	46/24-27	-
203.	Gwda Wielka	26	52/24-27	-
204.	Gwda Wielka	7	53/24-27	-
205.	Gwda Wielka	4	45/24-27	-
206.	Gwda Wielka	8	54/24-27	-
207.	Gwda Wielka	32	55/24-27	-
208.	Gwda Wielka	3	44/24-27	-
209.	Gwda Wielka	34	3/25-25	-
210.	Gwda Wielka	33	2/25-27	-
211.	Gwda Wielka	29	1/25-27	-
212.	Gwda Wielka	35	4/25-27	-
213.	Gwda Wielka	36	5/25-27	-
214.	Gwda Wielka	37	6/25-27	-
215.	Gwda Wielka	38	7/25-27	-
216.	Gwda Wielka	39	8/25-27	-
217.	Gwda Wielka	40	18/25-27	-
218.	Gwda Wielka	41	19/25-27	-
219.	Jelenino	3	2/26/25	-

Lp.	Miejscowość	Nr stanowiska w miejscowości	Nr stanowiska na arkuszu	Uwagi
220.	Jelenino	6	5/26-25	-
221.	Jelenino	18	17/26-25	-
222.	Jelenino	25	24/26-25	-
223.	Jelenino	20	19/26-25	-
224.	Jelenino	15	14/26-25	-
225.	Jelenino	13	12/26-25	-
226.	Jelenino	11	10/26-24	-
227.	Jelenino	9	8/26-25	-
228.	Jelenino	8	7/26-25	-
229.	Jelenino	14	13/26-25	-
230.	Krałę	3	20/21-24	-
231.	Krałę	4	21/21-24	-
232.	Krałę	7	24/21-24	-
233.	Krałę	9	26/21-24	-
234.	Krałę	13	30/21-24	-
235.	Krałę	14	31/21-24	-
236.	Krałę	16	33/21-24	-
237.	Kusowo	1	7/23-24	-
238.	Kwakowo	6	6/22-24	-
239.	Kwakowo	2	2/22-24	-
240.	Lipnica	2	47/26-25	-
241.	Lipnica	6	51/26-25	-
242.	Lipnica	7	52/26-25	-
243.	Lipnica	5	50/26-25	-
244.	Lipnica	1	46/26-25	-
245.	Łabędź	2	54/26-25	-
246.	Łabędź	1	53/26-25	-
247.	Marcelin	8	3/25-26	-
248.	Marcelin	3	6/25-26	-
249.	Marcelin	1	4/25-26	-
250.	Marcelin	2	5/25-26	-
251.	Marcelin	11	9/25-26	-
252.	Marcelin	4	11/25-26	-
253.	Marcelin	5	12/25-26	-
254.	Marcelin	12	10/25-26	-
255.	Miękowo	1	6/26-26	-
256.	Miękowo	2	4/26-26	-

Lp.	Miejscowość	Nr stanowiska w miejscowości	Nr stanowiska na arkuszu	Uwagi
257.	Mosina	5	32/25-25	-
258.	Mosina	4	94/25-24	-
259.	Mosina	2	72/25-24	-
260.	Mosina	25	54/25-25	-
261.	Mosina	19	47/25-25	-
262.	Mosina	18	46/25-25	-
263.	Mosina	17	45/25-25	-
264.	Mosina	16	44/25-25	-
265.	Mosina	23	51/25-25	-
266.	Mosina	29	66/25-25	-
267.	Mosina	22	50/25-25	-
268.	Mosina	31	68/25-25	-
269.	Mosina	30	67/25-26	-
270.	Mosina	21	49/25-25	-
271.	Mosina	14	41/25-25	-
272.	Mosina	33	85/25-25	-
273.	Mosina	32	84/25-25	-
274.	Mosina	8	35/25-25	-
275.	Mosina	12	39/25-25	-
276.	Mosina	9	36/25-25	-
277.	Mosina	7	34/25-25	-
278.	Mosina	6	33/25-25	-
279.	Mosina	24	53/25-25	-
280.	Mosina	13	40/25-25	-
281.	Mosina	20	48/25-25	-
282.	Mosina	26	63/25-25	-
283.	Mosina	27	64/25-25	-
284.	Mosina	28	65/25-25	-
285.	Mosina	35	123/25-25	-
286.	Mosina	10	37/25-25	-
287.	Mosina	11	38/25-25	-
288.	Nowe Gonne	11	30/22-25	-
289.	Nowe Gonne	14	31/22-25	-
290.	Nowe Gonne	10	32/22-25	-
291.	Nowe Gonne	1	33/22-25	-
292.	Nowe Gonne	2	34/22-25	-
293.	Nowe Gonne	3	11/23-25	-

Lp.	Miejscowość	Nr stanowiska w miejscowości	Nr stanowiska na arkuszu	Uwagi
294.	Nowe Gonne	5	13/23-25	-
295.	Nowe Gonne	4	12/23-25	-
296.	Nowe Gonne	8	10/23-25	-
297.	Nowe Gonne	7	9/23-25	-
298.	Nowe Gonne	9	7/23-25	-
299.	Nowe Gonne	6	8/23-25	-
300.	Parsęcko	2	97/24-24	wpis do rejestru zabytków
301.	Parsęcko	1	57/24-24	-
302.	Parsęcko	10	84/24-24	-
303.	Parsęcko	3	13/24-25	-
304.	Parsęcko	5	17/24-25	-
305.	Parsęcko	4	14/24-25	-
306.	Parsęcko	83	112/24-24	-
307.	Parsęcko	32	51/24-24	-
308.	Parsęcko	33	52/24-24	-
309.	Parsęcko	34	53/24-24	-
310.	Parsęcko	39	59/24-24	-
311.	Parsęcko	35	54/24-24	-
312.	Parsęcko	37	56/24-24	-
313.	Parsęcko	36	55/24-24	-
314.	Parsęcko	43	63/24-24	-
315.	Parsęcko	48	68/24-24	-
316.	Parsęcko	47	67/24-24	-
317.	Parsęcko	45	65/24-24	-
318.	Parsęcko	42	62/24-24	-
319.	Parsęcko	41	61/24-24	-
320.	Parsęcko	50	70/24-24	-
321.	Parsęcko	54	74/24-24	-
322.	Parsęcko	52	72/24-24	-
323.	Parsęcko	53	73/24-24	-
324.	Parsęcko	58	78/24-24	-
325.	Parsęcko	59	79/24-24	-
326.	Parsęcko	60	80/24-24	-
327.	Parsęcko	61	81/24-24	-
328.	Parsęcko	57	77/24-24	-
329.	Parsęcko	62	82/24-24	-
330.	Parsęcko	64	84/24-24	-

Lp.	Miejscowość	Nr stanowiska w miejscowości	Nr stanowiska na arkuszu	Uwagi
331.	Parsęcko	65	85/24-24	-
332.	Parsęcko	67	87/24-24	-
333.	Parsęcko	69	89/24-24	-
334.	Parsęcko	73	93/24-24	-
335.	Parsęcko	74	94/24-24	-
336.	Parsęcko	75	95/24-24	-
337.	Parsęcko	77	98/24-24	-
338.	Parsęcko	78	99/24-24	-
339.	Parsęcko	79	100/24-24	-
340.	Parsęcko	19	93/24-24	-
341.	Parsęcko	18	92/24-24	-
342.	Parsęcko	7	81/24-24	-
343.	Parsęcko	20	104/24-24	-
344.	Parsęcko	6	49/24-24	-
345.	Parsęcko	22	106/24-24	-
346.	Parsęcko	21	105/24-24	-
347.	Parsęcko	15	89/24-24	-
348.	Parsęcko	8	82/24-24	-
349.	Parsęcko	9	83/24-24	-
350.	Parsęcko	11	85/24-24	-
351.	Parsęcko	16	90/24-24	-
352.	Parsęcko	14	88/24-24	-
353.	Parsęcko	17	91/24-24	-
354.	Parsęcko	27	17/25-25	-
355.	Parsęcko	26	16/25-25	-
356.	Parsęcko	23	13/25-25	-
357.	Parsęcko	35	73/25-25	-
358.	Parsęcko	36	74/25-25	-
359.	Parsęcko	25	15/25-25	-
360.	Parsęcko	24	14/25-25	-
361.	Parsęcko	32	55/25-25	-
362.	Parsęcko	31	21/25-25	-
363.	Parsęcko	30	20/25-25	-
364.	Parsęcko	29	19/25-25	-
365.	Parsęcko	28	18/25-25	-
366.	Parsęcko	33	56/25-25	-
367.	Parsęcko	34	57/25-25	-

Lp.	Miejscowość	Nr stanowiska w miejscowości	Nr stanowiska na arkuszu	Uwagi
368.	Pietrzykowo	2	52/21-25	-
369.	Pietrzykowo	1	51/21-25	-
370.	Pietrzykowo	3	57/21-25	-
371.	Sitno	9	96/25-25	-
372.	Sitno	17	108/25-25	-
373.	Sitno	18	10/25-25	-
374.	Sitno	2	41/26-25	wpis do rejestru zabytków
375.	Sitno	1	40/26-25	wpis do rejestru zabytków
376.	Sitno	10	101/25-25	-
377.	Sitno	11	102/25-25	-
378.	Sitno	12	103/25-25	-
379.	Sitno	13	104/25-25	-
380.	Sitno	16	107/25-25	-
381.	Sitno	15	106/25-25	-
382.	Sitno	14	105/25-25	-
383.	Sitno	20	36/26-25	-
384.	Sitno	3	38/26-25	-
385.	Sitno	2	37/26-25	-
386.	Sitno	12	28/26-25	-
387.	Sitno	5	44/26-25	-
388.	Sitno	4	43/26-25	-
389.	Sitno	3	42/26-25	-
390.	Sitno	11	45/26-25	-
391.	Skalno	3	46/24-24	-
392.	Skotniki	1	23/24-25	-
393.	Sławęcice	5	21/21-25	-
394.	Sławęcice	6	20/21-25	-
395.	Sławęcice	4	50/21-25	-
396.	Sławęcice	1	47/21-25	-
397.	Sławęcice	2	48/21-25	-
398.	Sławęcice	3	49/21-25	-
399.	Spore	33	38/23-25	-
400.	Spore	35	40/23-25	-
401.	Spore	34	39/23-25	-
402.	Spore	32	37/23-25	-
403.	Spore	31	36/23-25	-
404.	Spore	30	35/23-25	-

Lp.	Miejscowość	Nr stanowiska w miejscowości	Nr stanowiska na arkuszu	Uwagi
405.	Spore	25	30/23-25	-
406.	Spore	26	31/23-25	-
407.	Spore	28	33/23-25	-
408.	Spore	29	34/23-25	-
409.	Spore	27	32/23-25	-
410.	Spore	13	22/23-25	-
411.	Spore	14	21/23-25	-
412.	Spore	16	23/23-25	-
413.	Spore	15	20/23-25	-
414.	Spore	11	24/23-25	-
415.	Spore	10	19/23-25	-
416.	Spore	7	18/23-25	-
417.	Spore	8	16/23-25	-
418.	Spore	9	17/23-25	-
419.	Spore	4	14/23-25	-
420.	Spore	5	15/23-25	-
421.	Spore	12	25/23-25	-
422.	Spore	17	26/23-25	-
423.	Spore	5	4/23-26	-
424.	Spore	3	3/23-26	-
425.	Spore	2	2/23-26	-
426.	Spore	1	1/23-26	-
427.	Spore	18	5/23-26	-
428.	Spore	21	6/23-26	-
429.	Spore	20	27/23-25	-
430.	Spore	22	28/23-25	-
431.	Spore	23	29/23-25	-
432.	Spore	24	7/23-26	-
433.	Stare Wierzchowo	1	60/21-25	wpis do rejestru zabytków
434.	Stare Wierzchowo	1a	61/21-25	wpis do rejestru zabytków
435.	Stare Wierzchowo	4	9/22-25	-
436.	Stare Wierzchowo	5	10/22-25	-
437.	Stare Wierzchowo	6	20/22-25	-
438.	Stare Wierzchowo	13	15/22-25	-
439.	Stare Wierzchowo	14	16/22-25	-
440.	Stare Wierzchowo	16	18/22-25	-
441.	Stare Wierzchowo	15	17/22-25	-

Lp.	Miejscowość	Nr stanowiska w miejscowości	Nr stanowiska na arkuszu	Uwagi
442.	Stare Wierzchowo	17	19/22-25	-
443.	Stare Wierzchowo	23	40/22-26	-
444.	Stare Wierzchowo	12	14/22-25	-
445.	Stare Wierzchowo	11	13/22-25	-
446.	Stare Wierzchowo	10	12/22-25	-
447.	Stare Wierzchowo	9	11/22-25	-
448.	Stare Wierzchowo	18	35/22-26	-
449.	Stare Wierzchowo	19	36/22-26	-
450.	Stare Wierzchowo	3	34/22-26	-
451.	Stare Wierzchowo	2	33/22-26	-
452.	Stare Wierzchowo	20	37/22-26	-
453.	Stare Wierzchowo	21	38/22-26	-
454.	Stare Wierzchowo	22	39/22-26	-
455.	Trzebiechowo	3	28/22-25	wpis do rejestru zabytków
456.	Trzebiechowo	2	26/22-25	wpis do rejestru zabytków
457.	Trzebiechowo	8	22/22-25	-
458.	Trzebiechowo	7	21/22-25	-
459.	Trzebiechowo	1	23/22-25	-
460.	Trzebiechowo	6	24/22-25	-
461.	Trzebiechowo	5	25/22-25	-
462.	Trzebiechowo	9	27/22-25	-
463.	Trzebiechowo	4	29/22-25	-
464.	Trzebiechowo	5	12/22-25	-
465.	Trzebiechowo	2	9/22-24	-
466.	Trzesieka	51	92/25-25	-
467.	Trzesieka	25	43/25-25	-
468.	Trzesieka	22	29/25-25	-
469.	Trzesieka	23	30/25-25	-
470.	Trzesieka	24	31/25-25	-
471.	Trzesieka	21	28/25-25	-
472.	Trzesieka	20	27/25-25	-
473.	Trzesieka	19	26/25-25	-
474.	Trzesieka	18	25/25-25	-
475.	Trzesieka	17	24/25-25	-
476.	Trzesieka	16	23/25-25	-
477.	Trzesieka	13	12/25-25	-
478.	Trzesieka	12	11/25-25	-

Lp.	Miejscowość	Nr stanowiska w miejscowości	Nr stanowiska na arkuszu	Uwagi
479.	Trzesieka	26	52/25-25	-
480.	Trzesieka	34	71/25-25	-
481.	Trzesieka	35	72/25-25	-
482.	Trzesieka	33	70/25-25	-
483.	Trzesieka	15	22/25-25	-
484.	Trzesieka	32	69/25-25	-
485.	Trzesieka	67	124/25-25	-
486.	Trzesieka	68	125/25-25	-
487.	Trzesieka	66	122/25-25	-
488.	Trzesieka	55	111/25-25	-
489.	Trzesieka	69	126/25-25	-
490.	Trzesieka	53	109/25-25	-
491.	Trzesieka	54	110/25-25	-
492.	Trzesieka	52	94/25-25	-
493.	Trzesieka	50	91/25-25	-
494.	Trzesieka	49	90/25-25	-
495.	Trzesieka	48	89/25-25	-
496.	Trzesieka	47	88/25-25	-
497.	Trzesieka	45	86/25-25	-
498.	Trzesieka	46	87/25-25	-
499.	Trzesieka	77	134/25-25	-
500.	Trzesieka	64	120/25-25	-
501.	Trzesieka	65	121/25-25	-
502.	Trzesieka	76	133/25-25	-
503.	Trzesieka	62	118/25-25	-
504.	Trzesieka	75	132/25-25	-
505.	Trzesieka	61	117/25-25	-
506.	Trzesieka	60	116/25-25	-
507.	Trzesieka	63	119/25-25	-
508.	Trzesieka	59	115/25-25	-
509.	Trzesieka	74	131/25-25	-
510.	Trzesieka	72	129/25-25	-
511.	Trzesieka	70	127/25-25	-
512.	Trzesieka	71	128/25-25	-
513.	Trzesieka	56	112/25-25	-
514.	Trzesieka	73	130/25-25	-
515.	Trzesieka	57	113/25-25	-

Lp.	Miejscowość	Nr stanowiska w miejscowości	Nr stanowiska na arkuszu	Uwagi
516.	Trzesieka	58	114/25-25	-
517.	Trzesieka	42	81/25-25	-
518.	Trzesieka	9	20/24-25	-
519.	Turowo	24	48/26-26	-
520.	Turowo	27	51/26-26	-
521.	Turowo	30	54/26-26	-
522.	Turowo	26	50/26-26	-
523.	Turowo	31	55/26-26	-
524.	Turowo	28	52/26-26	-
525.	Turowo	29	53/26-26	-
526.	Turowo	35	55/26-26	-
527.	Turowo	37	61/26-26	-
528.	Turowo	38	62/26-26	-
529.	Turowo	2	63/26-26	-
530.	Turowo	3	64/26-26	-
531.	Turowo	9	33/26-26	-
532.	Turowo	12	36/26-26	-
533.	Turowo	14	38/26-26	-
534.	Wągradno	1	32/26-26	-
535.	Wielistawice	1	29/26-26	-
536.	Wielistawice	2	30/25-26	-
537.	Wierzchowo	1	6/21-25	wpis do rejestru zabytków
538.	Wierzchowo	6	8/21-25	wpis do rejestru zabytków
539.	Wierzchowo	11	22/21-25	-
540.	Wierzchowo	20	16/21-25	-
541.	Wierzchowo	1a	7/21-25	-
542.	Wierzchowo	7	9/21-25	-
543.	Wierzchowo	18	14/21-25	-
544.	Wierzchowo	8	10/21-25	-
545.	Wierzchowo	21	17/21-25	-
546.	Wierzchowo	10	12/21-25	-
547.	Wierzchowo	9	11/21-25	-
548.	Wierzchowo	17	1/22-25	-
549.	Wierzchowo	16	2/22-25	-
550.	Wierzchowo	9	4/22-25	-
551.	Wierzchowo	5	3/22-25	-
552.	Wierzchowo	12	5/22-25	-

Lp.	Miejscowość	Nr stanowiska w miejscowości	Nr stanowiska na arkuszu	Uwagi
553.	Wierzchowo	13	6/22-25	-
554.	Wierzchowo	14	7/22-25	-
555.	Wierzchowo	15	8/22-25	-
556.	Wierzchowo	19	15/21-25	-
557.	Wierzchowo	22	18/21-25	-
558.	Wilcze Laski	1	39/27-25	wpis do rejestru zabytków
559.	Wilcze Laski	18	56/27-26	-
560.	Wilcze Laski	27	67/27-26	-
561.	Wilcze Laski	32	72/27-26	-
562.	Wilcze Laski	68	112/27-26	-
563.	Wilcze Laski	64	108/27-26	-
564.	Wilcze Laski	63	107/27-26	-
565.	Wilcze Laski	61	105/27-26	-
566.	Wilcze Laski	59	102/27-26	-
567.	Wilcze Laski	4	103/27-26	-
568.	Wilcze Laski	54	96/27-26	-
569.	Wilcze Laski	52	94/27-26	-
570.	Wilcze Laski	53	95/27-26	-
571.	Wilcze Laski	51	93/27-26	-
572.	Wilcze Laski	3	101/27/26	-
573.	Wilcze Laski	48	90/27-26	-
574.	Wilcze Laski	49	91/27-26	-
575.	Wilcze Laski	5	87/27-26	-
576.	Wilcze Laski	46	86/27-26	-
577.	Wilcze Laski	44	84/27-26	-
578.	Wilcze Laski	43	83/27-26	-
579.	Wilcze Laski	42	82/27-26	-
580.	Wilcze Laski	41	81/27-26	-
581.	Wilcze Laski	40	80/27-26	-
582.	Wilcze Laski	38	78/27-26	-
583.	Wilcze Laski	37	77/27-26	-
584.	Wilcze Laski	35	75/27-26	-
585.	Wilcze Laski	33	73/27-26	-
586.	Wilcze Laski	31	71/27-26	-
587.	Wilcze Laski	30	70/27-26	-
588.	Wilcze Laski	28	68/27-26	-
589.	Wilcze Laski	6	64/27-26	-

Lp.	Miejscowość	Nr stanowiska w miejscowości	Nr stanowiska na arkuszu	Uwagi
590.	Wilcze Laski	24	63/27-26	-
591.	Wilcze Laski	22	60/27-26	-
592.	Wilcze Laski	7	61/27-26	-
593.	Wilcze Laski	21	59/27-26	-
594.	Wilcze Laski	20	58/27-26	-
595.	Wilcze Laski	17	55/27-26	-
596.	Wojnowo	1	19/26-27	-
597.	Wojnowo	5	23/26-27	-
598.	Wojnowo	4	22/26-27	-
599.	Wojnowo	6	24/26-27	-
600.	Wojnowo	3	21/26-27	-
601.	Wojnowo	2	20/26-27	-
602.	Żółtnica	36	38/25-26	-
603.	Żółtnica	38	40/25-26	-
604.	Żółtnica	39	41/25-26	-
605.	Żółtnica	41	43/25-26	-
606.	Żółtnica	44	46/25-26	-
607.	Żółtnica	50	52/25-26	-
608.	Żółtnica	52	54/25-26	-
609.	Żółtnica	53	55/25-26	-
610.	Żółtnica	12	7/26-26	-
611.	Żółtnica	16	11/26-26	-
612.	Żółtnica	20	15/26-26	-
613.	Żółtnica	25	20/26-26	-
614.	Żółtnica	24	19/26-26	-
615.	Żółtnica	23	18/26-26	-
616.	Żółtnica	21	16/26-26	-
617.	Żółtnica	17	12/26-26	-
618.	Żółtnica	19	14/26-26	-
619.	Żółtnica	11	10/26-27	-
620.	Żółtnica	10	1/26-27	-
621.	Żółtnica	5	12/25-27	-
622.	Żółtnica	6	13/25-27	-
623.	Żółtnica	7	14/25-27	-
624.	Żółtnica	8	15/25-27	-
625.	Żółtnica	9	17/25-27	-
626.	Żółtnica	4	11/25-27	-

Lp.	Miejscowość	Nr stanowiska w miejscowości	Nr stanowiska na arkuszu	Uwagi
627.	Żółtnica	2	9/25-27	-
628.	Żółtnica	3	10/25-27	-

Źródło: Gminna Ewidencja Zabytków

Spis tabel i rysunków

Tabela 1. Charakterystyka zabytków archeologicznych na terenie gminy Szczecinek wpisanych do rejestru zabytków	36
Tabela 2. Wykaz zabytków nieruchomych znajdujących się na terenie gminy Szczecinek wpisanych do rejestru zabytków	41
Tabela 3. Ocena stanu dziedzictwa kulturowego gminy Szczecinek.....	66
Tabela 4. Kierunki działań oraz zadania przyjęte do realizacji przez Gminę Szczecinek – priorytet I	67
Tabela 5. Kierunki działań oraz zadania przyjęte przez Gminę Szczecinek – priorytet II	67
Tabela 6. Kierunki działań oraz zadania przyjęte przez Gminę Szczecinek – priorytet III	67
Tabela 7. Kryteria prowadzenia oceny realizacji Programu	69
Rysunek 1. Położenie Gminy Szczecinek na tle powiatu szczecineckiego i województwa zachodniopomorskiego.....	25
Rysunek 2. Herb Gminy Szczecinek.....	27
Rysunek 3. Flaga Gminy Szczecinek	28
Rysunek 4. Flaga herbowa gminy Szczecinek.....	28
Rysunek 5. Formy ochrony przyrody w granicach gminy Szczecinek	31
Rysunek 6. Kościół ewangelicki, ob. rzymskokatolicki filialny pw. Matki Boskiej Różańcowej w Drawieniu (przed i w trakcie remontu).....	45
Rysunek 7. Zespół pałacowo-parkowy w Drawieniu	46
Rysunek 8. Park dworski w Gałowie.....	47
Rysunek 9. Park pałacowy w Grąbczynie (fragment zachowanej alei świerkowej)	48
Rysunek 10. Kościół ewangelicki, ob. rzymskokatolicki pw. św. Stanisława Biskupa wraz z otoczeniem w Gwdzie Wielkiej.....	50
Rysunek 11. Budynek rządcówki w zespole folwarcznym Jadwiżyn	51
Rysunek 12. Kościół ewangelicki, ob. rzymskokatolicki parafialny pw. Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Marii Panny w Jeleninie	52
Rysunek 13. Pozostałości zabudowy dworskiej i parku w Parsęcku	53
Rysunek 14. Kościół ewangelicki, ob. rzymskokatolicki filialny pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Sitnie	54
Rysunek 15. Kościół ewangelicki, ob. rzymskokatolicki filialny pw. Najświętszej Rodziny z przykościelnym cmentarzem ewangelickim w miejscowości Spore.....	56
Rysunek 16. Kościół ewangelicki, ob. rzymskokatolicki parafialny pw. Matki Boskiej Częstochowskiej w Trzebiechowie	57
Rysunek 17. Pałac w Trzebiechowie oraz park z aleją dojazdową	58
Rysunek 18. Kościół ewangelicki, ob. rzymskokatolicki filialny pw. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny wraz z dzwonnica w Wierzchowie	59
Rysunek 19. Park dworski w Wierzchowie (widok na podjazd do dworu)	61
Rysunek 20. Kościół ewangelicki, ob. rzymskokatolicki filialny pw. Wszystkich Świętych w Wilczych Laskach	62
Rysunek 21. Pałac w Wilczych Laskach.....	63
Rysunek 22. Kościół ewangelicki, ob. rzymskokatolicki filialny pw. Matki Boskiej Częstochowskiej z dzwonnica i przykościelnym cmentarzem w Żółtnicy	64
Rysunek 23. Park dworski w Żółtnicy	65
Załącznik 1. Wykaz zabytków nieruchomych z terenu gminy Szczecinek ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków.....	73
Załącznik 2. Wykaz stanowisk archeologicznych z terenu gminy Szczecinek ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków.....	97